

Jaarverslag 2022

Inhoudsopgave

BESTUURSVERSLAG	3	DE KOMST VAN CSRD EN HOE WE ONS DAAROP VOORBEREIDEN	61
OVER JUVA	4	DE KOMST VAN CSRD EN HOE WE DAAR INVULLING AAN GEVEN	62
BERICHT VAN DE DIRECTIE	3	ONZE CO ₂ -FOOTPRINT IN KAART	65
PROFIEL	5	JAARREKENING	71
FEITEN EN CIJFERS	8	GECONSOLIDEERDE BALANS (VÓÓR RESULTAATBESTEMMING)	72
KERNCIJFERS	9	GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING	73
STRATEGIE	10	GECONSOLIDEERD KASTROOMOVERZICHT	74
ONTWIKKELINGEN IN DE SAMENLEVING EN DE ENERGIEMARKT	9	TOELICHTING ALGEMEEN	75
ONZE DOELSTELLINGEN	11	TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	83
ONZE STRATEGIE	10	TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING	96
GOVERNANCE	13	VENNOOTSCHAPPELIJKE BALANS (VÓÓR RESULTAATBESTEMMING)	103
PERSONALIA	12	VENNOOTSCHAPPELIJKE WINST- EN VERLIESREKENING	104
BERICHT VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN	14	TOELICHTING OP DE VENNOOTSCHAPPELIJKE JAARREKENING	105
BERICHT VAN DE ONDERNEMINGSRAAD	17	WINSTBESTEMMING	111
CORPORATE GOVERNANCE	20	OVERIGE GEGEVENS	112
RISICOMANAGEMENT	23	STATUTAIRE REGELING OMTRENT WINSTBESTEMMING	113
ONZE RESULTATEN	30	CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	114
VEILIGE, BETROUWBARE EN BETAALBARE ENERGIEVOORZIENING	29	HISTORISCH OVERZICHT	121
KERNCIJFERS	34	BEGRIPPENLIJST	123
ONTWIKKELING, BESCHIKBAARHEID EN TRANSPORT VAN NETTEN, GAS EN ELEKTRICITEIT	34		
ONTWIKKELINGEN CAPTURAM	38		
ONTWIKKELINGEN ANEXO	42		
VOOR ONZE AANDEELHOUDERS	45		
COMPLIANCE	51		
ONZE MEDEWERKERS	53		
VERWACHTINGEN VOOR 2023	61		
VOOR DE MAATSCHAPPIJ	62		

Bestuursverslag

Over Juva

Bericht van de directie

Onder moeilijke omstandigheden hebben we verslagjaar 2022 financieel goed afgesloten. Begin 2022 zette de stijgende trend uit 2021 van de energiekosten verder door. Het was een voorbode van wat zou gaan gebeuren, nadat de oorlog in Oekraïne was begonnen eind februari. De energieprijzen bereikten onvoorstelbare recordhoogtes in het tweede halfjaar. De maatschappelijke impact was zo groot, dat de landelijke overheid ingreep in de vrije energiemarkten. Eerst met garanties om de gasopslagen te laten vullen door marktpartijen en met belastingmaatregelen voor consumenten, later met prijsplafonds voor de consumententarieven.

Voor de glastuinbouw, een voor N.V. Juva belangrijke klantengroep, waren de gevolgen enorm. Met name de belichte teelt bleek, met de hoge elektriciteitsprijzen, moeilijk economisch haalbaar en schaalde in grote mate af. Het gevolg was een sterk dalend transportvolume elektriciteit en daarmee dalende transportinkomsten voor ons. Ook het getransporteerde volume gas nam sterk af. De transportvergoeding voor gas kent de gecontracteerde capaciteit als grondslag waardoor de afname van volume nauwelijks invloed had op de inkomsten, maar wel op de kosten van het meetverlies gas. Het meetverlies gas is een percentage van het getransporteerde volume en daalde sterk. Het ingekochte volume meetverlies gas, gecontracteerd in 2021, was gebaseerd op de situatie van voor de oorlog in Oekraïne en daarmee hoger dan benodigd en verrekend in 2022. Samen met de correctie van een allocatiefout bij de slimme meters kent het resultaat 2022 een eenmalige bate van ongeveer € 5,5 miljoen (eenmalige lagere last uit hoofde van inkoop meetverlies). Verder hebben we het resultaat verbeterd door ingrijpen in onze kosten.

Naast hoge energieprijzen wierp de oorlog in Oekraïne ook haar schaduw vooruit op de materiaal-voorzieningen. De oorlog maakte duidelijk dat veel bedrijven afhankelijk waren van materiaalleveringen en halffabricaten uit Oekraïne. Door de stokkende leveringen werden de al aanwezige tekorten aan materiaal alleen maar groter, met lange levertijden en ongekend hoge prijzen tot gevolg. Ondanks dat we onze voorraden van strategische materialen hebben verhoogd, is niet uit te sluiten dat projecten meer tijd vragen. De verwachting is dat deze situatie nog enige tijd zal aanhouden. Meer doen met bestaande assets en verder standaardiseren van ontwerpen zodat aangelegde voorraden makkelijker uitwisselbaar zijn tussen projecten, moeten bijdragen aan het beperken van levertijden.

Krapte op de arbeidsmarkt was ook in 2022 voelbaar. In de hoek van technische functies merken we dat de concurrentie op de arbeidsmarkt groot is. Zorgen voor opleidingstrajecten, een fijne werkomgeving, goed werkgeverschap en niet in de laatste plaats marktconforme arbeidsvoorwaarden zorgen ervoor dat we onze organisatie qua bezetting redelijk op peil kunnen houden. Een open en inclusieve bedrijfscultuur dragen bij aan een laag verloopcijfer. Het in 2022 gehouden medewerkeronderzoek toont aan dat we hier op de goede weg zitten.

In het voorjaar van 2022 namen de besmettingen en de Corona-maatregelen snel af. Het virus manifesteerde zich nog wel, maar met minder schadelijke gevolgen. Onder andere kwamen de beperkende maatregelen voor groepsbijeenkomsten te vervallen. Dat bood ons de mogelijkheid om de (herhalings-)trainingen ten aanzien van persoonlijk leiderschap op het gebied van veiligheid opnieuw op te starten. We willen met de organisatie de volgende stap maken ten aanzien van veilig werken, maar dat is pas mogelijk als je weet waar je nu staat. In 2022 is het certificeringsproces volgens trede drie op de veiligheidsladder gestart. Dat betekent dat onze organisatie aantoonbaar veiligheid belangrijk vindt, maar ons doel ligt verder. We willen opgaan naar trede vier; onze organisatie verbetert doorlopend aantoonbaar op het gebied van veiligheid.

De energietransitie kwam echt op stoom in 2022. Concrete plannen van diverse sectoren zorgen door heel het land voor congestievraagstukken. Forse verzwaringen van de elektriciteitsnetten zijn niet de enige oplossingen, zeker gezien de lange doorlooptijden. Snellere oplossingen zijn te vinden in het beter benutten van de capaciteit in de netwerken, congestie doet zich niet continu voor door de dag heen. Afwijkende contractvormen, waarbij slechts toegang tot de netwerken wordt geboden indien er ruimte op het elektriciteitsnet beschikbaar is, kunnen een uitweg bieden. Het zal leiden tot lokale oplossingen met conversie en opslag om de perioden van geen toegang tot het net te overbruggen. Dit soort oplossingen zullen hoe dan ook een definitieve plaats krijgen in ons energiesysteem. De koperen-plaat-gedachte, waarbij iedereen onbeperkt kan afnemen of invoeden op de elektriciteitsnetten, is onhoudbaar gezien de enorme kosten dat het met zich meebrengt. Het vermijden van pieken is waar de incentive op moet komen te liggen om de beschikbare infrastructuur effectief te benutten. Ook dit is onderdeel van de energietransitie, een nieuw energiesysteem vraagt om nieuwe spelregels die niet langer zijn gebaseerd op een fossiele en centrale basis.

Binnen onze regio is congestie nog relatief beperkt. Door de veranderende marktomstandigheden binnen de glastuinbouw zit onze uitdaging met name in het zorgen dat er voldoende uitwisselcapaciteit naar bovenliggende hoogspanningsnet is om zo lokaal geproduceerde elektriciteit af te voeren. Van een actueel tekort aan netcapaciteit voor afname is nog geen sprake, maar zeker de snelheid waarmee bijvoorbeeld batterijaanvragen en E-boilers zich ontwikkelen, kunnen ervoor zorgen dat nog aanwezige vrije capaciteit snel opdroogt.

Binnen onze regio zijn in de ontwikkeling van een grootschalig duurzaam warmtenetwerk grote stappen gezet. In 2022 is het geothermie project Polanen van start gegaan en zijn diverse subsidies beschikbaar gesteld om de benodigde koppelingen tussen lokale geothermieprojecten aan te leggen om zo het regiodekkend warmtenetwerk te gaan vormen. Ook is een consortium van vier banken bereid gevonden om de projecten te financieren.

Naar aanleiding van discussie met onze accountant hebben wij een stelselwijziging doorgevoerd voor de verwerking van de eigen bijdrage van klanten bij investeringen in onze jaarrekening. Tot 1 januari 2022 vond de waardering van de hoofd- en dienstleidingen en meet- en regelinstallaties plaats op basis van kostprijs, onder aftrek van de investeringsbijdragen, niet zijnde overheidssubsidies, die van klanten zijn ontvangen. In de bedrijfstak is het gebruikelijk om de hoofd- en dienstleidingen en meet- en regelinstallaties te presenteren zonder de aftrek van de investeringsbijdragen die van klanten zijn ontvangen. Gebruikelijk is de investeringsbijdragen te presenteren onder de langlopende verplichtingen, waarna deze bijdragen ten gunste van de winst- en verliesrekening worden gebracht over de levensduur van het actief waarop de bijdragen betrekking heeft. Om de vergelijkbaarheid van de financiële positie van N.V. Juva met de andere netbeheerders te verbeteren, is overgegaan op deze aangepaste presentatie. Deze manier van verwerken stond nooit eerder ter discussie. De stelselwijziging betreft alleen het anders presenteren van posten, de onderliggende cijfers zijn niet gewijzigd. De wijziging raakt voornamelijk de solvabiliteitsratio.

Het jaar 2022 was om de hierboven beschreven redenen in vele opzichten niet eenvoudig. N.V. Juva is een organisatie van mensen die snel weten in te spelen op veranderingen en met elkaar oplossingen vinden. Ik wil iedereen bedanken voor de geleverde bijdrage waardoor we ondanks de lastige omstandigheden een prima resultaat over 2022 hebben neergezet.

Hierbij bied ik het jaarverslag over 2022 aan.

Poeldijk, 24 mei 2023

F.P. Binnekamp
directeur N.V. Juva

Profiel

Visie

Wij werken aan een leefbare en duurzame samenleving voor iedereen en geloven in de kracht van innovatie en samenwerking om dit te bereiken.

De omvorming van de huidige energievoorziening naar een duurzaam energiesysteem zonder concessies te doen aan veiligheid en beschikbaarheid, zien wij als grootse uitdaging voor de komende decennia. De energietransitie zet door en wij kijken graag vooruit naar oplossingen die ook bijdragen aan het vestigingsklimaat van de glastuinbouw, de economische motor van de regio. We gaan bewuster om met energie, waarbij het besef dat we het niet alleen kunnen voorop staat. Oog voor onze leefomgeving en het werken aan verbetering hiervan zijn voor ons belangrijk. We bouwen de CO₂-uitstoot van onze eigen bedrijfsvoering de komende jaren verder af.

Bedrijfsprofiel

Als netwerkbedrijf zijn wij gespecialiseerd in het transport van energie en de daaraan gerelateerde producten en diensten. Onze regionale netbeheerder zorgt voor toegang tot energie voor onze klanten en verzorgt het transport van gas en elektriciteit binnen de regio's Westland en Midden-Delfland en in delen van de Botlek. Met onze energienetwerken vormen we een cruciale factor voor de economische gezondheid van de regio en voorzien we in de maatschappelijke behoefte van betaalbare energie. We willen onze netwerken zoveel als mogelijk inzetten in dienst van onze klanten, binnen de mogelijkheden die wet- en regelgeving ons biedt. We geven pragmatisch, creatief en hands-on invulling aan de energietransitie en zoeken actief samenwerking om deze enorme opgave tot een succes te maken. We zijn in staat om wendbaar te reageren op nieuwe ontwikkelingen. En we ontwikkelen vernieuwende oplossingen met en voor onze klanten.

De energievoorziening is aan het veranderen. De transitie naar een duurzame energievoorziening en minder gebruik van fossiele energie is op gang gekomen. Geothermie en restwarmte hebben potentie om een deel van de warmtebehoefte in te vullen binnen onze regio's. Aanvullende bouwstenen om te komen tot een nieuw betrouwbaar en veilig energiesysteem. Een systeem wat meer doet met de beschikbare assets, meer bereiken met minder spullen, een slimmer systeem. Elektriciteit, (duurzaam) gas en warmte gaan een integraal systeem vormen. Duurzame bronnen hebben specifieke kenmerken ten aanzien van beschikbaarheid en continuïteit. Dit heeft grote gevolgen voor de (lokale) balans van vraag en aanbod. Met onze kennis, ervaring en vernieuwende ideeën willen en kunnen wij een bepalende rol spelen in dit nieuwe energiesysteem. Waar mogelijk stimuleren wij duurzame ontwikkelingen door partijen bij elkaar te brengen, kennis te delen en barrières weg te nemen. Binnen de wettelijke kaders zetten we onze kennis en expertise in voor de ontwikkeling van energiesystemen, producten, diensten en meetconcepten.

Binnen de veranderende energiewereld blijven onze waarden voor veiligheid en betrouwbaarheid onverminderd belangrijk. Ons assetmanagementsysteem maakt de netwerken voorspelbaar en beheersbaar op het gebied van kosten, risico's en prestaties. Veilig werken staat aan de basis van al onze activiteiten. Onze veiligheidscultuur is gebaseerd op persoonlijk leiderschap door alle lagen van onze organisatie. Bij de uitvoering van onze werkzaamheden zijn we verbonden met onze omgeving en oefenen we daar invloed op uit.

De beweging van de energiewereld naar decentraal, duurzaam en geregelde energiestromen, impliceert dat de standaardoplossing voor de energienetten verdwijnt. Klanten hebben behoefte aan maatwerkoplossingen en zoeken daarbij partners die waarde toevoegen. Wij geloven dat de inrichting van lokale energieclusters efficiënt vormgeven aan de energietransitie. De traditionele verhouding van leverancier versus afnemer verandert in samenwerkingsvormen en partnerships. Om hierop voorbereid te zijn, stimuleren we binnen onze organisatie onderlinge samenwerking.

Feiten en cijfers

BEDRIJFSGEGEVENS

GROEPSRESULTAAT

15,9 euro miljoen

9,6 euro miljoen in 2021

BEDRIJFSOPBRENGST

103,9 euro miljoen

96,8 euro miljoen in 2021

BALANSTOTAAL

336,6 euro miljoen

330,3 euro miljoen in 2021

ROE (RENDEMENT GEMIDDELD EIGEN VERMOGEN)

11,7 %

7,1 % in 2021

INVESTERINGEN ENERGIE-INFRASTRUCTUUR

25,4 euro miljoen

23,7 euro miljoen in 2021

PERSONEELSLEDEN

258 FTE

249 FTE in 2021

INCIDENTMELDINGEN

160 meldingen

128 meldingen in 2021

ZIEKTEVERZUIM

4,9 %

3,7 % in 2021

CO2-FOOTPRINT

3.282 kton

1.949 kton in 2021

ELEKTRICITEITSNET

LENGTE NETWERK ELEKTRICITEIT

2.923 km

2.893 km in 2021

AANSLUITINGEN ELEKTRICITEIT

64.324 aansluitingen

63.769 aansluitingen in 2021

TRANSPORT ELEKTRICITEIT

1.204 GWh

1.574 GWh transport in 2021

TERUGLEVERING AAN TENNET

732 GWh

702 GWh in 2021

UITVALSDUUR ELEKTRICITEIT

14 min

7 min in 2021

GASNET

LENGTE NETWERK GAS

1.032 km

1.033 km in 2021

AANSLUITINGEN GAS

55.483 aansluitingen

55.543 aansluitingen in 2021

TRANSPORT GAS

862 m3 x 1.000.000

1.172 m3 x 1.000.000 in 2021

UITVALSDUUR GAS

36 sec

35 sec in 2021

1 De huidige CO² berekening valt in 2022 hoger uit. Dit komt omdat de methaanuitstoot op een andere (meer nauwkeurige manier) wordt gemeten en er andere referenties gelden.

Kerncijfers

(in miljoen € tenzij anders aangegeven)	2022	2021	%
Winst- en verliesrekening			
Bedrijfsopbrengsten	104	96	8,3%
Kosten uitbesteed werk en andere (externe) kosten	-22	-25	-12,0%
Brutomarge	82	71	15,5%
Som der bedrijfslasten exclusief afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	-33	-31	6,5%
EBITDA	49	40	22,5%
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	-27	-27	0,0%
Bedrijfsresultaat	22	13	69,2%
Rentelasten minus -baten	-1	0	0,0%
Resultaat voor belastingen	21	13	61,5%
Vennootschapsbelasting	-6	-3	100,0%
Resultaat na belastingen	15	10	50,0%
Aandeel in resultaat van deelnemingen	1	-	
Groepsresultaat	16	10	60,0%
Eigen vermogen ¹⁾	130	122	
Solvabiliteit	39%	37%	
Rendement gemiddeld eigen vermogen (ROE)	12%	7%	
Investerings in materiële vast activa	28	27	3,7%
Operationele cashflow	35	35	0,0%
Voorgesteld dividend	8	13	
Ratio's ACM			
EBIT rentedekking	19,2	12,2	
FFO rentedekking	35,8	29,0	
FFO / Schuld in %	29,8	24,9	
Schuld / Kapitalisatie in % oude grondslagen	48,5	48,5	
Schuld / Kapitalisatie in % nieuwe grondslagen	59,0	59,1	
Bedrijfsomvang			
Transport gas in miljard m ³	862	1.172	-26,5%
Transport elektriciteit in GWh	1.204	1.547	-22,2%
Teruglevering aan TenneT in GWh	732	702	4,3%
Aantal medewerkers per ultimo boekjaar	266	262	1,5%
Full-time equivalenten	258	249	3,6%

1 Rekening houdend met voorgesteld dividend

Strategie

Ontwikkelingen in de samenleving en de energiemarkt

Transitie energiewereld

De energietransitie was lange tijd een onderwerp waar vooral over gesproken werd. In 2022 kwam de transitie in een stroomversnelling. Met de komst van een minister voor Klimaat en Energie heeft de overheid laten zien meer regie te willen nemen. De afgelopen jaren zat vooral veel beweging in de ontwikkeling van zonne-energie. Die is zo snel gegaan, dat Nederland inmiddels in Europa de meeste zonnepanelen per inwoner heeft. Op het terrein van vervoer is de harde doelstelling geformuleerd dat vanaf 2030 alleen nog maar nieuwe elektrische personenauto's verkocht mogen worden. Ook de industrie komt met concrete plannen om te verduurzamen en dat leidt tot een veel grotere vraag naar elektriciteit.

Geopolitiek

De stroomversnelling waarin de energietransitie zich nu bevindt, heeft ook alles te maken met de geopolitieke ontwikkelingen. Door de oorlog in Oekraïne zijn we ons in Europa bewuster geworden van de noodzaak om minder afhankelijk te zijn van fossiele brandstoffen uit politiek onstabiele landen. De Europese afhankelijkheid van Russisch gas was tot voor kort geen probleem. Dit beeld is volledig veranderd en heeft ook consequenties voor de energietransitie in Europa. Waar bijvoorbeeld in Duitsland de overstap van bruinkool naar aardgas een logische stap leek om CO₂-uitstoot te reduceren, kwam die aanpak door de oorlog in een heel ander licht te staan.

Ander verdienmodel

De noodzaak van de energietransitie is verder versterkt, maar staat niettemin nog voor de nodige uitdagingen. Zo zijn de krapte op de arbeidsmarkt, de tekorten aan grondstoffen en het stikstofdossier flinke hobbels op de weg. Dus hoewel de ambities hoog zijn en de bereidwilligheid groot, is de uitvoering nog een enorme opgave. Alleen maar meer netwerk is niet de oplossing. De echte transitie moeten we daarom breder zien. Daarbij zal het veel meer gaan om het benutten van bestaande middelen, efficiënter omgaan met grondstoffen en minder verspilling. Kortom: meer doen met de vrije capaciteit op de netwerken die door de dag heen bestaat. Die transitie staat nog in de kinderschoenen. Het verdienmodel, waarbij het netwerk de uitkomst is van de maximale piekbehoeften van partijen op de markt, zal op de schop moeten. Nu wordt op de momenten van schaarste het meest verdiend. Die momenten worden met verdere uitbreiding van zon en wind op de netwerken steeds frequenter en de kosten om die effecten weg te regelen, stijgen exorbitant. In het huidige marktmodel zijn het uiteindelijk de afnemers, waaronder de consumenten, die de rekening betalen. We moeten toe naar een voorspelbare en vlakke energiebehoefte en daar onze infrastructuur optimaal op inrichten en zodoende onnodige hoge kosten van piekmomenten vermijden.

Multi-Commodity Smart Grid

De komende jaren moeten we toewerken naar een ander concept. Het huidige concept waarbij iedereen op ieder moment van de dag ongelimiteerd het net op kan, is niet langer houdbaar. We moeten nieuwe energieconcepten ontwikkelen. Daarbij ligt de oplossing vooral in slimme, lokale clusters, waar vraag en aanbod bij elkaar komen. De Multi-Commodity Smart Grids (MCSG), waarnaar Capturam in 2021 al onderzoek deed, zijn daarvan een goed voorbeeld. Zo'n MCSG verbindt verschillende energievormen zoals elektriciteit, gas en warmte tot één systeem met onderlinge conversies en opslag, met als doel de lokale vraag en aanbod van energie te optimaliseren en discontinuïteiten op te vangen.

Miljarden investering

Deze nieuwe energieconcepten zijn niet van vandaag op morgen te realiseren. Om toch de ambitieuze doelstellingen te kunnen bereiken, investeren netbeheerders ontzettend veel in de uitbreidingen van de netten. Maar ook die miljarden per jaar zijn onvoldoende om de snelle groei op te vangen. Het efficiënter benutten van het netwerk blijft daarom voorlopig een van de belangrijkste instrumenten om toch de benodigde snelheid in de energietransitie te creëren.

Samenwerking

De komende jaren zal samenwerking een essentiële rol spelen in het energievraagstuk. Zo kunnen bedrijven op bedrijventerreinen samenwerken in de vorm van een energiecluster. De elektrificatie van het wagenpark is typisch een voorbeeld van een project dat bedrijven niet individueel, maar juist gezamenlijk kunnen en moeten oppakken. Op het gebied van warmte is Warmtesysteem Westland een mooie illustratie van samenwerking. Het laat bovendien zien hoe anders denken tot een vernieuwend concept kan leiden. En juist in deze tijd, waarin bestaande modellen en voor de hand liggende oplossingen niet meer blijken te werken, liggen er kansen voor dit soort innovaties. Het is geen gemakkelijke route. Het doel ligt verder dan een individueel bedrijfsbelang. Het energielandschap is sterk verkokerd, kent tegenstrijdige belangen wat leidt tot sub optimalisaties. Om de energietransitie tot een succes te maken, is anders denken en vooral anders doen nodig.

Onze doelstellingen

De omvorming van de huidige energievoorziening naar een duurzaam en kostenefficiënt energiesysteem, met behoud van de hoge betrouwbaarheid en veiligheid, zien wij als de grootste uitdaging voor de komende decennia. We bieden dit voor de inwoners van de regio Westland en Midden-Delfland, voor de glastuinbouwsector en voor onze klanten in de industrie, zakelijke dienstverlening en andere branches. Wij willen hen ondersteunen bij hun reis naar een duurzaam en toekomstbestendig energiesysteem. Wij pakken - binnen onze mogelijkheden en bevoegdheden - de kansen die er liggen op het gebied van verduurzaming en helpen onze klanten - binnen en buiten de glastuinbouw - om die te verzilveren.

Nog nooit was het einddoel zo duidelijk. De CO₂-uitstoot terugbrengen naar 0 in 2050. Daar kunnen zowel nieuwe energiesystemen als ook onze eigen consumptie aan bijdragen. Alles wat wij doen, draagt hieraan bij! Het vraagt om nieuw denken en nieuw doen. Kennis delen, samen innoveren en samen investeren is voor ons nieuw denken en nieuw doen. Want we kunnen dit niet alleen, we hebben iedereen nodig en samenwerken draagt bij aan de oplossing.

Onze strategie

Onze opdracht als netwerkbedrijf is om de transitie naar een duurzame energievoorziening in ons verzorgingsgebied optimaal te faciliteren. Dit willen we realiseren door ons te onderscheiden als organisatie met een focus op de specifieke vraagstukken van de regio. We werken aan een multi commodity smart grid voor de regio, duurzaam en geregeld.

We bereiken dit door Westland Infra Netbeheer de mogelijkheden van de netwerken slim in te laten zetten en zorg te dragen voor voldoende capaciteit voor nu en in de toekomst. De basis is een veilige en betrouwbare infrastructuur die aansluit op de behoefte van onze klanten, nu en in de toekomst. Dit bereiken we door het inzetten van risico gedreven assetmanagement, een systeem dat risico's, prestaties en kosten integraal afweegt. Maar er is meer. Naast het uitbreiden van de netcapaciteit door meer assets kunnen we de bestaande assets beter benutten. We zetten in op andere contractvormen met tijdsgebonden capaciteit om de vrije ruimte op de netwerken door de dag heen beter te benutten.

Meer doen met dezelfde assets sluit aan bij onze duurzame drive om verspilling tegen te gaan. Onze netwerken maken we verder IT gedreven. Het stelt ons in staat om de betrouwbaarheid verder te verhogen met gericht onderhoud en vormt de ruggengraat van het netwerk van de toekomst: actuele vraag en aanbod van energie in balans brengen. Op termijn zullen we - als de wetgeving dat alsdan toestaat - alle energiedragers, elektriciteit, gas en warmte omvormen tot één integraal systeem, het multi utility smart grid. Onderlinge conversies en opslag zijn daarbij een belangrijk onderdeel.

Capturam heeft als doel te bouwen aan dit systeem en participeert in initiatieven die bijdragen aan de verduurzaming van de energievoorziening in de regio's Westland en Midden-Delfland. Dit betreffen activiteiten die (nog) niet tot de wettelijke taken behoren van de netbeheerder, maar wel sterk zijn gelieerd aan het transport van energie. Hierbij gaat het om het ontsluiten van duurzame energiebronnen door het aanleggen van warmtenetwerken. Zodoende willen wij vanuit onze huidige rol in de energievoorziening een positie opbouwen in de energievoorziening van de toekomst.

Anexo biedt de klant oplossingen die ze in staat stelt om hun lokale energiebehoefte te optimaliseren, hetzij individueel, hetzij in samenwerking met andere klanten. Schaarste op de elektriciteitsnetwerken zorgt voor vergaande decentralisatie van de energievoorziening en vraagt om lokale oplossingen, sterk gedreven op actuele meetdata.

Governance

Personalia

Directie

Algemeen directeur

De heer F.P. (Frank) Binnekamp (1968)

Frank Binnekamp is sinds 1 juli 2008 directeur van N.V. Juva en haar rechtsvoorganger. Hij begon zijn loopbaan bij een landelijk werkende installateur en zette zijn loopbaan voort bij rechtsvoorgangers van Westland Infra Netbeheer B.V. als manager Distributie Elektriciteit en was vanaf 2001 statutair directeur van het netwerkbedrijf Westland Energie Infrastructuur B.V. Frank Binnekamp studeerde Energietechniek aan de Technische Hogeschool Rijswijk. Hij behaalde zijn MBA aan de Business School Nederland.

Raad van Commissarissen

Voorzitter

De heer B.C. (Bernard) Fortuyn (1954)

Jaar eerste benoeming: 2020

Einde huidige termijn: 2024

Relevante andere functies: commissaris Oranjewoud, voorzitter raad van commissarissen GasTerra, voorzitter raad van toezicht NEMO Science Museum en voorzitter raad van toezicht Stichting Schooldakrevolutie (SDR)

Mevrouw J.C. (Joanne) Meyboom – Fernhout (1965)

Jaar eerste benoeming: 2018

Einde huidige termijn: 2026

Beroep/hoofdfunctie: Managing director Siemens Smart Infrastructure Nederland N.V.

Relevante andere functies: President Koninklijk Instituut voor Ingenieurs

De heer drs. F.J.M. (Frank) ten Have (1959)

Jaar eerste benoeming: 2018 (2020)

Einde huidige termijn: 2026

Beroep/hoofdfunctie: Consultant Vanberkel Professionals

Relevante andere functies: DGA F.J.M. ten Have Holding B.V.

Mevrouw L.E. (Linda) Sas (1972)

Jaar eerste benoeming: 2019

Einde huidige termijn: 2023

Beroep/hoofdfunctie: Member of the Executive Board bij Autoriteit Financiële Markten (AFM)

Relevante andere functies: lid Raad van Toezicht Libertas Leiden

De heer M.A.M. (Marcel) Kester (1967)

Jaar eerste benoeming: 2022

Einde huidige termijn: 2026

Beroep/hoofdfunctie: Group CFO Weyers GmbH

Relevante nevenfuncties: lid RvC Hordijk Beheer B.V. Delft, lid RVC Noviflora Beheer B.V. Westland, voorzitter Stichting Administratiekantoor Participatiemaatschappij Onings B.V. Westland

Bericht van de Raad van Commissarissen

De raad van commissarissen houdt toezicht op het formuleren en realiseren van de strategie, de doelstellingen en het beleid en de gang van zaken bij N.V. Juva en de met haar verbonden ondernemingen. Daarnaast staat zij de directie bij met advies. De raad van commissarissen treedt tevens op als werkgever van de directie. In dit bericht doet de raad van commissarissen verslag over haar functioneren in 2022.

In totaal heeft de raad van commissarissen in het verslagjaar vijfmaal met de directie vergaderd volgens een vastgelegd schema. Een extra (Teams)vergadering is belegd voor de inkoop van meet- netverliezen. De commissarissen waren bij alle vergaderingen aanwezig en vergaderden driemaal aansluitend aan de reguliere vergadering buiten aanwezigheid van de directie waarbij ook eenmalig het functioneren van de raad is geëvalueerd.

Onderwerpen die in de reguliere vergaderingen met de directie werden besproken, zijn onder andere het meerjarenplan 2022-2026, effecten van de oorlog in Oekraïne c.q. de hoge energieprijzen, investeringen in Warmte netwerk Westland, de financiële kwartaalrapportages en prognoses voor 2022, de begroting 2023, de statutenwijziging van N.V. Juva evenals de gang van zaken en de actuele situatie op de energiemarkt. Extra aandacht is uitgegaan naar de ontwikkeling van de kosten van meet- en netverliezen en naar een oplossing van de extreem gestegen kosten binnen het reguleringssysteem.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) is een integraal onderdeel van de strategie en de bedrijfsvoering van N.V. Juva. De raad van commissarissen hecht belang aan hoe N.V. Juva rekenschap geeft aan haar verantwoordelijkheid voor de omgeving waarin zij opereert. Het MVO-beleid is expliciet met de directie besproken en spiegelt de activiteiten aan het welzijn van mens en omgeving, de verduurzaming van het energiesysteem en lokale maatschappelijke betrokkenheid. Als opmaat naar de implementatie van CSR binnen N.V. Juva zijn de resultaten van het MVO-beleid opgenomen in dit jaarverslag.

Overleg met de ondernemingsraad

De raad van commissarissen hecht aan een goede relatie met de ondernemingsraad. Het contact geeft gevoel bij wat er speelt binnen de organisatie. De op voordracht van de ondernemingsraad benoemde commissaris, mevrouw L.E. Sas, voorzag de ondernemingsraad van adviezen en deelde de ervaringen uit de gesprekken met de ondernemingsraad binnen de raad van commissarissen. Op 18 mei nam de raad van commissarissen deel aan een bijeenkomst samen met de ondernemingsraad van N.V. Juva. De snel veranderende wereld om ons heen en de energietransitie kwamen hierbij nadrukkelijk aan bod. Het jaarlijkse overleg wordt door zowel De Raad van commissarissen als de ondernemingsraad zeer op prijs gesteld en zal ook zeker een vervolg krijgen.

Nederlandse Corporate Governance Code

De raad van commissarissen heeft kennisgenomen van de Nederlandse Corporate Governance Code. De verantwoordelijkheden en taken van de raad van commissarissen zijn in een reglement vastgelegd. De meest relevante best-practice-bepalingen uit de Nederlandse Corporate Governance Code zijn daarin verwerkt. De raad van commissarissen een audit- en remuneratiecommissie ingesteld. De remuneratiecommissie, met als leden de heer Fortuyn (voorzitter) en mevrouw Sas heeft in 2022 twee keer vergaderd. De auditcommissie is in het verslagjaar drie keer bijeengewees. De auditcommissie bestond tot en met 22 juni 2022 uit de heer Valstar, tot en met 22 juni 2022, (voorzitter) en de heer Ten Have. Na 22 juni 2022 is de heer Valstar opgevolgd door de heer Kester. Bij de behandeling van de managementletter 2022 was ook de externe accountant aanwezig.

Onafhankelijkheid en tegenstrijdige belangen

Het reglement van de raad van commissarissen bevat regelingen met betrekking tot onder andere onafhankelijkheid en tegenstrijdige belangen. Alle commissarissen zijn onafhankelijk en kunnen ten opzichte van elkaar, de directie en andere organen onafhankelijk functioneren. Alle commissarissen zijn onafhankelijk in de zin van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet. Dit houdt in dat de meerderheid van de Raad van Commissarissen geen directe of indirecte binding heeft met een organisatorische eenheid die elektriciteit en/of gas produceert, aankoopt of levert.

Er hebben zich in 2022 geen transacties voorgedaan waarbij tegenstrijdige belangen van bestuurders, commissarissen, aandeelhouders en/of externe accountant speelden en/of spelen die van materiele betekenis zijn voor de onderneming en/of de betreffende bestuurders, commissarissen, aandeelhouders en/of externe accountant.

Samenstelling Raad van Commissarissen

Naam	Datum van eerste benoeming	Jaar van eerste herbenoeming	Uiterste jaar van aftreden
M. Valstar	2014	2018	2022*
J.C. Meyboom - Fernhout	2018	2022	2026
F.J.M. ten Have	2020	2022	2026
L.E. Sas	2019	2023	2027
B.C. Fortuyn	2020	2024	2028
M.A.M. Kester	2022	2026	2030

1 Tijdens de Algemene Vergadering van aandeelhouders van 22 juni 2022 is de heer Kester benoemd als opvolger van de heer Valstar die na zijn tweede termijn van vier jaar niet herkiesbaar was conform de statuten.

Evaluatie kwaliteit toezicht

De raad van commissarissen evalueert jaarlijks haar functioneren. De evaluatie werd in 2022 uitgevoerd aan de hand van een vooraf ingevulde vragenlijst. De evaluatie heeft als doel de kwaliteit en effectiviteit van de raad van commissarissen te monitoren en waar mogelijk te vergroten. De uitkomsten van de evaluatie zijn in een vergadering buiten de aanwezigheid van de directie bediscussieerd en vervolgens met de directie besproken. Uit de evaluatie zijn dit als belangrijkste punten naar voren gekomen:

- De taken en verantwoordelijkheden goed belegd zijn en uitgevoerd worden. Behoefte aan kort onderling overleg tussen de RVC leden voorafgaand aan de reguliere vergaderingen.
- Meer aandacht voor de turbulentere omgeving van vandaag de dag door gestructureerd identificeren en bespreken van risico's onder meer van de huidige energiecrisis.

Jaarverslag en voorstel winstuitkering

De directie heeft het jaarverslag en de jaarrekening over 2022 opgesteld waarna BDO de jaarrekening heeft gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende controleverklaring. Wij verwijzen u hiervoor naar de 'overige gegevens' als onderdeel van de jaarrekening zoals opgenomen in dit verslag.

De raad van commissarissen heeft in de vergadering van 24 mei 2023 in aanwezigheid van de externe accountant het jaarverslag met de directie uitvoerig besproken. De discussies die in dat verband zijn gevoerd, hebben de raad van commissarissen ervan overtuigd dat dit verslag aan voorschriften en eisen van governance en transparantie voldoet. Het vormt een goede basis voor de verantwoording die de raad van commissarissen aflegt voor het gehouden toezicht.

De raad van commissarissen stemt in met de jaarrekening en kan zich verenigen met het voorstel van de directie een dividend van € 8.000.000 uit te keren. Op 21 juni 2023 zal de jaarrekening tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders ter vaststelling worden voorgelegd. Ook stelt de raad van commissarissen voor dat door de Vergadering van Aandeelhouders aan de directie decharge wordt verleend voor het gevoerde beleid, dat aan de raad van commissarissen decharge wordt verleend voor het gehouden toezicht en dat de jaarrekening wordt vastgesteld.

Ten slotte

De raad van commissarissen spreekt graag haar waardering uit voor de behaalde resultaten in 2022. In haar waardering wil de raad van commissarissen nadrukkelijk alle medewerkers betrekken die gezamenlijk door hun professionaliteit, inzet en toewijding een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan het succes van N.V. Juva en haar dochterondernemingen.

Poeldijk, 24 mei 2023

B.C. Fortuyn – voorzitter
F.J.M. ten Have
M.A.M. Kester
J.C. Meyboom - Fernhout
L.E. Sas

Bericht van de Ondernemingsraad

De Wet op de Ondernemingsraden (WOR) regelt de medezeggenschap van werknemers in ondernemingen. De ondernemingsraad van N.V. Juva maakte hier het afgelopen jaar ook gebruik van. Binnen N.V. Juva denkt de ondernemingsraad mee met de directie en bij besluitvorming zorgt de ondernemingsraad ervoor dat het belang van zowel werknemers als de onderneming wordt meegewogen. Daarnaast is de ondernemingsraad vertegenwoordigd in het periodiek overleg in het Medezeggenschapsplatform van alle netwerkbedrijven.

Terugblik 2022

De ondernemingsraad vergaderde het afgelopen jaar acht keer met de directie. Tijdens deze reguliere bijeenkomsten kwamen onder meer adviesaanvragen, instemmingsaanvragen en de financiële voortgang van de onderneming aan bod. Ter voorbereiding op de overleggen met de directie vergaderde de ondernemingsraad eveneens acht keer. In 2022 ontving de ondernemingsraad twee adviesaanvragen van de directie:

- Voorgenomen Besluit tot Structuuraanpassing KAM versie 2.0
- Adviesaanvraag herfinanciering Westland Infra Netbeheer

De ondernemingsraad behandelde het afgelopen jaar ook acht instemmingstrajecten. Na constructief overleg met de directie ging de ondernemingsraad akkoord met:

- Lijst medewerkers vitale beroepen
- Aangepaste regeling studiefaciliteiten
- Arbojaarplan 2022
- Aangepaste regeling Beloningsbeleid
- Aangepaste bedrijfsregeling reis- en verblijfkostenvergoeding 2023
- Aangepaste regeling woon-werkverkeer 2023
- Nieuwe regeling 'Alcohol Drugs en Medicijnen
- Verlenging Arbodienst

Samenstelling Ondernemingsraad

Begin 2022 bestond de ondernemingsraad uit negen leden die zijn aangetreden na de OR-verkiezingen van 2020. De ondernemingsraad van N.V. Juva kent een zittingstermijn van drie jaar.

- Ricky Sonai
- Sander Wolter
- Andy Santoso
- Johnn Smit
- Leo van Gerven
- Johan Vreugdenhil
- Cornelis Fix
- Duvilene Pieter
- Pelin Gürler

Overleg met de Raad van Commissarissen

De ondernemingsraad ervaart het overleg met de raad van commissarissen als stimulerend en waardevol. Op 18 mei 2022 vergaderden beide raden met elkaar. Er werd teruggeblikt op het werk van de ondernemingsraad, stilgestaan bij de dagelijkse bedrijfsvoering en vooruitgeblikt naar toekomstige ontwikkelingen. Op 22 juni 2022 woonde de ondernemingsraad als toehoorder de Algemene Vergadering van Aandeelhouders bij.

Tot slot

De ondernemingsraad is tevreden over de behaalde resultaten in 2022 en spreekt haar waardering uit voor directie en raad van commissarissen. Een bijzonder woord van dank is er voor alle medewerkers die met hun inzet, betrokkenheid, professionaliteit en betrouwbaarheid een grote bijdrage leveren aan het succes van N.V. Juva.

Poeldijk, 24 mei 2023

Corporate Governance

N.V. Juva is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht, gevestigd in Poeldijk. De governance van N.V. Juva is gebaseerd op het structuurregime en kent een two-tier-bestuursstructuur. De vennootschap wordt bestuurd door de directie. Toezicht vindt plaats door de raad van commissarissen. Deze organen zijn onafhankelijk van elkaar en beide organen leggen over de uitoefening van hun taken verantwoording af aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Aandeelhouders

De gemeenten Westland en Midden-Delfland zijn de aandeelhouders van N.V. Juva. Gemeente Westland heeft 1.728 aandelen (86,4%) en gemeente Midden-Delfland 272 (13,6%). Jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het boekjaar wordt de Algemene Vergadering van Aandeelhouders gehouden. Deze Algemene Vergadering van Aandeelhouders bespreekt onder meer het jaarverslag, stelt de jaarrekening en het dividend vast, besluit over het verlenen van decharge aan de directie voor het gevoerde beleid, besluit over het verlenen van decharge aan de leden van de raad van commissarissen voor het gehouden toezicht en benoemt de accountant. Andere Algemene Vergaderingen kunnen zo vaak als gewenst door de directie, de raad van commissarissen en de aandeelhouders worden gehouden. Besluiten kunnen ook buiten de vergadering worden genomen. Daarnaast stelt de Algemene Vergadering van Aandeelhouders de beloning van de raad van commissarissen vast welke onafhankelijk is van de resultaten van de onderneming. Vanwege het toezicht op de netbeheerder Westland Infra Netbeheer B.V. geldt ook voor de raad van commissarissen dat de WNT van toepassing is en wordt gevolgd.

Directie

De directie is belast met en verantwoordelijk voor het bestuur van de onderneming en legt verantwoording af aan de raad van commissarissen en de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De directie stelt de visie en de daaruit voortvloeiende missie, strategie en doelstellingen vast. Op grond van de statuten en het reglement van de raad van commissarissen zijn bepaalde directiebesluiten aan de goedkeuring van de raad van commissarissen en/of de Algemene Vergadering van Aandeelhouders onderhevig.

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders stelt het aantal directieleden van N.V. Juva vast. De leden van de directie zijn benoemd door de raad van commissarissen en geeft van een voorgenomen benoeming kennis aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Leden van de directie kunnen door de raad van commissarissen worden geschorst of ontslagen. De raad van commissarissen ontslaat een directeur niet eerder dan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders over het voorgenomen ontslag is gehoord. De statutaire directie van N.V. Juva bestaat uit één lid, te weten de heer Frank (F.P.) Binnekamp. De directie is bevoegd de vennootschap te vertegenwoordigen. De verantwoordelijkheden, taak en werkwijze van de directie zijn vastgelegd in de statuten van N.V. Juva. De statutaire directie van N.V. Juva benoemt de statutaire directies van Westland Infra Netbeheer B.V., Anexo B.V. en Capturam B.V.

Bij de vervulling van haar taken richt de directie zich naar de belangen van de vennootschap. Directieleden mogen geen directe of indirecte binding hebben met een producent en/of een leverancier en/of een handelaar van elektriciteit en/of gas. In geval van een (potentieel) (in)direct persoonlijk belang van een directielid dat tegenstrijdig is met het belang van de vennootschap wordt de vennootschap vertegenwoordigd door een door de raad van commissarissen aangewezen commissaris.

Raad van commissarissen

De raad van commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en de met haar verbonden ondernemingen. De raad van commissarissen staat de directie met raad terzijde. Bij de vervulling van hun taak richten de commissarissen zich naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden ondernemingen. De directie verschaft de raad van commissarissen tijdig alle informatie die noodzakelijk is voor een goede taakuitoefening. De verantwoordelijkheden, taak en werkwijze van de raad van commissarissen zijn vastgelegd in de statuten van de vennootschap en in het reglement van de raad van commissarissen. De raad van commissarissen heeft uit haar gelederen een audit- en remuneratiecommissie gevormd die specifieke onderwerpen voorbereiden ter bespreking in de raad.

De raad van commissarissen evalueert zijn functioneren. De verantwoordelijkheid voor de juiste uitvoering van zijn taken berust bij de raad van commissarissen als geheel. De leden van de raad van commissarissen kunnen ten opzichte van de directie onafhankelijk standpunten innemen. Commissarissen vervullen hun taak zonder mandaat van degenen door wie zij zijn voorgedragen en onafhankelijk van de bij de onderneming betrokken deelbelangen.

De leden van de raad van commissarissen worden benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, op voordracht van de raad van commissarissen, met inachtneming van de profielschets en na overleg met de ondernemingsraad. Iedere gemeenteaandeelhouder kan één persoon aan de raad van commissarissen aanbevelen om als commissaris te worden voorgedragen. De ondernemingsraad heeft een versterkt recht van voordracht voor een derde van het aantal commissarissen. De raad van commissarissen bestaat uit ten minste vijf natuurlijke personen. De raad van commissarissen heeft een profielschets voor zijn omvang en samenstelling vastgesteld, rekening houdend met de aard en de activiteiten van de onderneming en de gewenste deskundigheid en achtergrond van de commissarissen. De raad van commissarissen streeft naar een gemengde samenstelling, onder meer met betrekking tot leeftijd en geslacht. Met ingang van 1 juli 2018 bestaat de raad van commissarissen reeds uit twee vrouwen en drie mannen waarmee wordt voldaan aan het 30%-procent-criterium. De statutaire directie van de holding bestaat uit één persoon. Hierdoor is een evenwichtige man/vrouw verdeling in de statutaire directie niet mogelijk. Bij toekomstige nominaties en benoemingen van leden van de directie en de raad van commissarissen zal rekening gehouden worden met de eisen die gesteld worden aan een evenwichtige man-/vrouwverdeling.

Commissarissen kunnen voor maximaal twee termijnen van vier jaar worden benoemd, met dien verstande dat de benoemingstermijn afloopt op de dag van de eerstvolgende Algemene Vergadering van Aandeelhouders te houden in het vierde jaar na het jaar van de benoeming. Bij herbenoeming wordt rekening gehouden met de wijze waarop de commissaris zijn taak heeft vervuld in de voorbije periode en wordt na zorgvuldige overweging herbenoemd. Het rooster van aftreden van de raad van commissarissen is zodanig dat voorkomen wordt dat veel commissarissen tegelijk aftreden.

Conform het reglement, heeft de raad van commissarissen twee commissies samengesteld: een auditcommissie en een remuneratiecommissie. De auditcommissie heeft als expliciet taakgebied het monitoren van het financiële verslagleggingsproces om de integriteit en de kwaliteit te waarborgen. De werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, toezicht op de naleving van wet- en regelgeving en de toepassing van gedragscodes zijn daarbij belangrijke aandachtsgebieden. Jaarlijks vindt direct overleg plaats tussen de externe accountant en de auditcommissie over de bevindingen in de managementletter en de start van het accountantsonderzoek in het kader van de jaarrekening en het jaarverslag. De remuneratiecommissie stelt de selectiecriteria en de benoemingsprocedures van directie- en RvC-leden op. De commissie zorgt voor een jaarlijkse evaluatie van het functioneren van de RvC en houdt jaarlijks functioneringsgesprekken met de directie en stelt de resultaatsgebieden vast. De remuneratiecommissie stelt het beloningsbeleid van de directie op ten aanzien van de hoogte van de beloning en de beloningscomponenten en houdt hierbij rekening met het maximum bezoldiging conform de Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen (WNT).

Externe accountant

BDO is de externe accountant en is benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Doordat Westland Infra Netbeheer B.V. is aangemerkt als organisatie van openbaar belang kwalificeren alleen accountantskantoren met een OOB-vergunning waarbij ook een roulatieplicht geldt. De externe accountant rapporteert met betrekking tot het door hem gedane onderzoek aan de directie en de raad van commissarissen en geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening. De externe accountant is aanwezig bij de vergadering van de raad van commissarissen waarin de concept jaarrekening wordt besproken en het door de externe accountant opgestelde verslag over de controle op de jaarrekening. De externe accountant woont tevens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders bij waarin het jaarverslag wordt besproken en de jaarrekening wordt vastgesteld.

Toezicht op het netwerkbedrijf

Westland Infra Netbeheer B.V. is verantwoordelijk voor de aanleg en het onderhoud en beheer van de elektriciteits- en gasdistributienetwerken in de regio's Westland, Midden-Delfland en een deel van de Botlek en verzorgt middels deze energienetwerken het transport van elektriciteit en/of gas. Westland Infra Netbeheer B.V. voert activiteiten uit in een vitale sector en is zodoende door de overheid aangemerkt als organisatie van openbaar belang (OOB). Als gevolg hiervan stelt Westland Infra Netbeheer B.V. een eigen jaarrekening en jaarverslag op. Namens de overheid is de Autoriteit Consument & Markt (ACM) belast met de uitvoering van en toezicht op de naleving van de Elektriciteits- en Gaswet. De Autoriteit Consument & Markt stelt de maximum transport- en aansluittarieven van alle netbeheerders vast en houdt ook toezicht op de nevenactiviteiten van de netbeheerder en of deze compliant zijn met de wetgeving. Daarom vallen ook N.V. Juva, Anexo B.V. en Capturam B.V. onder de reikwijdte van het toezicht door ACM.

Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) houdt als rijksinspectiedienst toezicht op het gastransport, met name gericht op de veiligheid.

Agentschap Telecom controleert de naleving van graafmeldingen en andere voorschriften rondom graafwerkzaamheden. De basis hiervoor is de Wet Informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken (WIBON) en sinds kort houdt het Agentschap Telecom ook toezicht op de cybersecurity richtlijnen van de netbeheerder.

Verispect houdt in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat toezicht op elektriciteits- en gasmeters in het kader van de Metrologiewet.

De Autoriteit Persoonsgegevens is verantwoordelijk voor het toezicht op de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Risicomanagement

Wij willen al onze klanten te allen tijde toegang bieden tot energie zonder dat onverwachte verstoringen zorgen voor discontinuïteit van de organisatie, de dienstverlening in gevaar brengt of dat we onbedoeld bijdragen aan misstanden in de wereld. Onze risicobeheersing voorkomt onnodige economische en ecologische schade en borgt het welzijn van medewerkers, derden en onze leefomgeving. Veranderingen, zoals bijvoorbeeld de energietransitie, veranderen het risicoprofiel van onze activiteiten en hier willen we op voorbereid zijn om de impact te kunnen dragen.

N.V. Juva is een netwerkbedrijf waarvan een groot deel van de activiteiten gereguleerd is. De aandeelhouders zijn de gemeenten Westland en Midden-Delfland. De beschikking over energie is cruciaal voor onze klanten. Deze factoren tezamen zorgen voor een lage risicobereidheid. Bij de beoordeling en weging van onze risico's hanteren wij de volgende categorieën: continuïteit organisatie, compliance (inclusief fraude), privacy en security, goed werkgeverschap, veiligheid, MVO en commercieel.

	AVERS	MIJDEND	NEUTRAAL	NEMEND	ZOEKEND
Continuïteit organisatie					
Compliance					
Privacy en security					
Goed werkgeverschap					
Veiligheid					
MVO					
Commercieel					

Risicobeleid

We hebben een reputatie hoog te houden, waarbij onze stakeholders, en zeker onze klanten, het vertrouwen hebben dat onze organisatie betrouwbaar is, maatschappelijk verantwoord opereert en een hoogwaardige dienstverlening levert. Vanuit een strategische visie brengen we risico's op termijn in kaart en koppelen beheersmaatregelen aan nieuw te vormen beleid. Strategisch risicobeleid bepaalt mede de strategische koers van de organisatie vanwege het inzicht in wat mogelijk en haalbaar is. Tactische risico's beïnvloeden onze organisatie op relatief korte termijn en hebben invloed op onze bedrijfsvoering of het realiseren van onze strategie. Periodieke beschouwing van de tactische risico's en de effectiviteit van de genomen maatregelen hebben als doel tijdig bij te sturen op veranderende omstandigheden. Operationele risico's beïnvloeden deze resultaten. Om deze (mogelijke kansen op) verstoringen te beheersen, zijn voor de operationele risico's maatregelen getroffen en gekoppeld aan prestatie-indicatoren. Met tussentijdse evaluaties en bijsturing zorgen we ervoor dat zowel de geïdentificeerde risico's als de maatregelen adequaat en actueel zijn.

Factoren die op termijn een risico vormen voor het voortbestaan van de organisatie, de dienstverlening of een ernstige verstoring van maatschappelijke normen en waarden, vallen onder de strategische risico's. Veelal is direct ingrijpen niet noodzakelijk, maar is het zeker noodzakelijk om de trend te volgen en voorbereid te zijn op handelen bij dreigende escalatie. Deze risico's zijn hieronder weergegeven.

Risicobeoordelingsmatrix

N.V. Juva

Effect	Kans				
	Mogelijk	Waarschijnlijk	Geregeld	Jaarlijks	Maandelijks
Catastrofaal	H	ZH	O	O	O
Zeer ernstig	M	H	ZH	O	O
Ernstig	M	M	H	ZH	O
Behoorlijk	L	M	M	H	ZH
Matig	V	L	M	M	H

V Verwaarloosbaar L Laag M Middel H Hoog ZH Zeer Hoog O Ontoelaatbaar

- 1 Gebiedsaanpak bij oplossen congestie in Nederland, landelijke regie
- 3 Continuïteit ICT
- 5 Kans op congestie
- 7 Materiaalschaarste
- 2 Krapte op de arbeidsmarkt
- 4 Wet- en regelgeving
- 6 Blijvende hoge gasprijs

Nr.	Omschrijving	Deelaspecten	Trend	Mitigerende maatregelen
1	Gebiedsaanpak bij oplossen congestie in Nederland, landelijke regie	Lokale aansluitingen gaan in de wachtrij Nevenactiviteiten	↑	Autonome zeggenschap van Juva borgen. Huidige kring van aandeelhouders behouden. Tijdige verzwaring met koppeling landelijk hoogspanningsnet, capaciteit van netwerk beter benutten door inzet van batterijen en de vorming van energieclusters
2	Krapte op de arbeidsmarkt	Technisch personeel Werkdruk Temporisering	↑	Hoge tevredenheid behouden medewerkers (Net promotor score): goede werksfeer, werkomgeving, samenwerking in het team, initiatief kunnen nemen, autonomie in het werk, opleidingsmogelijkheden en arbeidsomstandigheden. Referral recruitment (werven via eigen medewerkers). Zelf opleiden tot startkwalificatie. Zingeving in het werk: persoonlijk willen groeien en bijdrage leveren aan de energietransitie. Campagnes zoals Power Up The Planet en het Aanvalsplein Techniek. Samenwerking met netbeheerders en aannemers om discipline te combineren om schaarse capaciteit effectief in te zetten.
3	Continuïteit ICT	Cyber security Netten WIN onderdeel van kritieke infrastructuur Privacy	↔	Samenwerking binnen Netbeheer Nederland (acties en kennisdeling), maatregelen WBNI geïmplementeerd, awareness trainingen (opleidingen, trainen en oefenen op het gebied van security), aansluiting bij ENCS, move to the cloud, redundantie, fysiek gescheiden locaties, incidentoefeningen, voorbereiden op implementatie NIS2 (SOC en ISO27001). Functionaris gegevensbescherming en een privacy officer die auditeert en rapporteert, actieve bewaking op termijn bewaartermijnen. Control framework ingericht. Bewerksverovereenkomsten met dienstverleners.
4	Wet- en regelgeving	Opgelegde beperkingen Onzekerheden Groepsverbod	↓	Uitgaan van het nu en de mogelijkheden: samenwerkingsverbanden, lobby en vooral laten zien wat werkt. No regret keuzes. Allianties vormen, aandeelhouders mobiliseren, verbinding zoeken met EnergieNL (via NBNL). Compliant en transparant zijn. Eén front binnen NBNL en niet ieder voor zich.

5	Kans op congestie	Onverwacht sterke groei afname en/of productie Elektrificatie wagenpark	↑	Capaciteits- en volumemodel inclusief zogenaamde 'trigger events' (op tijd in actie), uitbreiding naar landelijk hoogspanningsnet, modulaire netopbouw en snel kunnen handelen, monitoring en trendanalyse, congestiemanagement, Gopacs, conversie en opslag, verwachtingsmanagement, wetgeving. Landelijk Actieplan Netcongestie.
6	Blijvende hoge gasprijs	Versterkte positie WKK Vertraging verduurzaming Meetverlies gas Afname glasareaal Inkomsten elektriciteit	↔	Mitigerende maatregelen. Matigen investeringen, reduceren kosten, toegestane nevenactiviteiten uitbouwen, warmtesysteem uitbouwen in de regio, alternatieven voor aardgas ondersteunen, overleg ACM meet- en netverlieskosten.
7	Materiaalschaarste	Uitloop projecten Schadeclaims Boetes	↑	Standaardiseren componenten en aansluiten op productieproces industrie. Modulaire netontwerpen, verhogen voorraadniveaus, noodstations op voorraad nemen (individueel en branche brede samenwerking). Alternatieve componenten, hergebruik bestaande assets. Voorspelbaarheid vergroten: rolling-forecast voor strategische componenten. In aanbestedingen kiezen voor meerjarige samenwerking en zekerheid in toelevering essentiële onderdelen in gunningscriteria en contractvorming.

Energietransitie

Sinds het aantreden van het kabinet Rutte IV, met een eigen minister voor Energie en Klimaat, is de energietransitie pas echt op gang gekomen. De overheid neemt steeds meer de regie in het vinden van oplossingen voor het steeds verder volraken van de elektriciteitsnetwerken. De snelheid is dusdanig groot dat netuitbreidingen niet de enige oplossing zijn, maar juist het beter benutten van de bestaande infrastructuur kan bijdragen aan snellere toegang tot de netwerken. De energietransitie op zichzelf zien we niet als een risico en zelfs als een kans om bij te dragen aan een duurzaam energiesysteem. Desalniettemin raakt de impact van de energietransitie aan bijna alle strategische risico's. Op korte en middellange termijn verloopt de energietransitie voornamelijk via elektrificatie en door de volle netwerken via de route van schaarste. Slimme oplossingen zijn nodig voor het stijgend elektrisch vervoer, lokale productie door zonne-energie en elektrische warmtepompen. De krapte op de arbeidsmarkt en materiaaltekort zien we als grootste risico voor de uitvoerbaarheid van de energietransitie.

In onze regio is de situatie door de oorlog in Oekraïne en de daarmee gepaarde hoge energieprijzen momenteel meer materieel dan de energietransitie. Regionaal lijkt congestie te ontstaan in de teruglevering van elektriciteit aan het landelijke hoogspanningsnet doordat het lokale verbruik van elektriciteit sterk is gedaald. Minder assimilatiebelasting of energiezuinigere technieken zijn daar debet aan. Het effect op de transportinkomsten is tijdelijk, wanneer de energietransitie binnen onze regio verder vorm krijgt, zal het elektriciteitsverbruik weer gaan stijgen.

Fraudebeleid

N.V. Juva draagt als netwerkgroep bij aan een leefbare samenleving. Maatschappelijk verantwoord ondernemen zien wij als een integraal onderdeel van onze identiteit. Naast het strikt naleven van wet- en regelgeving willen wij ook voldoen aan het naleven van de geest van de wet. Juist als het gaat om onderwerpen zoals fraude, corruptie en overige illegale activiteiten. Een veilige en betrouwbare werkomgeving waarbij integer werkgever- en werknemerschap centraal staat, vormt één van onze kernwaarden.

We zijn ons bewust van het risico op fraude, zowel binnen als buiten de organisatie, bij het uitvoeren van haar activiteiten. Fraude – opzettelijke misleiding om onrechtmatig voordeel te verkrijgen – betreft een breed maatschappelijk probleem dat de integriteit van onze bedrijfsvoering ernstig kan verstoren. Juva tolereert geen fraude, corruptie dan wel andere illegale activiteiten en spant zich in om dergelijk onacceptabel gedrag zoveel mogelijk te voorkomen. Hiervoor is het noodzakelijk dat onze medewerkers de normen en waarden van Juva blijvend onderschrijven en zij weten hoe wij ons als netwerkgroep willen en behoren te gedragen. De gedragscode voor bestrijding van fraude, corruptie en overig onacceptabel gedrag ondersteunt het voorkomen en ontdekken van misstanden alsmede het vermijden en beperken van financiële en reputatieschade. De gedragscode is ter ondertekening voorgelegd aan alle medewerkers en ook bij indiensttreding van nieuwe medewerkers. Verdere periodieke aandacht voor de punten in de gedragscode zien wij als een mogelijk verbeterpunt. Medewerkers hebben de mogelijkheid om misstanden anoniem te melden bij de vertrouwenspersoon of bij een medewerker van HR die in het kader van de ‘klokkenluidersregeling’ is aangesteld als meldpunt c.q. adviseur bij misstanden.

Naast interne risico's op fraude zien we, zeker bij het transport van energie, een extern risico op fraude in de vorm van energiediefstal. Externe risico's zijn ook aanwezig bij met name externe leveranciers en het inkoopproces. Juva kent geen activiteiten buiten Nederland.

Om structureel te toetsen of het anti-fraudebeleid en de getroffen maatregelen om fraude -zowel intern als extern- te voorkomen afdoende zijn, hebben we een risicomatrix opgesteld in 2022 en een analyse uitgevoerd. De risicomatrix kent vier hoofdthema's: financiën/facturatie/bestellingen/toegang tot systemen, ontvreemding, energiediefstal en misbruik wagenpark. Onze (financiële) processen kenmerken zich door de aanwezigheid van functiescheiding. Hiermee voorkomen we dat slechts één persoon ongecontroleerd transacties of verplichtingen kan aangaan, autoriseren, verwerken en afwickelen en toegang heeft tot activa.

Uit de evaluatie van de risicomatrix kwam naar voren dat een beperkt aantal klanten beschikte over een aansluiting zonder dat daar een leverancier voor de levering van energie aan gekoppeld was. Op basis hiervan is een extra controle uitgevoerd. Dit bracht één grote fraudezaak aan het licht. 461.000 m³ aardgas was clandestien afgenomen en is alsnog verrekend. Besloten is om bij vergelijkbare situaties de aardgasaansluiting fysiek te verwijderen of andere fysieke maatregelen te treffen om het risico te mitigeren.

Ten aanzien van het proces rond salarisverhogingen wordt onderzocht of een aanscherping nodig is. De directie keurt de arbeidsovereenkomsten goed, maar ziet niet de reguliere salarisverhogingen en gratificaties. De afdeling HR en leidinggevenden stemmen onderling binnen kaders af. Het proces zullen we opnieuw beoordelen op doelmatigheid en eventueel te treffen maatregelen.

Ondanks alle beheersingsmaatregelen resteert het risico dat management of directie maatregelen doorbreekt en het risico van samenspanning tussen medewerkers. Transparante besluitvorming, de governance structuur, gedwongen besluitvormingsstappen in IT-systemen, een open cultuur waarbij we elkaar durven aan te spreken, de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon om niet-integer handelen (anoniem) te melden, periodieke interne en externe audits op de naleving van beheersingsmaatregelen dragen eraan bij dat doorbreking van de beheersingsmaatregelen wordt voorkomen of gesignaleerd.

Conclusie

De directie is van mening dat, met de getroffen beheersingsmaatregelen, analyses en verdere acties, de risico's, met betrekking tot fraude, corruptie dan wel andere illegale activiteiten, inzichtelijk zijn en op een adequate wijze worden gemitigeerd.

Onze resultaten

Veilige, betrouwbare en betaalbare energievoorziening

Westland Infra Netbeheer zet zich in voor een veilige, betrouwbare en betaalbare energievoorziening in de regio's Westland, Midden-Delfland en een deel van de botlek. Wij streven naar een optimaal presterend energienet, met een hoge beschikbaarheid en zo min mogelijk storingen van ons elektriciteits- en gasnet.

Uitval

In 2022 was er sprake van een hogere uitvalsduur dan het jaar ervoor. Dit is met name te wijten aan twee grotere elektriciteitsstoringen. Onze klanten in Westland en Midden-Delfland zaten gemiddeld 14 minuten zonder stroom en 36 seconden zonder gas. Dit ligt lager dan het landelijk gemiddelde. In Nederland hadden huishoudens en zakelijke gebruikers 22 minuten geen stroom en 70 seconden geen gas door onderbrekingen. Hiermee komt de betrouwbaarheid van de Nederlandse elektriciteits- en gasnetten neer op ruim 99,99 procent.

Investeringsplan 2022

We hebben in april 2022 ons definitieve Investeringsplan voor 2022 tot en met 2024 gepubliceerd. In dit plan beschrijven we iedere twee jaar onze uitbreidings- en vervangingsinvesteringen in onze elektriciteits- en gasnetten voor de komende drie jaar. We maken daarin inzichtelijk hoe we zorgen dat er voldoende capaciteit beschikbaar is voor het transport van elektriciteit en gas en hoe dit transport veilig kan plaatsvinden.

Veiligheid

Westland Infra zet zich in voor een proactieve veiligheidscultuur, waarin alle medewerkers ruimte voelen om incidenten en risico's te melden en te bespreken. We stimuleren collega's en onze partners in het veld om onveilige situaties en problemen te melden. We zien hierdoor de afgelopen jaren een groei in het aantal meldingen, die we op verschillende niveau's met elkaar bespreken en terugkoppelen aan de betrokkenen. Ook kijken we nadrukkelijk mee hoe andere netbeheerders met veiligheid omgaan en leren we van elkaar. De installatieverantwoordelijken Elektra en Gas hebben een

bijzondere rol in het creëren van een veilige werkomgeving. Samen met de Operationeel Installatieverantwoordelijken en de Werkverantwoordelijken zijn zij verantwoordelijk voor de veilige bedrijfsvoering van onze netten. Samen met de monteurs zorgen zij ervoor dat er ten alle tijden veilig aan het net kan worden gewerkt. Hierover is regelmatig overleg met de verschillende functionarissen.

In 2022 is weer een stuk grijs gietijzer vervangen en naar verwachting wordt in 2023 het laatste stuk van dit materiaal vervangen. Dit materiaal heeft een hogere kans op breuken en daarom is landelijk besloten dit materiaal niet langer in ons gasnet te gebruiken.

Samenwerking Capturam

Westland Infra werkt met Capturam samen aan diverse onderzoeken. Zo zijn we begonnen aan een onderzoek naar de mogelijkheden en kansen van waterstof voor de glastuinbouw, naast de reeds gangbare inzet in de industrie, mobiliteit en de gebouwde omgeving die door andere netbeheerders wordt onderzocht. Dit onderzoek krijgt in 2023 een vervolg.

Verder doen we in samenwerking met Capturam onderzoek naar de kansen van zogenaamde energieclusters. Dit zijn gebieden met afnemers die gebruik en aanbod van energie op elkaar afstemmen, voordat ze gebruik maken van het hoofdnets. Momenteel wordt onderzocht wat de mogelijkheden van zo'n cluster kunnen zijn voor zowel de klanten als voor ons als netwerkbedrijf & netbeheerder.

Warmte transitievisie

Begin 2022 hebben wij tijdens het Congres Aardgasvrije Wijken, samen met alle netbeheerders, de analyse van de Transitievisies Warmte aangeboden. In 2021 hebben veel gemeenten de Transitievisies Warmte opgeleverd, een belangrijke stap voor het verduurzamen van de gebouwde omgeving. Hierin staat essentiële informatie, waarmee we een inschatting kunnen maken van mogelijke knelpunten in het elektriciteitsnet en de noodzakelijke investeringen daarvoor en het bijbehorende werkpakket. Uit de analyse blijkt dat deze visies nog niet voldoende concreet zijn om te kunnen starten met de uitvoering. Wij willen samen met de gemeenten Westland en Midden-Delfland aan de slag om hun visies door te vertalen naar concrete plannen.

Sponsoring MKB Ontbijt

Op woensdag 21 september vond het jaarlijkse MKB Energiek Ontbijt plaats waar Westland Infra hoofdsponsor van is. Gelukkig konden we na twee jaar corona dit jaar zo'n 150 MKB ondernemers weer in ons kantoorpand aan de Nieuweweg van harte welkom heten. Met een verzorgd energiek ontbijt en Mark Tuitert als inspirerende gastspreker was het een zeer geslaagd evenement.

Projecten

N468

De provincie Zuid-Holland voert samen met het Hoogheemraadschap van Delfland groot onderhoud uit aan de N468. Het gaat om het gedeelte tussen Maasland en de rotonde bij de A4 op de Klaas Engelbrechtsweg in de gemeente Midden-Delfland. De weg wordt opnieuw ingericht en verzaamd en de dijk wordt verstevigd. Westland Infra gaat de noodzakelijke verleggingen van de energie infrastructuur uitvoeren. Het provincieplan voor de N468 werd in 2022 vanwege stijgende kosten met een jaar uitgesteld. In 2023 gaat het project alsnog van start. De start van de werkzaamheden staat gepland voor 2e helft van 2023. De uitvoering duurt naar verwachting twee jaar.

Reconstructie N223

De provincie Zuid-Holland voert een reconstructie uit aan de N223. De N223 loopt door het Westland en Midden-Delfland, van Hoek van Holland naar de A4. Het is een van de belangrijkste ontsluitingswegen van het Westland en de provincie verbetert samen met de gemeenten Westland en Midden-Delfland de verkeersveiligheid door deze weg duurzamer en veiliger in te richten. Westland Infra moet voor dit project kabels en leidingen verleggen. In 2022 zijn we gestart met de eerste werkzaamheden met het plaatsen van een nieuw transformatorstation op een nieuwe locatie en met ons verleggingsproject. In 2023 zullen we verder gaan met de werkzaamheden.

OCI Terminal Europoort

Wij hebben als netbeheerder in het Botlek gebied zowel het elektriciteits- als gasnetwerk onder ons beheer. Het elektriciteitsnetwerk is in 2016 overgenomen en in 2021 zijn we gestart met vervanging/renovatie. Dit netwerk bevindt zich op het terrein van OCI Terminal Europoort B.V. Dit betreft een energie intensief bedrijf en is daardoor sterk afhankelijk van onze betrouwbare dienstverlening voor zijn productie.

In 2022 zijn de bestaande middenspanningsinstallaties vervangen en de vermogenstransformatoren gerenoveerd. Het totale project is verdeeld over meerdere fasen. Fase 1 en 2 zijn inmiddels afgerond. Fase 3 volgt in 2023 en naar verwachting zal dit project eind 2023 afgerond zijn.

Werkzaamheden bij Waldeck Pymontstraat Maasdijk

Westland Infra heeft in de Waldeck Pymontstraat in Maasdijk een oud distributie transformatorstation staan. In dit transformatorstation staat een oude Capitol MS-installatie. Deze installatie is inmiddels zo verouderd dat deze niet meer ondersteund en onderhouden kan worden door de leveranciers. Om die reden moest dit station vervangen worden. Het station stond echter op private grond en was een onderdeel van een woning. Het was niet wenselijk dat dit station op deze locatie bleef staan. Er moest dus een nieuwe locatie worden gevonden, wat een grote uitdaging bleek te zijn. Er werden hoge eisen gesteld vanuit de omgeving en de gemeente Westland. Uiteindelijk is er een locatie gevonden in het midden van de wijk tussen de woningen in.

Kerncijfers

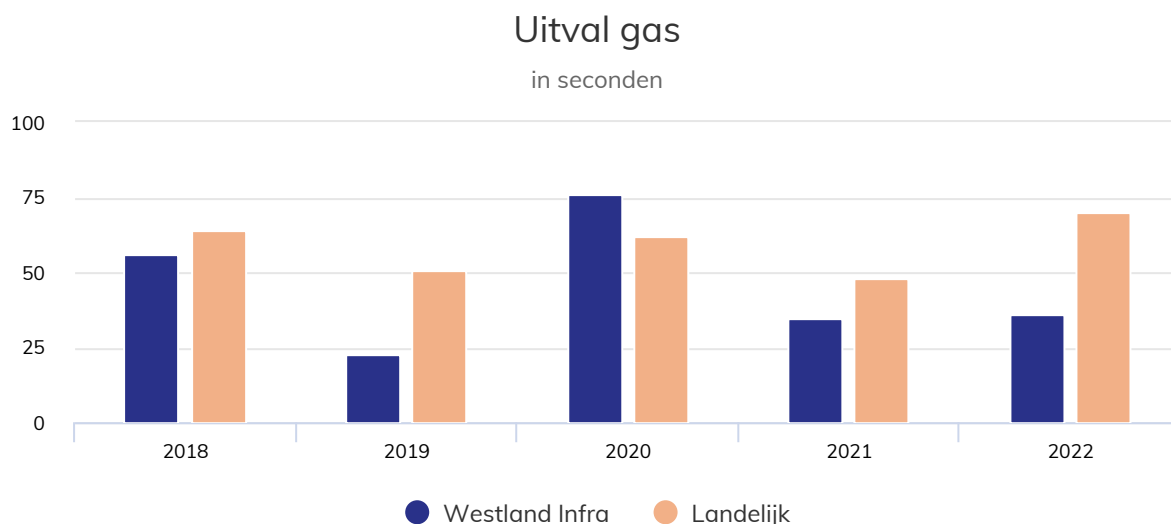
Realisatie	2022	2021
Uitvalduur elektriciteit in minuten	14	7
Uitvalduur gas in seconden	36	35
Hoeveelheid getransporteerde elektriciteit in GWh		
- Afname	1.204	1.547
- Teruglevering	732	702
Hoeveelheid getransporteerde gas in 1.000.000 m ³	862	1.172
Elektriciteitsaansluitingen in aantallen	64.324	63.769
Gasaansluitingen in aantallen	55.483	55.543
Omvang elektriciteitsnet in kilometers	2.923	2.893
Omvang gasnet in kilometers	1.032	1.033
Investerings in elektriciteitsnet in € miljoen	13.4	9.4
Investerings in gasnet in € miljoen	4.8	5.7
Slimme meter investering elektriciteit in € miljoen	0.4	0.7
Slimme meter investering gas in € miljoen	0.3	0.7

Ontwikkeling, beschikbaarheid en transport van netten, gas en elektriciteit

De inwoners van de gemeenten Westland en Midden-Delfland zaten in 2022 als gevolg van een storing gemiddeld 14 minuten zonder stroom en 36 seconden zonder gas. Dit ligt lager dan het landelijk gemiddelde, namelijk 22 minuten zonder stroom en 70 seconden zonder gas. De betrouwbaarheid van de elektriciteits- en gasnetten in Nederland komt neer op ruim 99,99 procent.

Beschikbaarheid gas

	Westland Infra Netbeheer B.V.	Landelijk
Onderbrekingsfrequentie	0,0036 per jaar	0,0064 per jaar
Jaarlijkse uitvalduur	36 seconden	70 seconden
Gemiddelde onderbrekingsduur	2 uur 44 minuten 04 seconden	3 uur 1 minuten 37 seconden

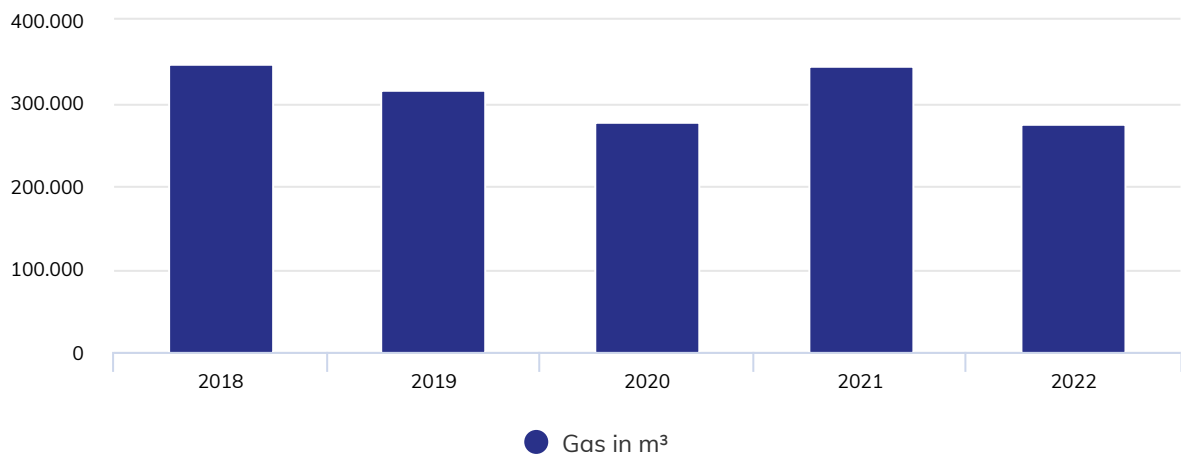
Transport gas

In 2022 is minder gas getransporteerd dan in 2021. In 2022 transporteerden wij 862 miljoen m³ gas ten opzichte van 1.172 miljoen m³ gas in 2021.

Ontwikkeling jaarvolume gas

Ontwikkeling piekverbruik gas

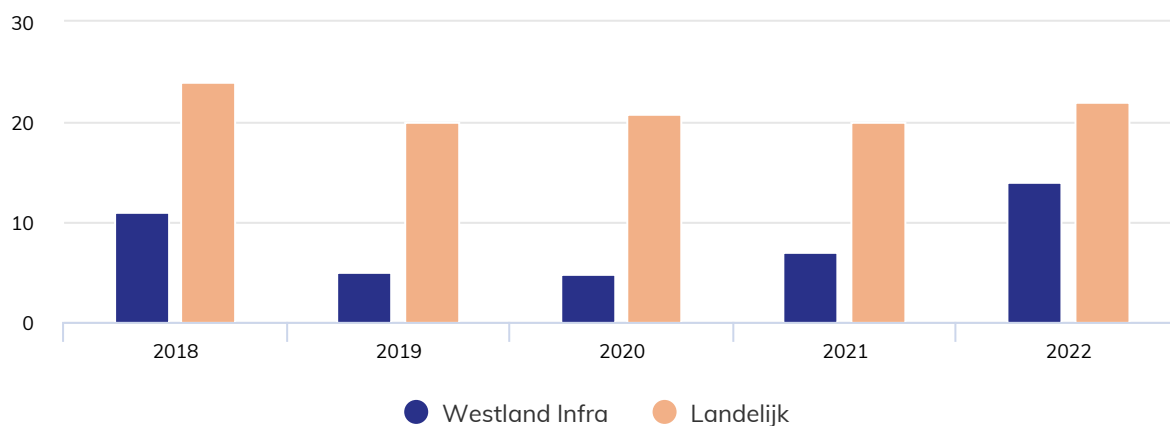

Beschikbaarheid elektriciteit

	Westland Infra Netbeheer B.V.	Landelijk
Onderbrekingsfrequentie	0,104 per jaar	0,359 per jaar
Jaarlijkse uitvalduur	14,25 minuten	22,14 minuten
Gemiddelde onderbrekingsduur	136,76 minuten	61,69 minuten

Uitval elektriciteit

in minuten

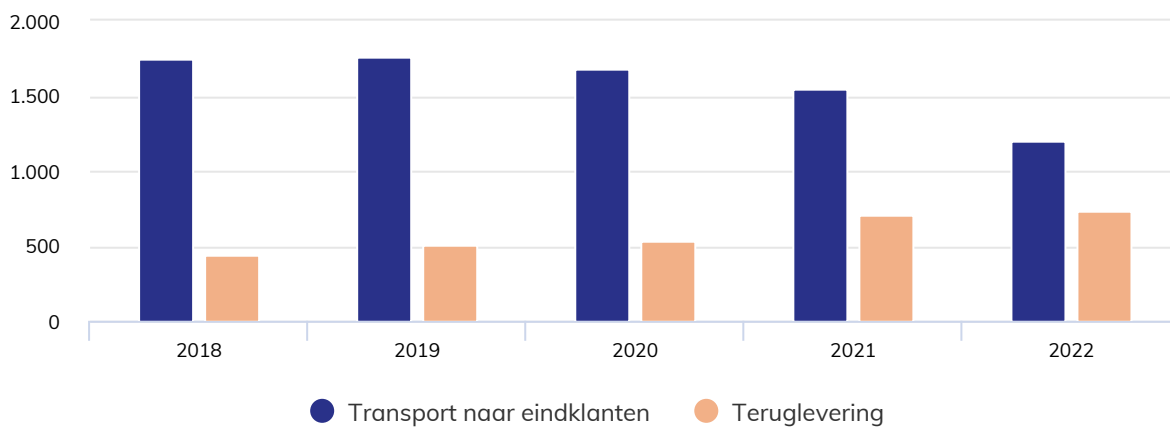

Transport elektriciteit

In 2022 hebben we in totaal 1.204 GWh naar eindklanten getransporteerd (2021: 1.547 GWh). Dit is een afname van 343 GWh ten opzichte van 2021. Onze teruglevering van elektriciteit aan het hoogspanningsnet was 732 GWh (2021: 702 GWh), een toename van 30 GWh.

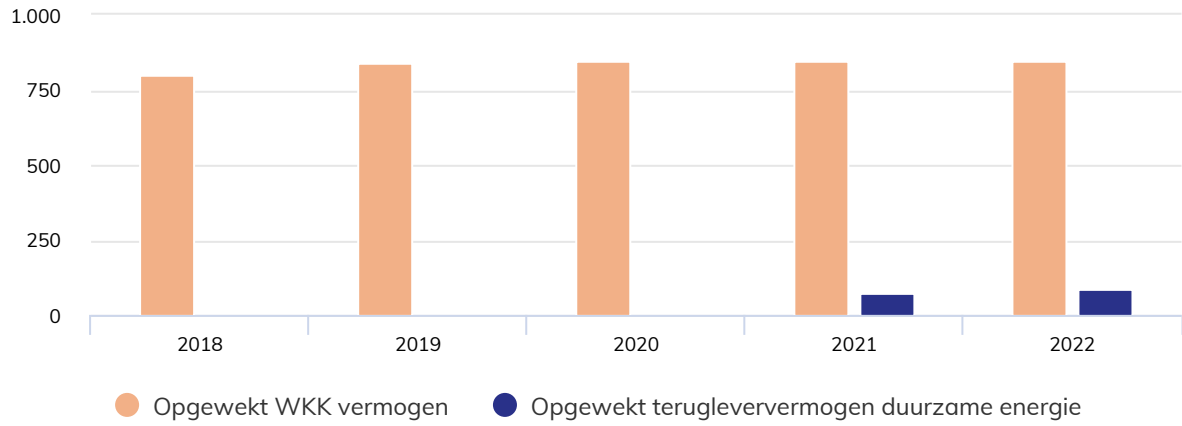
Transport- en teruglevervolume

in GWh

Opgesteld vermogen in MW

Westland Infra Netbeheer verzorgingsgebied

Ontwikkelingen Capturam

2022 was ook voor Capturam in veel opzichten een spannend jaar. Ondanks alle ontwikkelingen merken we dat kwekers nog altijd willen investeren in de verduurzaming van hun bedrijf. In de gebouwde omgeving signaleren we zelfs een versnelling in de verduurzaming. We zien daarbij dat het speelveld verandert en dat samenwerking belangrijker is dan ooit.

Energieclusters

In het verslagjaar heeft Capturam meer body gegeven aan het concept energieclusters. We zijn een samenwerking gestart met de coöperatie Broekpolder 2040. We gaan in gesprek met glastuinders in dat gebied om te onderzoeken waar mogelijkheden liggen en wat de winst van een dergelijk cluster kan zijn. Vervolgens gaan we kijken of we het concept energiecluster op meerdere locaties kunnen uitrollen.

Waterstof

Waterstof in het Westland

Capturam is met onder andere de WUR (Wageningen University & Research) een drie jaar durend onderzoeksprogramma gestart over waterstof. Belangrijkste onderzoeksvraag daarbij is wat de kansen van waterstof zijn voor de glastuinbouw, naast de gangbare inzet in de industrie, mobiliteit en de gebouwde omgeving. Andere deelnemers aan dit onderzoeksprogramma zijn producenten, leveranciers en afnemers. Zo is de hele keten vertegenwoordigd.

Op het terrein van de WUR is een waterstofftestopstelling specifiek voor de glastuinbouw gebouwd. Hierbij gaat het om het produceren van waterstof uit het net met een electrolyser en het omzetten van waterstof in warmte en elektriciteit met een brandstofcel of een WKK op waterstof.

CO₂-toepassing

Capturam heeft in 2022 intern onderzoek gedaan naar de toepassingsmogelijkheden van CO₂ binnen de glastuinbouw. Onderzocht is welke knelpunten we signaleren en in hoeverre dit implicaties heeft voor de verduurzaming van de sector.

Kenniscentrum Mission Zero

In 2021 ging Capturam een samenwerking aan met Kenniscentrum Mission Zero. In 2022 hebben we samen met dit kenniscentrum drie verkenningsonderzoeken uitgevoerd naar duurzame energievoorziening voor de glastuinbouw: naar methanol, gelijkspanning en de toepassing van waterstof. Methanol en waterstof als alternatieven voor aardgas. En de mogelijkheden van gelijkspanning om aan de vraag naar de verwachte groei van elektriciteit te voldoen. Een mooie samenwerking, waarbij de theorie van het kenniscentrum en de praktijk van Capturam elkaar goed aanvullen.

Drie verkenningsonderzoeken

Methanol

Brandstofcel

Gelijkspanning

Trias Westland

Capturam is medeaandeelhouder van Trias Westland. Vanuit die rol kijken we terug op verschillende mijlpalen in 2022. Na een incident in 2021 draaide Trias Westland in 2022 weer goed en is er stabiel geproduceerd. Er is een mooi financieel resultaat behaald en de tevredenheid van de afnemers is goed.

Warmte netwerk Westland

Capturam is eveneens medeaandeelhouder van Warmte netwerk Westland (WnW). Als aandeelhouder kijken we terug op een aantal hoogtepunten in 2022. Zo hebben we financial close behaald voor het project Maasdijk en hebben we een investeringsbesluit genomen voor het project Polanen. Ook zijn we gestart met de aanleg van het warmtenet in Maasdijk.

De financial close van Maasdijk is de eerste keer dat een groot consortium van vier banken en 1 verzekeraar betrokken zijn bij de financiering van een warmteproject. Het project zal met ongeveer 45 MWth bijdragen aan de duurzame warmtevoorziening voor ongeveer 80 kwekers, wat een groot deel van zuidwestelijk Westland beslaat. Dit is vergelijkbaar met de warmtebehoefte van 50.000 huishoudens. Met de financiering van het warmtenet van project Maasdijk, dat naar verwachting vanaf begin 2024 warmte gaat leveren, is ongeveer 52 miljoen euro gemoeid. De banken en verzekeraars nemen driekwart van dat bedrag voor hun rekening in de vorm van projectfinanciering.

Daarnaast zijn we officieel van start gegaan met het warmtenet Polanen. De realisatie van het warmtenet bij Aardwarmte Polanen betekent een forse verduurzaming voor de Westlandse glastuinbouw, vergelijkbaar met het gasverbruik van 12.000 tot 18.000 huishoudens. Daarmee kunnen naar verwachting ruim veertig glastuinbouwbedrijven in Westland van het aardgas af en worden aangesloten op duurzame warmte.

Er zijn voor deze warmteprojecten twee dubbele bouwteams gecontracteerd en daarmee voorzien we na een trage start een versnelling in de realisatiekracht van Warmte netwerk Westland. Daarnaast vergt het opstarten van de exploitatieorganisatie veel aandacht en is er een continue interactie met de afnemersvertegenwoordiging.

Warmte netwerk Westland ontving in 2022 verschillende subsidies, onder meer van het ministerie van LNV en het Nationaal Groeifonds. Een waardevol signaal dat de overheid gelooft in het warmtesysteem Westland

Verwachtingen 2023

Capturam verwacht voor 2023 dat:

- De waterstofpilot van start kan gaan;
- We een concretiseringsslag kunnen maken op het terrein van de energieclusters;
- We binnen Warmte netwerk Westland voor wederom een nieuw project contracteren en hiervoor vreemd vermogen gaan aantrekken;
- De beheerfase van de WnW-projecten geïntegreerd wordt binnen de toegestane nevenactiviteiten van de Juva-organisatie.

Ontwikkelingen Anexo

Energietransitie

De oorlog in Oekraïne heeft geleid tot een versnelling van de energietransitie. Door de ongekend hoge gasprijzen in 2022 was de noodzaak om energie te besparen groter dan ooit. We zagen het gasverbruik in Nederland met maar liefst 25% afnemen, zonder dat dit tot grote problemen leidde. Het bevestigt de filosofie van Anexo dat energiebesparing, naast alternatieve energiebronnen, een belangrijke bijdrage aan de energietransitie levert. Anexo kan daar op verschillende manieren een bijdrage aan leveren door realtime inzicht te geven in energieverbruik en te helpen dit te sturen. In 2022 hebben wij verschillende (industriële) bedrijven geholpen om met behulp van near-time data inzicht te krijgen in hun energieverbruik. En daarmee beter te anticiperen op bewegingen in de energiemarkt. In de glastuinbouw was er logischerwijs veel onrust over de stijgende gasprijzen, maar het aantal bedrijven dat moest stoppen, bleef gelukkig beperkt. We kunnen concluderen dat we de uitdagende omstandigheden vooralsnog goed zijn doorgekomen. De energietransitie lijkt nu echt op gang te komen en het wordt steeds duidelijker dat het deel uitmaakt van een veel grotere, ook sociale en maatschappelijke transitie.

Duurzaamheid

Anexo levert energieoplossingen die bedrijven helpen om duurzaam te ondernemen. Daarnaast zetten we bij Anexo vanzelfsprekend ook zelf steeds weer stappen om onze footprint te verkleinen. Dat doen we bijvoorbeeld door het stimuleren van elektrisch rijden en het reduceren van afval door verspilling te voorkomen. Terugdringing van ons eigen energieverbruik binnen Juva zal de komende tijd nog meer aandacht krijgen. Daarbij helpt het dashboard dat Anexo heeft ontwikkeld en dat realtime laat zien hoeveel energie we opwekken met onze zonnepanelen, maar ook hoeveel we verbruiken. Dit inzicht is een belangrijk hulpmiddel bij het verder verlagen van ons eigen energieverbruik.

In januari 2022 hebben we voor het eerst gekozen voor een alternatief en duurzaam relatiegeschenk aan onze klanten. Samen met Justdiggitt hebben we een gegraven "bund" als geschenk gegeven. Met dit initiatief bundelen we onze krachten met klanten om de wereld te vergroenen en opwarming tegen te gaan. Een bund is een bijzondere kuil om water zo efficiënt mogelijk op te vangen. Door de vorm van een halve maan en de gekozen locatie krijgt de natuur de beste kans om te herstellen.

Bijzondere projecten

Eneco

In 2022 hebben we bij Eneco een meet- en regelsysteem opgeleverd. Dit was een multidisciplinair project, waarbij we alle kennis en kunde binnen Anexo gebruikt hebben. Met deze gezamenlijke inspanning hebben we een unieke, out of the box oplossing kunnen realiseren vanuit de kracht van gecombineerde kennis uit de organisatie.

E-boilers

Met name in de glastuinbouw was in 2022 een enorme vraag naar e-boilers. De behoefte aan een extra commodity blijkt groot. Het probleem is echter dat we over onvoldoende materiaal en menskracht beschikken om volledig aan die vraag te voldoen. Medewerkers spannen zich tot het uiterste in om klanten zo goed en snel mogelijk van dienst te zijn.

Streaming data

Binnen Anexo hebben we het afgelopen jaar veel gedaan aan “streaming data” (near-time data). Dit is realtime (live) data van o.a. energieverbruik of -uitwisseling waarmee direct inzicht wordt verkregen of een actie op kan worden uitgevoerd. Het geeft inzicht in vermogens, belasting en pieken en biedt interessante mogelijkheden voor smart grid toepassingen, het opslaan van energie en het aan- en uitschakelen van installaties en apparatuur.

Uitwisselen van berichten in de energiemarkt

We zijn in 2022 overgegaan op een nieuwe manier van berichten uitwisselen in de energiemarkt. Het huidige berichtenverkeer in de energiemarkt is deels gebaseerd op statische verbruikersprofielen met veel aannames. De energietransitie vraagt om een nieuw systeem dat verbruiken toewijst op basis van actuele data. Het voorkomt verstoringen van marktwerking en op termijn risico's van de leveringszekerheid. Een betere werking van de energiemarkt wordt geborgd waardoor alles transparanter, eerlijker en efficiënter wordt.

Resultaten

Anexo heeft in 2022 zowel haar financiële als strategische doelen behaald. De komende periode willen we nog meer inzetten op kennisdeling en een multidisciplinaire benadering. Ander aandachtspunt is het terugdringen van de faalkosten. De klanttevredenheid is heel hoog, maar dat kost soms relatief erg veel tijd en inspanning. Anexo scoort hoog op pragmatisme, deskundigheid en de persoonlijke aanpak. Zonder dat uit het oog te verliezen, willen we de stappen zetten op het terrein van efficiency en professionaliteit.

Veiligheid

Anexo heeft het onderwerp veiligheid in 2022 veel aandacht gegeven en ook flinke stappen gezet. Rode draad daarbij was en is het bespreekbaar maken van veiligheid. We stimuleren medewerkers om onveilige situaties en problemen te melden. Dat heeft geleid tot een groei van het aantal meldingen en deze worden allemaal besproken in het directieteam. De meest waardevolle melding van de maand wordt beloond met een presentje voor de melder.

In 2022 hebben we de communicatie en terugkoppeling van de meldingen verbeterd. Daarnaast is een begin gemaakt met de training voor zogenaamde safety walks. In plaats van traditionele werkplekinspecties lopen leidinggevenden voortaan regelmatig mee op de werkvloer. Daar brengen zij, samen met het team, in kaart welke gevaren en risico's er zijn en welke beschermende maatregelen genomen kunnen worden.

Samenwerking

Anexo gelooft in de kracht van samenwerking. In 2022 hebben we vanuit die gedachte twee sessies georganiseerd om partijen bij elkaar te brengen. Voor de eerste sessie hebben we verschillende bedrijven uit de Rotterdamse haven bij elkaar gebracht. Het initiatief is positief ontvangen en krijgt in 2023 een vervolg. De tweede sessie organiseerden we voor een grote telecomklant. Een bekende energiedeskundige en een vertegenwoordiger van TenneT zorgden voor een boeiende bijeenkomst.

We zijn in 2022 een strategisch samenwerkingsverband met Enavi aangegaan. Met deze samenwerking in kennisdeling en dataverwerking vanuit de unieke expertise van de twee bedrijven is de verwachting een betere dienstverlening naar klanten te kunnen leveren.

Aan de toeleveringskant zet Anexo zich ook in voor een betere samenwerking. Juist in een periode van schaarste aan materialen en menskracht is communicatie erg belangrijk. We zijn in 2022 daarom bij verschillende leveranciers langs geweest om te pleiten voor actiever, beter en transparanter onderling overleg.

Vooruitblik 2023

Het centrale thema voor Anexo in 2023 is verbinden en vertrouwen, zowel intern als extern. We hebben daar de afgelopen jaren al flinke stappen gezet, maar we leggen de lat nog hoger. Na corona en de snelle opkomst van het thuiswerken, willen we weer een nieuwe balans vinden.

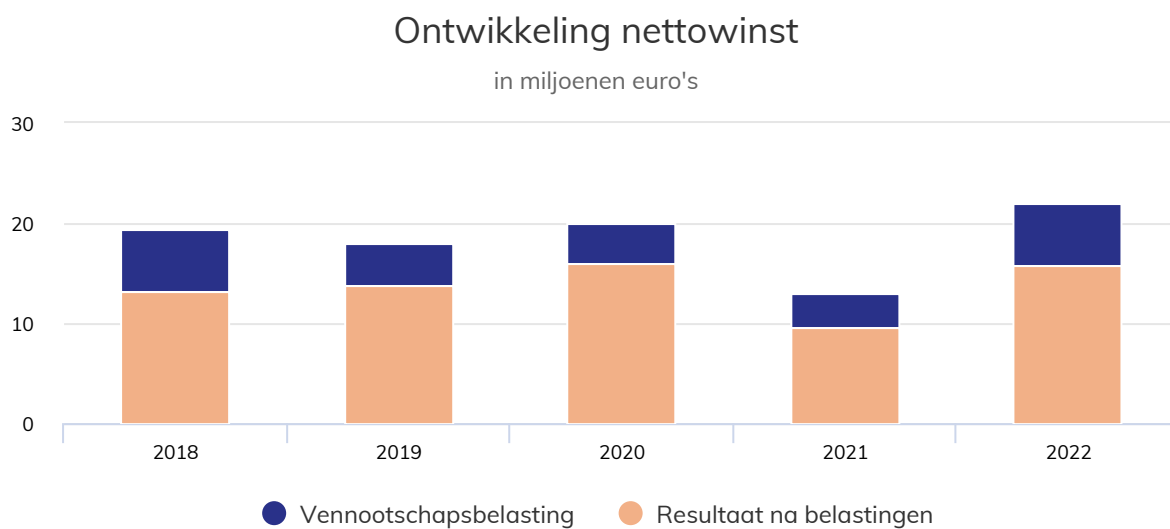
We gaan in 2023 onze positie nog duidelijker neerzetten en uitdragen wie we zijn, wat we doen en hoe we dat doen. Zo groeit Anexo door naar een volgende fase en versterken we onze marktpositie als betrouwbare en strategische partner.

Voor onze aandeelhouders

De hoge gas- en elektriciteitsprijzen hadden zowel aan de omzet als de kostprijs zijde grootte invloed op het resultaat. Met name de reconciliatie bij meetverlies gas en netverlies elektriciteit, tegen gemiddelde hogere prijzen als waartegen ingekocht binnen Westland Infra Netbeheer heeft resultaat positief beïnvloed. N.V. Juva heeft in 2022 een financieel resultaat behaald van € 15,9 miljoen na belasting.

Om de vergelijkbaarheid met andere netwerkbedrijven te verbeteren, is in 2022 een stelselwijziging van de verwerking van de eenmalige aansluitbijdragen, op investeringen in infrastructuur en aansluitingen, door derden verwerkt. Tot 1 januari 2022 werden deze bijdragen in mindering gebracht op de kostprijs van de materiële vaste activa. Met ingang van boekjaar 2022 worden de bijdragen als vooruit ontvangen bate onder de overlopende passiva opgenomen. Hierbij zijn de materiële vaste activa en overlopende passiva met € 67,8 miljoen toegenomen. Deze stelselwijziging heeft geen effect op de hoogte van eigen vermogen en het resultaat. Wel heeft de stelselwijziging invloed op de (zichtbare) solvabiliteit daar het balanstotaal met € 67,8 miljoen is toegenomen. Daarnaast heeft de stelselwijziging gevolg voor de presentatie van de winst-en-verliesrekening daar de amortisatie van de eenmalige aansluitbijdrage, van in 2022 € 5,2 miljoen, als onderdeel van netto-omzet wordt gepresenteerd en niet meer in mindering wordt gebracht op de afschrijvingslast.

In de jaarrekening zijn vergelijkende cijfers van 2021 overeenkomstig aangepast. Op de onderstaande ontwikkeling van de nettowinst heeft stelselwijziging geen invloed.

Ontwikkeling bedrijfsopbrengsten en brutomarge

(bedragen in miljoenen euro's)	2022	2021
Omzet transport gas	18	17
Omzet transport elektriciteit	52	47
Realisatie eenmalige aansluitbijdrage	5	5
Omzet energie totaal	75	69
Omzet overige activiteiten	11	11
Geactiveerde productie	6	5
Overige bedrijfsopbrengsten	12	11
Totaal bedrijfsopbrengsten	104	96
Totaal brutomarge	82	71

De bedrijfsopbrengsten namen afgelopen jaar toe met € 7,1 miljoen (7,3%) van € 96,8 miljoen in 2021 naar € 103,9 miljoen in 2022. Deze toename bestaat uit de stijging van de omzet energietransport met € 5,4 miljoen. Een stijging door een tariefstijging en na verrekening van ACM inzake x-factoren (doelmatigheidskorting) en WACC naast stijgingen van omzet meterhuur/datacollectie met € 1,0 miljoen, de geactiveerde productie met € 0,6 miljoen en de realisatie van de eenmalige aansluitbijdrage met € 0,1 miljoen.

De kosten van uitbesteed werk en andere (externe) kosten zijn met € 3,5 miljoen afgenomen.

Voor energietransport zijn deze kosten gedaald met € 3,1 miljoen door de reconciliatie op het meetverlies gas en het netverlies elektriciteit, welke bate hoger is dan de gestegen inkoopkosten bij Tennet door een hogere piek en hogere inkoop tarieven.

Per saldo is de brutomarge gestegen met € 10,6 miljoen (14,8%) van € 71,4 miljoen naar € 82,0 miljoen.

De personeelskosten namen toe met € 1,6 miljoen (7,7%) van € 20,6 miljoen in 2021 naar € 22,2 miljoen in 2022. De stijging van het aantal personeelsleden door toenemende bedrijvigheid en afbouw van ingeleende personeelsleden zijn hier de belangrijkste redenen voor. Ook de cao verhoging per 1 april 2022 met 2,0% en de eenmalige uitkering van € 1.250 in oktober zorgden voor een verdere stijging van de personeelskosten.

Door de investeringen van de afgelopen jaren stegen de afschrijvingen van de vaste activa met € 1,0 miljoen. Daarnaast stegen de overige bedrijfskosten met € 0,2 miljoen. De bedrijfskosten namen per saldo toe met € 2,8 miljoen (4,9%); van € 57,7 miljoen in 2021 tot € 60,5 miljoen in 2022.

Het bedrijfsresultaat nam toe met € 7,8 miljoen (56,9 %); van € 13,7 miljoen in 2021 tot € 21,5 miljoen in 2022.

Door aflossingen op de verstrekte achtergestelde lening aan Trias Westland namen de rentelasten minus -baten toe met € 0,07 miljoen van € 0,45 miljoen in 2021 naar € 0,52 miljoen in 2022, een stijging van 15,5%.

De vennootschapsbelasting nam toe met € 2,8 miljoen (82,4%) van € 3,4 miljoen naar € 6,2 miljoen door een hoger resultaat voor belasting.

Daarnaast steeg de vennootschapsbelasting door een hoger effectief vennootschapsbelastingtarief in 2022 (29,5%) ten opzichte van 2021 (25,4%).

Het niet doorgaan van de belastingverlaging in 2021 had een verhogend effect op de latente belastingvordering per ultimo 2021 en een verlagend effect van € 0,7 miljoen op de belastinglast 2021. Daarnaast heeft het contant maken van latente belastingvordering per ultimo 2022, tegen een hoger rentepercentage gezien de herfinanciering, een verlagend effect op

deze belastingvordering. Dit heeft een verhogend effect op de belastinglast 2022 van € 0,23 miljoen tot gevolg.

In 2022 betreft het effectieve belastingpercentage 29,5% ten opzichte van het nominale belastingpercentage van 25,8%. Dit verschil wordt veroorzaakt door het contant maken van de verschillen tussen commerciële en fiscale afschrijvingen en door het contant maken van latente belastingvordering per ultimo 2022 tegen een hoger rentepercentage.

Het resultaat van de deelnemingen nam toe met € 1,4 miljoen (466,7 %) van € 0,3 miljoen negatief in 2021 naar € 1,1 miljoen positief in 2022. In 2021 kon Trias Westland een gedeelte van het jaar geen warmte produceren naar aanleiding van een incident. Het tweede doublet ging daardoor ook later in bedrijf, wat zorgde voor extra rentelasten, daarnaast vielen de ontwikkelkosten van nieuwe projecten door ETP in 2021 hoger uit. In 2022 heeft Trias Westland het hele jaar warmte geproduceerd.

Onze nettowinst nam per saldo toe met € 6,3 miljoen (65,6%); van € 9,6 miljoen in 2021 tot € 15,9 miljoen in 2022. De eerder genoemde toename van het bedrijfsresultaat met € 7,8 miljoen, de toename van resultaat deelnemingen met € 1,4 miljoen ten opzichte de hogere rentekosten van € 0,1 miljoen en de hogere vennootschapsbelasting met € 2,8 miljoen zijn daar de onderbouwing voor.

Ontwikkeling nettowinst

(bedragen in miljoenen euro's)	
Nettowinst 2021	9,6
Toename brutomarge	10,6
Toename personeelskosten	-1,6
Toename afschrijving vaste activa	-1,0
Toename overige bedrijfskosten	-0,2
Toename rentelasten minus -baten	-0,1
Toename vennootschapsbelasting	-2,8
Toename resultaat deelneming	1,4
Nettowinst 2022	15,9

Investerings

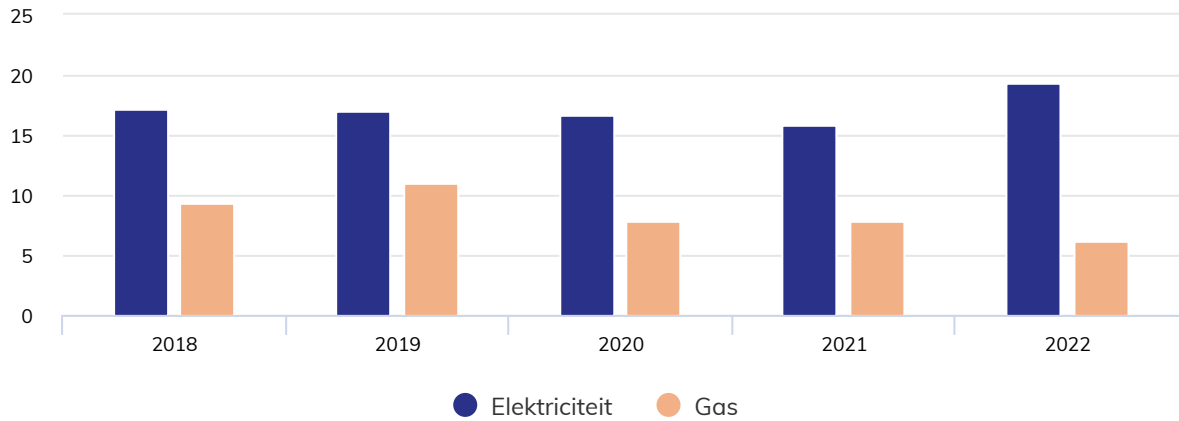
In 2022 hebben we € 28,6 miljoen geïnvesteerd in materiële vaste activa (2021: € 26,6 miljoen). De investeringen in de energiedistributienetwerken (buiten de mutatie in onderhanden werk) waren € 25,4 miljoen, waarvan € 19,3 miljoen in het elektriciteitsnetwerk en € 6,1 miljoen in het gasdistributienetwerk.

De verwachting voor 2023 ten aanzien van investeringen is dat investeringen in met name elektriciteit zullen toenemen, maar dat dit wel sterk afhankelijk is van doorgaan en/of op tijd starten van aantal provincie projecten.

Investerings in energiedistributienetwerken

in miljoenen euro's

Financiële positie

Solvabiliteit

Een sterke solvabiliteitspositie is van belang om voldoende financiële ruimte te hebben voor de noodzakelijke investeringen in de energie-infrastructuur. Ook helpt het bij het kunnen faciliteren van de transitie naar een duurzame energievoorziening.

Per ultimo 2022 bedraagt de solvabiliteit op basis van grondslagen voor de stelselwijziging 51,2% (2021: 51,4%).

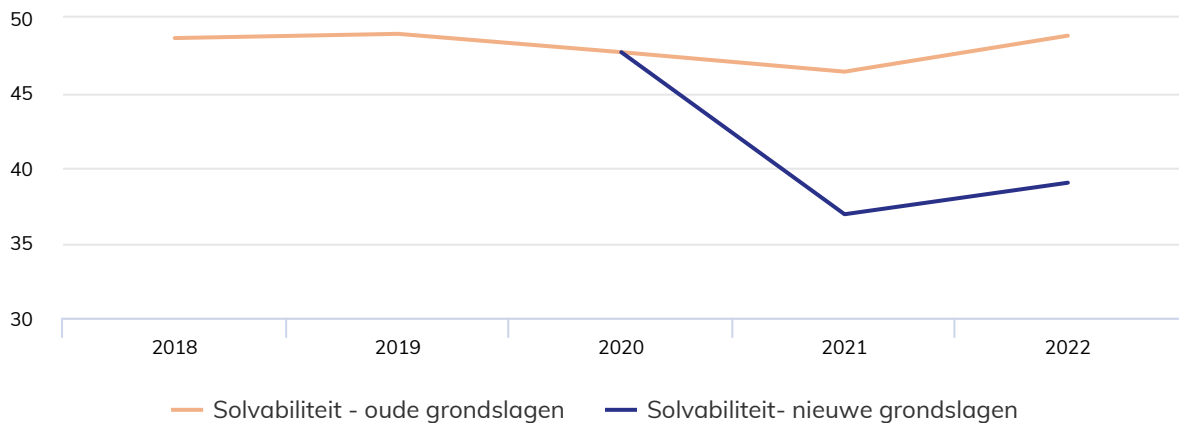
Rekening houdend met de voorgestelde winstverdeling is de solvabiliteit toegenomen; van 46,4% ultimo 2021 tot 48,8% ultimo 2022.

Op basis van nieuwe grondslagen na de stelselwijziging betreft de solvabiliteit 40,9% (2021: 40,8%) en de solvabiliteit na voorgestelde winstverdeling 39,0% (2021: 36,9%)

Het eigen vermogen – na winstverdeling – neemt toe van € 121,7 miljoen ultimo 2021 tot € 129,6 miljoen ultimo 2022.

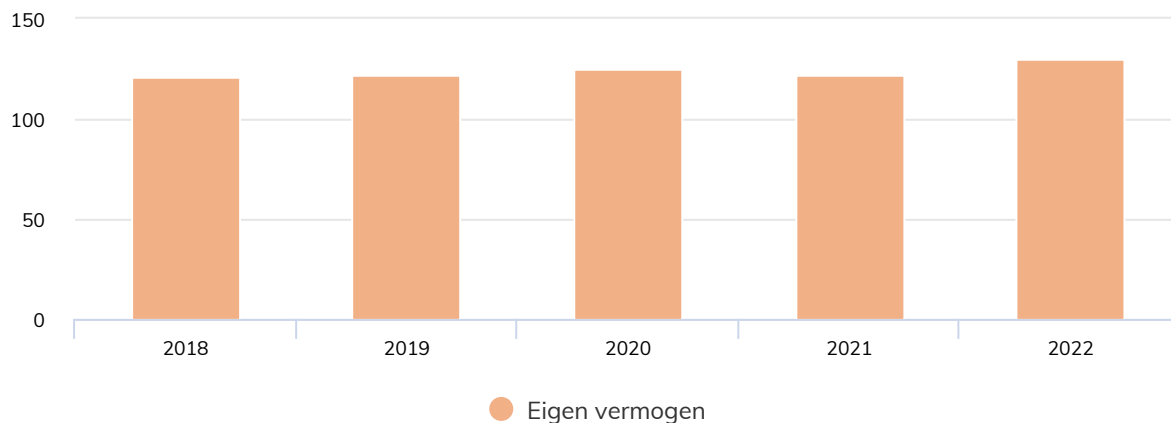
Ontwikkeling solvabiliteit

na winstverdeling

Ontwikkeling eigen vermogen

in miljoenen euro's na winstverdeling

Financiering

In 2020 is voor twee leningen van in totaal € 45 miljoen, die vervielen per 30 juni 2020, opvolgende financiering van € 50 miljoen aangetrokken tegen een vaste rente van 0,875% voor 10 jaar. Daarnaast is voor extra activiteiten een aanvullende financiering aangetrokken van € 10 miljoen tegen een vaste rente van 1,225% voor 10 jaar vast.

Voor de per 29 juni 2023 af te lossen leningen van € 45 miljoen is een herfinanciering afgesloten van € 51 miljoen tegen gemiddeld vast rente van 3,57% voor 5 jaar.

Tevens is een financieringsfaciliteit aangetrokken van maximaal € 13 miljoen, waarbij voor 31 december 2024 een keuze moet worden gemaakt voor een lening met looptijd van 5, 7 of 10 jaar met een variabele of vaste rente met een opslag van circa 0,8% boven de referentierente.

Verder beschikken we over een rekening-courant-faciliteit van € 25 miljoen, waarvan de rente variabel is, en tot en met 31 december 2023 over een roll-over faciliteit van maximaal € 10 miljoen, ook met een variabele rente.

Dividendbeleid

We hebben met onze aandeelhouders afgesproken dat we als onderneming streven naar een evenwichtig, marktconform dividend. Randvoorwaarden voor het dividendbeleid zijn:

- onze solvabiliteit is minimaal 40%.
- we voldoen aan de voor netwerkbedrijven vastgestelde financiële criteria van de overheid (BFBN).
- we houden voldoende financiële ruimte om de noodzakelijke investeringen te doen in de netwerken. Resultaten en investeringen worden niet structureel aangetast door ingrijpen van de ACM en ontwikkelen zich in lijn met het meerjarenplan.

Daarnaast wordt het eigen vermogen na dividenduitkering niet kleiner dan de wettelijke en statutaire reserves. Verder heeft de directie aan de hand van de liquiditeitsprognose bij de eerste kwartaalcijfers 2023 beoordeeld dat N.V. Juva na het doen van de dividenduitkering haar opeisbare schulden kan blijven betalen. De directie is niet bekend met feiten of redelijkerwijs voorziene omstandigheden waardoor N.V. Juva na het doen van de dividenduitkering niet langer in staat is tot het betalen van haar opeisbare schulden.

Op basis hiervan stellen we voor om uit de winst over 2022 een dividend van € 8,0 miljoen uit te keren en restant van de winst toe te voegen aan de overige reserves.

Dochtermaatschappijen en deelnemingen

De belangrijkste directe en indirecte dochtermaatschappijen en deelnemingen van N.V. Juva staan hieronder. In de geconsolideerde jaarrekening worden de financiële gegevens van deelnemingen opgenomen als het belang groter is dan 50%. Het weergegeven percentage geeft het belang weer van N.V. Juva per ultimo 2021.

Naam	Vestigingplaats	%
Westland Infra Netbeheer B.V.	Poeldijk	100
Anexo B.V.	Poeldijk	100
Capturam B.V.	Poeldijk	100
C.I.I.W. B.V.	Poeldijk	100

Compliance

Energiewet

In 2022 hadden we nog steeds te maken met de oude Gas- en Elektriciteitswet uit 1998. De beloofde Energiewet die de 25 jaar oude wet moet vervangen, ligt nog bij de Raad van State. De behoefte aan een moderne wet is groot. De huidige wet heeft veel onduidelijkheden en de verwachting is dat de nieuwe wet weliswaar strenger, maar ook een stuk duidelijker zal zijn. Of de nieuwe Energiewet in 2023 wordt ingevoerd, is overigens nog maar zeer de vraag. Door de onrust op de energiemarkt zullen de prioriteiten het komend jaar hoogstwaarschijnlijk niet bij de wet- en regelgeving liggen. Daarnaast heeft de Raad van State in februari 2023 een negatief advies gegeven op de concept Energiewet. Het is op dit moment ongewis of het concept toch aangeboden wordt aan de Tweede Kamer of dat deze eerst gewijzigd wordt.

Warmtewet

Ook de invoering van de Wet collectieve warmtevoorziening, ook wel Warmtewet 2 genoemd, is uitgesteld. Minister Jetten van Klimaat en Energie heeft de Tweede Kamer gemeld dat de invoering pas op 1 juli 2024 plaatsvindt. In reactie daarop hebben verschillende bedrijven laten weten te stoppen met hun warmteactiviteiten.

Methodebesluit

Op 1 januari 2022 is het nieuwe Methodebesluit van kracht geworden. In dit besluit legt de ACM vast op welke basis de inkomsten van de netbeheerders in de periode 2022 tot en met 2027 worden bepaald. Tegen het nieuwe Methodebesluit is door de netbeheerders beroep aangetekend. Naar verwachting zal de rechter in 2023 tot een uitspraak komen.

Energietarieven

De energietarieven maakten in 2022 een spectaculaire ontwikkeling door. Waar eind 2021 al sprake was van de nodige onrust, zagen we na de Russische inval in Oekraïne een ware prijsexplosie, met een onvoorstelbare piek in augustus. Voor Westland Infra, dat ook zelf energie inkoopt ter compensatie van de meet- en netverliezen, betekende dit een enorme kostenstijging. Daarbij zagen we de omzet fors teruglopen, omdat veel glastuinders (al dan niet tijdelijk) stopten met het belichten van hun teelt. Dit in combinatie met de sterke stijging van materiaalkosten, zorgde voor een gevaarlijke ontwikkeling. De ACM onderkende de problemen bij ons en andere netbeheerders en heeft noodmaatregelen genomen om de sector overeind te houden.

Congestiemanagement

In november 2022 ging de nieuwe code voor congestiemanagement live. Doordat glastuinders massaal stopten met de afname van energie, maar wel energie bleven produceren om terug te leveren aan het net, zag Westland Infra zich genoodzaakt om een vooraankondiging van structurele congestie te doen. Dit betekende dat er vanaf dat moment geen nieuwe aansluitingen voor teruglevering gerealiseerd konden worden. In het voorjaar van 2023 wordt duidelijk of er daadwerkelijk sprake is van structurele congestie. In de tussentijd zijn er veel inspanningen verricht om het congestieprobleem technisch op te lossen.

Compliance proces

In 2022 is er opnieuw aandacht besteed aan het compliance proces. We hebben duidelijker het proces in kaart gebracht aan welke wet- en regelgeving we moeten voldoen en hoe we borgen dat we op de hoogte zijn en blijven van mogelijke wijzigingen.

Onze medewerkers

Aantrekkelijk werkgeverschap

Om goede medewerkers te vinden en te binden, is het vandaag de dag belangrijker dan ooit om een aantrekkelijke werkgever te zijn. Juva vult dat op veel verschillende manieren in. Zo zorgen we voor een inspirerende werkomgeving, bieden opleidings- en ontwikkelingsmogelijkheden en organiseren buiten werktijd leuke activiteiten. We zijn benaderbaar door onze informele cultuur, iedereen doet er toe binnen alle functies. We geven daarnaast veel eigen verantwoordelijkheid, bieden afwisselend werk en regelruimte in de functies, stellen goed werk materiaal en gereedschap beschikbaar en ondersteunen met professioneel leiderschap. In 2022 hebben we ons beloningsbeleid getoetst en daaruit blijkt dat medewerkers kunnen rekenen op een marktconform salaris.

Medewerkers binnen Juva krijgen ruimte om door te stromen naar een andere functie binnen een van de maatschappijen. We kijken zorgvuldig naar de ambities en talenten van medewerkers en stippelen in goed overleg een carrière pad op maat uit. We besteden veel aandacht aan het opleiden van mensen, zowel van starters als zij-instromers. We bieden stageplaatsen en regelmatig treedt een stagiair na afloop van de stage bij ons in dienst. Op het gebied van onboarding hebben we in 2022 goede stappen gezet: met een goed doordacht inwerkprogramma zijn nieuwe collega's snel 'up and running'.

Soort verloop	Verloop 2022	Verloop 2021	Verloop 2020	Verloop 2019	Verloop 2018
Instroom	7,52%	9,92%	8,50%	12,9%	9,4%
Doorstroom	8,65%	6,49%	6,10%	5,6%	5,7%
Uitstroom	7,89%	2,67%	4,90%	8,2%	5,2%

Dankzij de inspanningen om een aantrekkelijk werkgever te zijn, lukt het Juva nog steeds om voldoende en de juiste mensen aan te trekken. Niettemin krijgen wij ook te maken met de krapte op de arbeidsmarkt en staan vacatures langer open dan voorheen. Het uitstroomcijfer 2022 is hoger dan het gemiddelde over voorgaande jaren eveneens door de huidige arbeidsmarkt.

Veiligheid

Veiligheid betekent iedereen aan het einde van de dag weer veilig en gezond naar huis. Iets waar wij binnen onze organisatie veel waarde aan hechten en erg belangrijk vinden. In ons meerjarenplan hebben wij de ambitie uitgesproken veiligheid uiteindelijk naar trede 4 'proactief' van de veiligheidscultuurladder te willen brengen, of wel een cultuur waarin veiligheid een hoge prioriteit heeft en in alle vezels van de organisatie zit. In 2022 is een O-meting uitgevoerd met als uitkomst dat N.V. Juva zich bevindt rond trede 3 met waarbij het grootste verbeterpunt ligt bij de focus op veilig gedrag. In 2023 krijgen de uitkomsten van de O-meting opvolging en zal toegewerkt worden naar een certificering op in eerste instantie trede 3.

Om het melden van incidenten / onveilige situaties beter te kunnen faciliteren en te stimuleren, zijn we met ingang van Q2-2022 gestart met het registreren ervan in een digitaal systeem waardoor we al meer inzicht hebben in welke ongewenste gebeurtenissen er hebben plaatsgevonden, al dan niet met schade/letsel tot gevolg. De borging evenals de actieve opvolging / terugkoppeling, communicatie en uitvoering van analyses vereisen nog wel een verbetering zodat we als organisatie kunnen leren van hetgeen gebeurd is om er vervolgens zoveel mogelijk aan te kunnen doen om dergelijke incidenten in de toekomst te voorkomen. Ook hiervoor geldt dat daar in 2023 opvolging aan gegeven gaat worden.

Een onveilige situatie waar onze medewerkers bijvoorbeeld in terecht kunnen komen, zijn gebeurtenissen waarbij agressie voorkomt. Om ervoor te zorgen dat onze medewerkers in dergelijke situaties toch veilig hun werkzaamheden kunnen uitvoeren, zijn er gesprekken met leidinggevendend gevoerd om de doelgroep voor trainingsgroepen vast te stellen inclusief de behoeften voor die groepen. Vervolgens zijn er opleiders geselecteerd en op basis van het aantal medewerkers zijn de groepen samengesteld. De benodigde trainingen zijn ook gelijk gevolgd en is er feedback opgehaald die meegenomen wordt bij het organiseren van nieuwe dergelijke trainingen.

Tenslotte is er ook gewerkt aan het verbeteren van de samenwerking met de aannemers op het gebied van veiligheid. (Minimaal) driemaal per jaar vindt er een overleg plaats tussen onze KAM-medewerkers en IV'ers/WV'ers en de huisaannemers waarbij bijvoorbeeld gevaarlijke situaties en (bijna-)ongevallen worden besproken maar ook punten die uit de werkplekinspecties komen die bij de huisaannemers zijn uitgevoerd, worden met elkaar gedeeld. Na ieder overleg vindt ook een evaluatie plaats.

Meldingen onveilige situaties c.q. kwaliteitsissues

Jaar	2022	2021	2020	2019	2018
Meldingen	160	128	131	70	14

In 2022 zijn er in totaal 160 meldingen gemaakt, bestaande uit onveilige situaties en kwaliteitsissues. Negen gemelde situaties hebben geleid tot letsel waarvan één met verzuim. Door gladheid is een medewerker uitgegleden tijdens het uitstappen van de bedrijfsbus. Gelukkig was er geen sprake van breuken of scheuren, maar wel van diverse blauwe plekken en kneuzingen in arm, been en rug/buikspieren met verzuim als gevolg. Ook bij de andere situaties waarbij letsel is ontstaan, is de locatie van het letsel veelal aan armen, benen en het hoofd geweest. Wel zijn alle incidenten met letsel op zichzelf staande incidenten geweest.

Over het afgelopen jaar zien we dat winterse weersomstandigheden hebben gezorgd voor 1/3 van de situaties die geleid hebben tot letsel. In de wintermaanden zal dan ook o.a. extra aandacht besteed gaan worden aan dergelijke risico's om zodoende het aantal ongevallen waarbij de weersomstandigheden de oorzaak zijn tot een minimum te beperken. Daarnaast zijn openstaande deuren / niet goed sluitende deuren van stations, onveilige verkeerssituaties en onjuist aangesloten installaties veelvoorkomende meldingen. Het is en blijft daarom van belang dat van tevoren te allen tijde een goede LMRA uitgevoerd wordt om de gevaren te signaleren en maatregelen treffen die noodzakelijk zijn om de werkzaamheden goed en veilig uit te kunnen voeren.

Ongevallen met verzuim

Zoals hierboven toegelicht, heeft er in 2022 één ongeval met verzuim plaatsgevonden waardoor we uitkomen op een LTIF-cijfer van 2,22 (2021: 2,0).

Duurzame inzetbaarheid

Om onze medewerkers duurzaam inzetbaar te houden, ondernemen we verschillende acties. Juva-fit, een activiteit voor en door collega's, is daarvan een mooi voorbeeld. Zo'n tien keer per jaar organiseert een medewerker een activiteit rondom zijn of haar eigen hobby. Dat heeft geresulteerd in leuke, inspirerende events, zoals een zangavond, een hockeyclinic, een triathlon, deelname aan de 24 uren wielrentocht De Westlandse Ride en een maandelijkse spelletjesavond.

Daarnaast krijgen medewerkers een persoonlijk budget dat zij kunnen gebruiken om hun duurzame inzetbaarheid te vergroten. Zij kunnen het bijvoorbeeld inzetten voor het volgen van een cursus of voor een sportabonnement.

	2022	2021	2020
Besteding van persoonlijk budget	Aantal aanvragen	Aantal aanvragen	Aantal aanvragen
Kennis en vaardigheden	4	7	3
Ontspanning	10	10	5
Beweging en voeding	99	157	103
Arbomiddelen (tijdelijke optie)	n.v.t.	87	20

Juva Academy

Eind 2021 is Juva gestart met de Juva Academy en daaraan is in 2022 een vervolg gegeven. Leerling-monteurs van mbo-niveau 2 leiden wij intern op tot vakvolwassen mbo-niveau 4-medewerkers. De leerlingen werken vier dagen en volgen één dag intern een opleiding. Tijdens hun werk kunnen ze ervaring opdoen bij de verschillende dochterondernemingen van Juva en ontdekken welke werkomgeving en welke functie het beste bij ze past. Het blijkt dé manier om jonge technici aan ons bedrijf te binden.

Stages 2022	Aantal
BBL-leerlingen	13
Stageplaatsen	11

Opleidingen

Medewerkers konden in 2022 een opleiding volgen om hun weerbaarheid te vergroten.

Via GoodHabitz kunnen medewerkers online heel laagdrempelig tal van cursussen volgen. Die gaan bijvoorbeeld over persoonlijke effectiviteit, samenwerking, Word, Excel of een vreemde taal.

Opleiding	Aantal deelnemers	Slagings-percentage
VCA	17	100%
VIAG	22	100%
BEI	68	91%
BHV	97	100%
Intense	66	100%
Logistiek	4	100%
Verkeer	17	100%
Totaal	291	97,9%

Strategische personeelsplanning

Al sinds 2018 besteedt Juva aandacht aan strategische personeelsplanning. Om op termijn personeelsproblemen en kennisverlies door vergrijzing te voorkomen, brengen wij steeds in kaart welke functies we in de toekomst moeten vervullen en hoe we dat met instroom, doorstroom en opleidingen kunnen realiseren. Dit is een continu proces dat ook in 2022 veel aandacht kreeg.

Professionals In Transitie (PIT)

Een groep van ongeveer zes jonge Juva-professionals trekt twee jaar met elkaar op om van en met elkaar te leren. Daarbij is vooral veel aandacht voor persoonlijke ontwikkeling, zoals leren presenteren en professioneel vergaderen. De deelnemers krijgen ondersteuning van een externe coach, doen tal van opdrachten en nemen deel aan verschillende trainingen en events. Ze krijgen tijdens het PIT-traject een duidelijk beeld van de volledige Juva-organisatie.

Medewerkersonderzoek

In het najaar van 2022 heeft Juva een medewerkersonderzoek gehouden. Dit vindt eens in de twee jaar plaats. Het recente onderzoek laat zien dat wij vooral gewaardeerd worden om de werksfeer, de werkomgeving, de opleidingsmogelijkheden, de samenwerking binnen het team en de ruimte om zelf initiatieven te nemen en jezelf te kunnen zijn.

Juva scoort op het gebied van medewerkerstevredenheid goed ten opzichte van de benchmark en prolongeerde in 2022 het keurmerk World-class Workspace. Dit is een label voor organisaties die boven een wereldwijde benchmark voor goed werkgeverschap scoren.

Cijfers

Jaar	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Verzuimpercentage	4,9	3,7	4,1	3,9	3,5	4,0

- Het ziekteverzuim lag in 2022 fors hoger. Dit heeft deels te maken met corona en de daardoor uitgestelde zorg. Om het ziekteverzuim tegen te gaan, besteden we aandacht aan preventie en is er bijvoorbeeld het programma Financieel Fit toegevoegd aan de preventiemaatregelen. Financiële zorgen kunnen immers ook tot gezondheidsklachten leiden.
- In 2022 waren er bij Juva 256 medewerkers in dienst (2021: 249). We streven naar minder inleen- en meer vaste krachten om te zorgen voor kennisborging en compliant te zijn met de wetgeving
- De verwachting ten aanzien van personeelsbezetting in 2023 is dat aantallen verder zullen toenemen als gevolg van vervanging van inleenkrachten door vaste medewerkers.

Kerncijfers	2022	2021
Medewerkers FTE	258 FTE	249 FTE
Medewerkers aantal	266 medewerkers	262 medewerkers
Verdeling man/vrouw	206 man / 60 vrouw	207 man / 55 vrouw
Personeelskosten	€ 22,2 miljoen	€ 20,6 miljoen
Opleidingskosten	€ 458.000	€ 445.000
Ziekteverzuim	4,9%	3,7%
Veiligheidsopleidingen	291 opleidingen 97,9% geslaagd	186 opleidingen 99,3% geslaagd

Inclusiviteit

Vanaf 2023 zijn organisaties zoals Juva verplicht om een plan van aanpak te schrijven voor een evenwichtige man-vrouwverdeling in de raad van commissarissen, de directie en het managementteam. In 2022 hebben wij dit plan geschreven en verschillende initiatieven genomen om meisjes en vrouwen voor techniek te interesseren. Waar het aandeel nu nog blijft steken op een kwart van de medewerkers, willen we de komende jaren graag meer vrouwen aan boord krijgen.

Man/vrouw verhouding 2022					
Commissarissen	Waarvan vrouw	Waarvan man	Percentage vrouw	Percentage man	Streefcijfer
5	2	3	40%	60%	30%
Bestuur N.V. Juva					
1	-	1	-	100%	Geen
Bestuur Westland Infra Netbeheer B.V.					
1	-	1	-	100%	Geen
Directieleden andere werkmaatschappijen en managementleden	Waarvan vrouw	Waarvan man	Percentage vrouw	Percentage man	Streefcijfer
16	5	11	31%	69%	30%

Ook op andere terreinen wil Juva inclusief zijn. Wij maken geen onderscheid in achtergrond, geloof, gender of geaardheid. Om dit te onderstrepen, sponsoren wij het regenboogveld bij Hockey Vereniging Westland.

Klokkenluidersregeling

We beschikken bij Juva over een klokkenluidersregeling. In 2022 hebben we de route voor een melding nog laagdrempeliger gemaakt.

Verwachtingen voor 2023

Eind 2022 leek de bedrijvigheid in de glastuinbouw binnen onze regio weer toe te nemen. Duidelijk zichtbaar was de toegenomen inzet van assimilatiebelichting binnen onze regio, een trend die ook aan het begin van 2023 doorzette. Na de gestegen energieprijzen in het afgelopen jaar zijn inmiddels ook de verkoopprijzen van verschillende teelten op een hoger niveau komen te liggen, wat bijdraagt aan het herstel. Ondanks, of misschien wel juist door, de hoge gasprijs is de inzet van warmtekracht cruciaal voor de glastuinbouw. Dat zal in 2023 niet anders zijn dan voorgaande jaren. En daarmee kennen de inkomsten uit het gastransport een grote mate van zekerheid in 2023.

Voor de sterk gestegen kosten van het meetverlies gas en het netverlies elektriciteit is een oplossing gevonden door een deel mee te nemen als voorschot in transporttarieven voor 2023 en een deel na te calculeren en later te verwerken. De grootste onzekerheid zit in de elektriciteitstransportinkomsten. Herstel naar het transportvolume van voor 2021 is niet direct de verwachting, maar wel een toename ten opzichte van 2022 als het herstel van begin 2023 doortrekt naar heel het jaar. Los van het volume stijgen de gecontracteerde capaciteiten bij elektriciteit. Deels laat dit zich verklaren door deelname van veel tuinbouwbedrijven aan de landelijke noodpool van TenneT, waar onverwachts grote vermogen moeten kunnen worden afgenomen boven de normale afname. Voor het overig zullen ook de eerste signalen van congestie binnen onze regio een rol spelen en willen klanten gegarandeerd ruimte hebben naar de toekomst.

De gasmarkten lijken na de turbulentie van het derde kwartaal 2022 te stabiliseren. De gasopslagen zijn beter gevuld dan vorig jaar en het aanbod van vloeibaar gas op de wereldmarkt neemt toe, overigens net als de vraag uit landen als China. Prijzen lijken hoog te blijven, maar niet extreem.

Dat maakt dat onze verwachting voor 2023 in het teken zal staan van licht herstel. Desalniettemin verwachten wij dat het resultaat over 2023 lager komt te liggen dan het resultaat over 2022. Dit jaar kende veel eenmalige effecten door de veranderingen in de energiemarkten.

Voor de maatschappij

Inleiding en doel van ons MVO-beleid

Werken aan een leefbare en duurzame samenleving betekent dat meervoudige waardecreatie een belangrijk onderdeel is van de bedrijfsvoering. De economische doelen en de duurzaamheidsdoelen behoren geïntegreerd te worden en zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Transparantie geven in onze activiteiten ten aanzien van milieuzaken in de vorm van een jaarverslag doen wij al vanaf 2010. In 2014 is dit zelfs vervangen door een apart jaarverslag, waarin wij maatschappelijke verantwoording afleggen over ons totale duurzaamheidsbeleid. Vanaf 2022 staat de geïntegreerde aanpak centraal.

In november 2022 nam de Europese Unie de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) aan. Deze nieuwe richtlijn verplicht vanaf 2025 50.000 bedrijven¹ in Europa om te rapporteren over de impact van hun activiteiten op mens en milieu. Juva is één van deze bedrijven. Dit betekent dat alleen financiële verslaglegging niet meer volstaat en dat we verplicht moeten rapporteren over duurzaamheidsaspecten. We moeten toewerken naar integrated reporting: een samenvattende rapportage waarin we aangeven hoe wij duurzaam opereren en hoe strategie, governance, prestaties en vooruitzichten (maatschappelijke) waarde opleveren voor de korte, middellange en lange termijn.

Vanaf boekjaar 2025 moet Juva dus voldoen aan de CSRD-richtlijn en aan de eisen die daarin worden gesteld voor de rapportage inclusief limited assurance. In deze rapportage tonen we aan hoe we onze CO2 footprint berekenen en doelen stellen om onze footprint terug te dringen. Om hier te komen, heeft Juva een stappenplan opgesteld.

Wij zijn ons gelukkig al langer bewust van onze maatschappelijke rol en publiceren hier ook over, de wettelijke verplichting bevestigt dat we in de goede richting zitten. We vinden het een positieve ontwikkeling dat stakeholders en de publieke opinie dit ook steeds meer zien als een license to operate ziet.

1 Deze bedrijven voldoen minimaal twee opeenvolgende jaren aan minstens twee van de drie onderstaande kenmerken:

- *Minimaal 250 FTE personeelsleden.*
- *Minimaal € 40 miljoen omzet.*
- *Minimaal € 20 miljoen balanstotaal.*

De komst van CSRD en hoe we ons daarop voorbereiden

Kennis opdoen

De implementatie van CSRD en het sturen op duurzaamheid vraagt kennis van het onderwerp. Om goed voorbereid te zijn op de impact van de komst van CSRD heeft een aantal medewerkers een opleiding afgerond voor het executive program aan de Erasmus universiteit. Vervolgens is gekeken welke kennis er nog ontbreekt en zijn er meer medewerkers gestart met opleidingen. Ook is er een multidisciplinair kernteam ingericht om de benodigde acties binnen de organisatie in gang te zetten. Daarnaast hebben we een extern bedrijf in de arm genomen voor advies en om de CO2 berekeningen te doen. Verder volgen we de ontwikkelingen op de voet.

Draagvlak creëren in de interne organisatie

Het doel is niet alleen de cijfers op orde hebben, maar ook het stimuleren van het duurzaamheidsdenken binnen onze organisatie, zodat het een geïntegreerd onderdeel wordt van de bedrijfsvoering. Hier hebben we de hele organisatie voor nodig en daarom werken we aan draagvlak bij alle medewerkers en onze stakeholders. Een geïntegreerd bestuursverslag is voor ons niet het enige doel. We willen op een intrinsiek gemotiveerde manier invulling geven aan de maatschappelijke transitie en een leefbare en duurzame samenleving voor de toekomstige generaties. Het gaat om wat we zijn en niet om wat we laten zien.

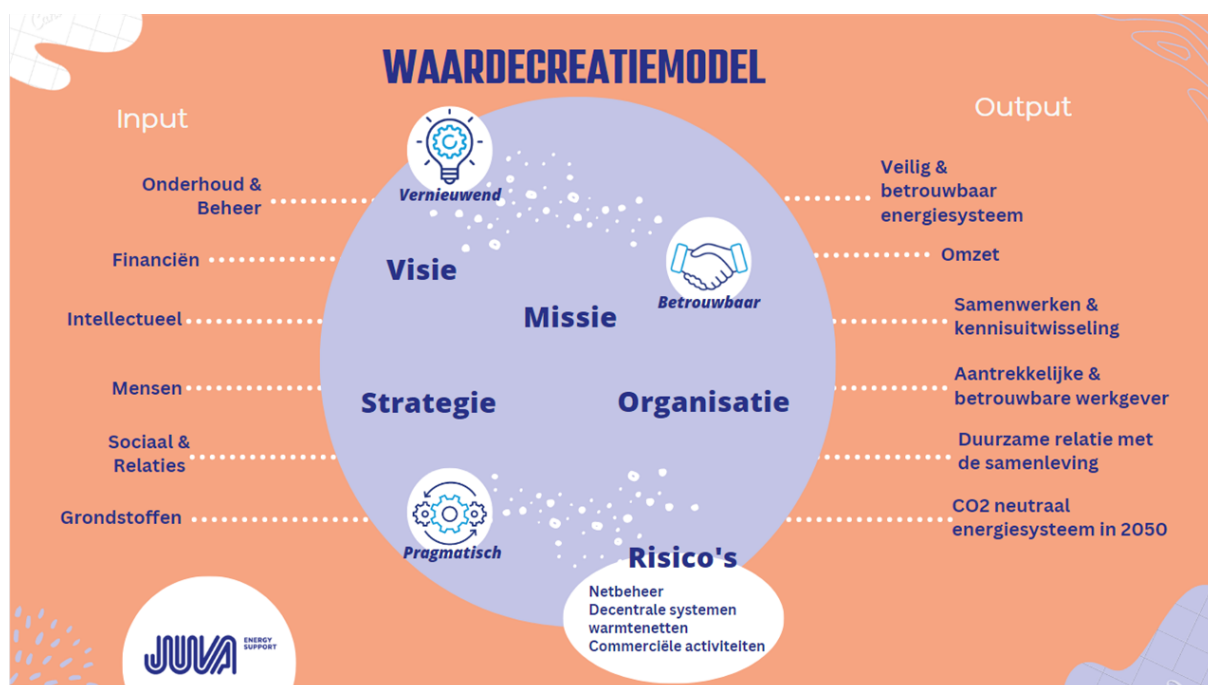
Op dit moment is er een plan opgesteld om via ambassadeurschap medewerkers te laten meedenken en meewerken aan de implementatie. Dit plan wordt in 2023 uitgevoerd.

De komst van CSRD en hoe we daar invulling aan geven

Meervoudige waardecreatie

Het begint bij het beseft dat alleen economische waarde nastreven niet meer voldoende is om bij te dragen aan een leefbare wereld. Het creëren van sociale waarde, het behoud van de ecosystemen en het welzijn van de mensen moeten in balans zijn met economische waardecreatie.

Daarbij is het minimaliseren van negatieve impact van bedrijfsactiviteiten (do-no-harm) een license to operate en is het maximaliseren van de impact met onze bedrijfsactiviteiten een randvoorwaarde (do-good). In ons waardecreatiemodel geven we weer welke invulling we geven aan de andere kapitalen aan de hand van onze input en onze output.

Van stakeholdersanalyse naar output met impact

Bij rapportage over ESG (Environment, Social en Governance) krijgen we ook te maken met een veel breder scala aan stakeholders. Daarom doen we al vanaf 2015 regelmatig stakeholdersonderzoeken en hebben we in 2021 al onze stakeholders in kaart gebracht en gecategoriseerd. Vanuit eerdere stakeholderconsultaties weten we wat de omgeving van ons verwacht en welke thema's in relatie tot milieu, maatschappij en bestuur belangrijk zijn. Hierin geven we zoveel mogelijk invulling. Om het meetbaar te maken, zijn vervolgstappen nodig die in 2023 zullen worden ondernomen. Te beginnen met een nieuwe stakeholdersconsultatie en volgend daarop een materialiteitsanalyse.

De volgende onderwerpen zijn uit de laatste stakeholderconsultatie (2020) als materieel aangemerkt en zien wij als onze impact:

- Output: Veilig en betrouwbaar energiesysteem:
  - Energiebeschikbaarheid; hoge leveringszekerheid;
  - Verslimming en innovatie van de systemen;
  - Toepassen warmte en mogelijkheden alternatieve gassen verkennen;
  - Aansluitend bij behoefte van klant en regio.
- Output: Samenwerken en kennisuitwisseling:
  - Samenwerken met lokale warmtecoöperaties en marktpartijen;
  - Stimuleren initiatieven door derden;
  - Versterken vestigingsklimaat glastuinbouw;
  - Samenwerken met opleidingsinstituten/ opleiden en stages.
- Output: Aantrekkelijke en betrouwbare werkgever:
  - Hoge medewerkerstevredenheid;
  - Zingeving: actief bij dragen aan een CO₂-vrij energiesysteem;
  - Aantrekken voldoende nieuw potentieel;
  - Mogelijkheden tot ontwikkeling;
  - Onderscheidende en inclusieve werkgever;
  - Aandacht voor veilig werken.
- Output: Duurzame relatie met de samenleving:
  - Maatschappelijke betrokken bedrijfsvoering;
  - Hoge klanttevredenheid en CES score;
  - Creëren werkgelegenheid in regio;
  - Minimale overlast voor omgeving.
- Output: CO₂ neutraal energiesysteem in 2050:
  - CO₂-emissies (equivalent) scope 1 reduceren of compenseren;
  - Methaanemissies reduceren;
  - Minimaal materiaalgebruik: hergebruik/optimalisatie/besparing;
  - Zo veel mogelijk duurzaam materiaalinkoop

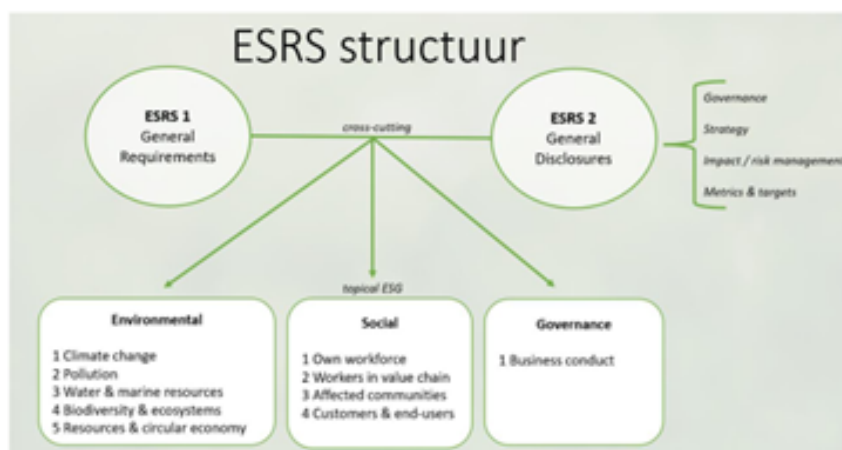
Stap voor stap de methodiek aanpassen

Nog niet alle normen voor CSRD zijn definitief. Op dit moment wordt de directive uitgewerkt in standaarden voor duurzaamheidsrapportage, de ESRS (European Sustainability Reporting Standards). Deze geven inzicht in de eisen en de handvatten voor het duurzaamheidsverslag.

De ESRS¹ is van toepassing op alle ondernemingen in alle sectoren. In een later stadium worden deze sectorspecifiek gemaakt.

Als Juva wilden we wel alvast beginnen om op tijd klaar te zijn. Daarom zijn we gestart met een nulmeting van onze CO₂ footprint voor scope 1 en 2 volgens de nieuwe indeling en berekenmethodes. De ESRS E1 is de meest definitieve standaard binnen de ESRS-structuur en valt in de categorie environmental voor climate change. De ESRS E1 Deze is gebaseerd op het GHG-protocol.

1 De ESRS is ontwikkeld op voorpraak van de EFRAG. De EFRAG adviseert de Europese Commissie in de vorm van volledig voorbereide ontwerpen van EU-normen voor duurzaamheidsrapportage en/of ontwerpwijzigingen van deze normen (de ESRS).

CO₂-footprint volgens de ESRS E1 methode

De uiteindelijke rapportage bestaat uit de 3 onderdelen Environmental, Social en Governance (ESG), waarop Juva gaat rapporteren. Het onderdeel Environmental is gebaseerd op het Greenhouse Gas Protocol om de uitstoot van broeikasgassen te berekenen. Dat protocol passen wij inmiddels bij Juva toe. We zijn begonnen onze CO₂-footprint voor scope 1 en 2 te definiëren. Scope 1 gaat om directe CO₂-uitstoot, veroorzaakt door eigen bronnen binnen onze organisatie. Het betreft dan de uitstoot door eigen gebouw-, vervoer- en productiegerelateerde activiteiten. Scope 2 omvat de indirecte uitstoot van CO₂ door opwekking van zelf gekochte en verbruikte elektriciteit of warmte. Scope 3 tot slot gaat over de indirecte uitstoot van CO₂, veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten van andere organisaties. Het betreft dan uitstoot waar we geen directe invloed op kunnen uitoefenen.

Onze CO₂-footprint in kaart

CO2 footprint volgens de ESRS E1						x	x
						market based	location based
Scope 1			2021	2021	2021	2022	2022
1.1	Stationaire verbranding		0	163	163	133	133
1.2	Mobiele verbranding		483	374	374	369	369
1.3	Proces emissie						
1.4	(Voort)vluchtige emissies		1466	2204	2204	2200	2200
totaal ton CO2 scope 1			1949	2741	2741	2702	2702
Scope 2							
2.1	Indirecte emissies van elektriciteitsverbruik	Ingekochte elektriciteitsverlies vastgoed kantoor	0	346	19832	89	22306
2.2	Indirecte emissies van gebruik van stoom		0				
2.3	Indirecte emissies van gebruik van verwarming		0				
2.4	Indirecte emissies van her gebruik van koeling		0				
totaal ton CO2 scope 2			0	346	19832	89	22306

Scope 3							
3.3	Netverlies	Netverlies	0*	3188	3188	3605	3605
3.5	Afval	bestaande uit gevaarlijke stoffen, papier, metaal en bedrijfsafval		7	7	7	7
totaal ton CO2 scope 3				3196	3196	3612	3612
totaal CO2 footprint in ton CO2e			1949	6282	25768	11308	33525

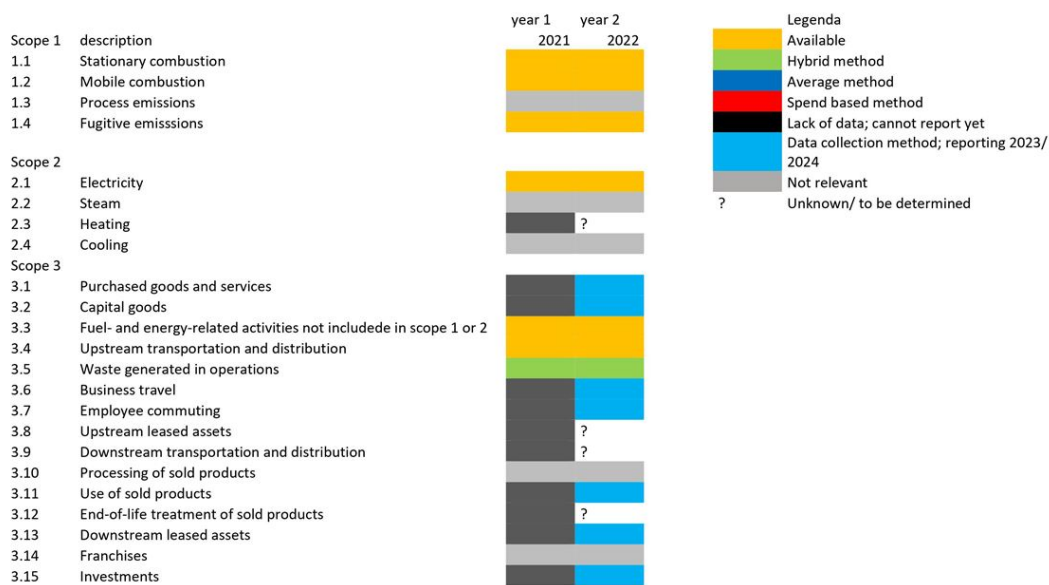
1 De berekeningen zijn uitgevoerd volgens het internationale Greenhouse Gas Protocol, dat onderdeel is van de klimaatberekeningen (ESRS E1) volgens de EU-wetgeving 'Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)'.

In onze berekeningen zijn de volgende onderdelen van de ESRS E1 meegenomen. Dit is nog niet de complete berekening, aangezien nog niet alle data beschikbaar of verwerkbaar is.

- Scope 1¹: Directe emissies
  - 1.1 Stationary combustion > kantoor
  - 1.2 Mobile combustion > bedrijfsauto's en graafmachines
  - 1.3 Proces emissies (chemische transformatie van materialen)
  - 1.4 Fugitive emissions (koelvloeistof, SF6) Netverlies gas (inclusief Botlek en Argos)

1 De directive is alleen nog maar in Engels beschikbaar

- Scope 2: Indirect emissions
  - 2.1 Indirect emissions from the use of electricity
- Scope 3 Upstream: Overige indirecte emissies
- 3.3 Fuel- and energy-related activities not included in Scope 1 or Scope 2
- 3.5 Waste generated in operations

Status data voor de berekening

In bovenstaand overzicht is opgenomen welke datasets geheel, gedeeltelijk of niet zijn verwerkt. Niet alle onderdelen zijn op Juva van toepassing. De komende twee jaar worden de ontbrekende datasets die wel op Juva van toepassing zijn, gecompliceerd.

Om een vergelijking te kunnen maken tussen de vroegere rekenmethode die wij hanteerden en de methode volgens ESRS E1 zijn dezelfde datasets gebruikt. Op die manier kunnen we de uitkomst van scope 1 en scope 2 voor 2021 met elkaar vergelijken.

Opvallende verschillen verklaard

Hogere uitkomst

De huidige CO₂ -berekening valt in 2022 hoger uit. Dit komt omdat de methaanuitstoot op een andere (meer nauwkeurige manier) wordt gemeten en er andere referenties gelden (lees hier meer over de paragraaf over Klimaatimpact door Methaanemissie).

Netverlies naar scope 3

Door voortschrijdend inzicht hebben we ontdekt dat in voorgaande jaren het netverlies ten onrechte is meegenomen in scope 2. Deze is nu naar scope 3 verplaatst onder de categorie: Fuel- and energy-related activities not included in Scope 1 or Scope 2. De emissies van netverlies vallen bij de partij waar dit wordt ingekocht.

Toelichting:

This category includes emissions related to the production of fuels and energy purchased and consumed by the reporting company in the reporting year that are not included in scope 1 or scope 2.

Category 3 excludes emissions from the combustion of fuels or electricity consumed by the reporting company because they are already included in scope 1 or scope 2. Scope 1 includes emissions from the combustion of fuels by sources owned or controlled by the reporting company. Scope 2 includes the emissions from the combustion of fuels to generate electricity, steam, heating, and cooling purchased and consumed by the reporting company.

Andere toewijzing van de emissies van afval

In voorgaande jaren werd ons bedrijfsafval niet meegenomen in de scope 1 of scope 2 berekening. Dit is terecht, want afval behoort in scope 3. Toch worden afvalmissies niet toegerekend aan de scope 3 van de gebruiker, maar aan de verwerker. Onze toegekende emissie van afval bedraagt 5 ton CO₂. Dit betreft alleen het transport van het afval bestaande uit gevaarlijke stoffen, papier, metaal en bedrijfsafval.

Scope 3 is in 2022 toegenomen door het opnemen van emissies uit onze deelnemingen. Deze gegevens zijn voor 2021 niet beschikbaar.

Location based versus market approach

Er is een verschil tussen de locatiegebaseerde scope 2 berekening en de marktgebaseerde scope 2 berekening. Juva's totale klimaatimpact voor deel 1 van het project is 33.525 ton CO₂e (location based methode) en 11.308 ton CO₂e (market based approach).

De grootste klimaatimpact wordt veroorzaakt door het elektriciteitsverlies en de methaanemissies die plaatsvinden in het elektriciteits- en gasnet.

De klimaatimpact van het elektriciteitsverlies verschilt sterk tussen 'location based approach' en 'market based approach'. Dit komt omdat je bij 'location based approach' moet rekenen met de klimaatimpact van de gemiddelde Nederlandse elektriciteitsmix, terwijl je met 'market based approach' mag rekenen met de impact van de leverancier (in dit geval groene stroom van HVC). Omdat de emissiefactoren van elektriciteit nog niet vast staan, kunnen deze resultaten nog veranderen.

De klimaatimpact van methaanlekkages zijn ongeveer twee keer hoger dan een eerdere analyse van Juva over hetzelfde jaar. Dit verschil zit mogelijk in de berekeningsmethode. We onderzoeken of dit te verklaren is vanuit de gewijzigde gekozen uitgangspunten. Dit wordt in een volgende fase van ons project nader onderzocht.

Klimaatimpact door netverlies

Elektriciteit

Het is wettelijk vastgelegd dat het netverlies voor elektriciteit als 'elektriciteitsverbruik' aan de netbeheerder wordt toebedeeld. De netbeheerder moet de hoeveelheid elektriciteit van het netverlies zelf inkopen. De kosten voor het netverlies komen voor rekening van de netbeheerder.

Dat netverlies kunnen we onderverdelen in twee vormen: administratief en technisch netverlies. Bij het transport van elektriciteit is er altijd sprake van enig verlies in de vorm van warmte. Dit technisch netverlies omvat het grootste deel van het netverlies. We spreken van administratief netverlies als het gaat om fraude en diefstal, zoals gemanipuleerde of onnauwkeurige meters en het illegaal aftappen van elektriciteit. Westland Infra besteedt veel aandacht aan het opsporen van fraude en maakt daarbij gebruik van de diensten van netbeheerder Stedin.

In 2022 was er bij Westland Infra sprake van ongeveer 3% netverlies en moesten wij 58,5 miljoen kWh inkopen. We kopen deze elektriciteit in bij HVC en dat vergroenen we met groencertificaten.

QoS

In tegenstelling tot elektriciteit treedt er bij het transport van gas in principe geen verlies op. Alleen kan door lekkages of bij het affakkelen van leidingen bij werkzaamheden verlies ontstaan. Daarnaast is voor het overgrote deel sprake van wat wij noemen 'meetverlies' door meters die wel binnen de nauwkeurigheidseisen registreren, maar net iets minder registreren dan wordt afgenomen. Het meetverlies gas omvat ook fraude.

Westland Infra heeft in 2022 verschillende acties ondernomen om het netverlies van gas tot een minimum te beperken. Zo zijn onze monteurs extra alert op mogelijke afwijkingen bij gasmeters en komen waar nodig snel in actie. Grondeigenaren die nog een oude, ongebruikte gasaansluiting op hun grond hebben staan, kunnen deze kosteloos laten verwijderen. Daarnaast verlagen we waar mogelijk de druk in de netten iets, waardoor er minder verlies optreedt.

Voor de inkoop van het meetverlies aan gas heeft Westland Infra gekeken naar mogelijkheden om dit te vergroenen met groencertificaten. Omdat het hoofdzakelijk gaat om een fictief verlies en de kosten in 2022 erg hoog waren, is hier niet voor gekozen, mede juist uit onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. Uiteindelijk worden alle kosten die wij maken, opgebracht door onze klanten.

Klimaatimpact door methaanemissie

Bij de winning en het transport van aardgas kan methaan (het hoofdbestanddeel van aardgas) vrijkomen. Dit draagt, net als CO₂, bij aan het broeikaseffect. Methaan is echter een veel sterker broeikasgas dan CO₂ en het tegengaan van methaanemissie is daarom extra belangrijk. Om de uitstoot van methaan terug te dringen, moeten gaslekken zo snel mogelijk worden opgespoord en verholpen. Dat heeft vanzelfsprekend ook een veiligheidscomponent: het oplossen van lekkages in of rond een gebouw verkleint de kans op gevaarlijke situaties op zelfs explosies.

Eenvoudige berekening

Netbeheer Nederland rapporteert jaarlijks namens de netbeheerders over de methaanemissies. Kiwa doet hiervoor onderzoek en vraagt bij netbeheerders de netgegevens op. Op basis daarvan wordt de methaanemissie berekend. Dit is een vrij eenvoudige berekening, waarbij alleen gekeken wordt naar de hoofdleidingen.

Europese methaanverordening

Het berekenen van methaanemissie gaat veranderen. Er komt een Europese methaanverordening, die een betere manier van rapporteren verplicht en strengere eisen stelt aan het reduceren van methaanemissie. Onder de huidige regelgeving controleren wij één keer per vijf jaar ons hele netwerk op lekken. Met een totaal van 1000 km aan leidingen betekent dit een controle van 200 km leidingen op jaarbasis. Volgens de nieuwe verordening moet die frequentie een flink stuk omhoog. Het eerste voorstel om dat te verhogen naar één keer per drie maanden blijkt niet haalbaar. Vooral nog lijkt er een tussenvorm te komen, waarbij er onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende vormen van lekzoeken. Naast het bekende lekzoeken met een sleepmat mogen netbeheerders waarschijnlijk ook gebruikmaken van een auto die meer op afstand naar lekken zoekt. Wanneer de nieuwe verordening gaat gelden, is op dit moment nog onduidelijk.

Oil and gas methane partnership

Een andere ontwikkeling betreft het OGMP, het Oil and Gas Methane Partnership. Netbeheer Nederland heeft zich hieraan geconformeerd om alvast in te spelen op de aangekondigde Europese methaanverordening.

Westland Infra Netbeheer heeft in 2022 de Gold Standard van het OGMP behaald. Om daarvoor in aanmerking te komen, moeten we uitgebreid rapporteren over onze methaanemissies. Daarbij kijken we niet alleen naar de lengte van onze leidingen, maar ook naar emissie bij bijvoorbeeld meters en gasstations. Daarnaast hebben we een implementatieplan gepresenteerd, waarin we toelichten hoe we per type emissie de werkelijke uitstoot bepalen. We streven ernaar om onze rapportages steeds naar een hoger level te brengen en meer inzicht te krijgen in onze methaanemissie. Wij hebben aangekondigd ons grijs gietijzer volledig te vervangen voor 2024 en daarmee voldoen we aan de reductiedoelen van het OGMP om voor de Gold Standard in aanmerking te komen.

Poeldijk, 24 mei 2023

F.P. Binnekamp
directeur N.V. Juva

Jaarrekening

Geconsolideerde balans (vóór resultaatbestemming)

(bedragen x € 1.000)	31 december 2022	31 december 2021
ACTIVA		
Vaste activa		
1. Immateriële vaste activa	-	-
2. Materiële vaste activa	280.439	279.427
3. Financiële vaste activa	21.201	18.190
	<u>301.640</u>	<u>297.617</u>
Vlottende activa		
4. Voorraden	6.667	5.360
5. Onderhanden projecten	853	527
6. Vorderingen	24.470	18.648
7. Liquide middelen	2.957	8.178
	<u>34.947</u>	<u>32.713</u>
Totaal activa	336.587	330.330
PASSIVA		
8. Groepsvermogen	137.604	134.730
9. Voorzieningen	407	370
10. Langlopende schulden en overlopende passiva	175.185	174.955
11. Kortlopende schulden	23.391	20.275
Totaal passiva	336.587	330.330

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Netto-omzet	85.956	80.436
Geactiveerde productie	5.770	5.123
Overige bedrijfsopbrengsten	12.199	11.193
12. Som der bedrijfsopbrengsten	103.925	96.752
12. Kosten uitbesteed werk en andere (externe) kosten	21.883	25.340
13. Personeelskosten	22.166	20.576
14. Afschrijvingen immateriële vaste activa	-	-
14. Afschrijvingen materiële vaste activa	27.573	26.556
15. Overige bedrijfskosten	10.788	10.564
Som der bedrijfslasten	82.410	83.036
Bedrijfsresultaat	21.515	13.716
16. Rentelasten minus -baten	(521)	(450)
Resultaat voor belastingen	20.994	13.266
17. Vennootschapsbelasting	(6.202)	(3.366)
Resultaat na belastingen	14.792	9.900
18. Aandeel in resultaat van deelnemingen	1.082	(275)
Groepsresultaat	15.874	9.625

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(bedragen x € 1.000)		2022	2021
Operationele kasstroom			
8.	Netto-resultaat	15.874	9.625
Aanpassingen voor :			
1 en 2.	Afschrijvingen (im)materiële vaste activa en bijzondere waardeverminderingen	27.573	26.566
12.	Realisatie/ amortisatie eenmalige aansluitbijdrage	(5.189)	(5.075)
3.	Mutatie in latente belastingvordering	1.223	545
9.	Mutatie voorzieningen	37	27
	Cash flow	39.518	31.678
	Mutatie werkkapitaal	(4.339)	3.168
	Kasstroom uit operationele activiteiten	35.179	34.846
Investeringskasstroom			
1 en 2.	Investerings (im)materiële vaste activa (netto)	(28.585)	(26.490)
	Ontvangen bijdragen in aanleg netten en aansluitingen	5.065	5.840
3.	Investerings in financiële vaste activa (netto)	(4.234)	(1.973)
	Kasstroom uit investeringsactiviteiten	(27.754)	(22.623)
Financieringskasstroom			
10.	Verrekende overheidssubsidie	354	-
8.	Dividenduitkering	(13.000)	(13.000)
	Kasstroom uit financieringsactiviteiten	(12.646)	(13.000)
	Netto kasstroom	(5.221)	(777)
7.	Liquide middelen begin boekjaar	8.178	8.955
7.	Liquide middelen einde boekjaar	2.957	8.178

Toelichting algemeen

Algemeen

De activiteiten van N.V. Juva (ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 27225354), statutair gevestigd te Nieuweweg 1, Poeldijk, gemeente Westland en haar groepsmaatschappijen bestaan voornamelijk uit:

- Transport van elektriciteit en gas
- Aanleggen, beheren en exploiteren van een gas- en elektriciteitsnetwerk
- Leveren van producten en diensten gerelateerd aan het transport van gas en elektriciteit
- Bijdragen aan het vrijmaken van het energiesysteem van CO2- emissie

De vennootschappelijke balans en winst-en-verliesrekening en bijbehorende toelichting zijn opgenomen op de pagina's 103 tot en met 110. De vennootschap heeft zowel de vennootschappelijke jaarrekening als de geconsolideerde jaarrekening opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek. De vennootschappelijke winst-en-verliesrekening is opgesteld met gebruikmaking van de bepalingen van artikel 402 Titel 9 BW2.

De grondslagen voor waardering van activa en passiva en resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag betrouwbaar kan worden vastgesteld. Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen de financiële gegevens van de vennootschap en haar groepsmaatschappijen per 31 december van het boekjaar. Posten in de geconsolideerde jaarrekening worden opgesteld volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de groep. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen waarin beslissende zeggenschap wordt uitgeoefend. Hiermee worden mede in aanmerking genomen de financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend.

De groepsmaatschappijen betreffen de volgende vennootschappen:

Naam	Belang	Statutaire zetel
Westland Infra Netbeheer B.V.	100%	Poeldijk
Anexo B.V.	100%	Poeldijk
Capturam B.V.	100%	Poeldijk
C.I.I.W. B.V.	100%	Poeldijk

Resultaten uit transacties met en tussen groepsmaatschappijen worden volledig geëlimineerd.

Stelselwijziging

Tot 1 januari 2022 vond de waardering van de hoofd- en dienstleidingen en meet- en regelinstallaties plaats op basis van kostprijs, onder aftrek van de investeringsbijdragen, niet zijnde overheidssubsidies, die van klanten zijn ontvangen. In de bedrijfstak is het gebruikelijk om de hoofd- en dienstleidingen en meet- en regelinstallaties te presenteren zonder de aftrek van de investeringsbijdragen die van klanten zijn ontvangen. Gebruikelijk is de investeringsbijdragen te presenteren onder de langlopende verplichtingen, waarna deze bijdragen (als onderdeel van de netto-omzet) ten gunste van de winst- en verliesrekening worden geamortiseerd over de levensduur van het actief waarop de bijdragen betrekking hebben. Om de vergelijkbaarheid van de financiële positie van N.V. Juva met de andere netwerkbedrijven te verbeteren, is overgegaan op deze aangepaste presentatie.

De impact van de stelselwijziging op de langlopende verplichtingen en op de materiële vaste activa ultimo 2022 bedraagt € 67,8 miljoen (hogere activa en hogere langlopende verplichtingen). De vergelijkende cijfers over 2021 zijn aangepast en het effect per ultimo 2021 bedraagt hier € 68,0 miljoen (hogere activa en hogere langlopende verplichtingen).

De realisatie in het boekjaar wordt verantwoord als netto-omzet uit realisatie van eenmalige aansluitbijdragen in plaats van saldering onder de afschrijvingskosten. Wel heeft de stelselwijziging invloed op de samenstelling van het bedrijfsresultaat: als gevolg van de hogere waardering van materiële vaste activa zijn de afschrijvingen op de materiële vaste activa toegenomen. Tevens wordt een hogere netto-omzet gepresenteerd uit hoofde van de amortisatie van de investeringsbijdragen van klanten. Het effect in 2022 op de verschuiving in presentatie van de cijfers bedraagt € 5,2 miljoen (netto-omzet realisatie eenmalige aansluitbijdrage en afschrijvingskosten hoger). De vergelijkende cijfers 2021 zijn overeenkomstig aangepast en het effect op 2021 op de verschuiving in presentatie van de cijfers bedraagt € 5,1 miljoen (netto-omzet realisatie eenmalige aansluitbijdrage en afschrijvingskosten hoger).

De stelselwijziging heeft geen invloed op de hoogte van (maar wel op de samenstelling van) het bedrijfsresultaat over 2022 en geen invloed op de omvang en de samenstelling van het eigen vermogen ultimo 2022. Ook voor de vergelijkende cijfers over 2021 geldt dat de stelselwijziging geen invloed heeft op de hoogte van (maar wel op de samenstelling van) het bedrijfsresultaat een geen invloed op de omvang en de samenstelling van het eigen vermogen ultimo 2021.

Als gevolg van wijziging in de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving RJ 221 dienen de projectopbrengsten als onderdeel van netto-omzet te worden gepresenteerd en dient geen afzonderlijk mutatie onderhanden projecten opgenomen te worden. Deze stelselwijziging heeft geen effect op vermogen en resultaat, alleen op de presentatie van de winst-en-verliesrekening waarbij de wijziging onderhanden projecten opgenomen is in netto-omzet. De vergelijkende cijfers 2021 zijn overeenkomstig aangepast, zodat de wijziging onderhanden projecten van negatief € 0,5 miljoen is verwerkt als netto-omzet.

Als gevolg van bovenstaande stelselwijzigingen zijn de vergelijkende cijfers over 2021 van materiële vaste activa ad € 279,4 miljoen (was: € 211,5 miljoen), langlopende schulden ad € 175,0 miljoen (was: € 107,0 miljoen), netto-omzet ad € 80,4 miljoen (was: € 75,9 miljoen), mutatie onderhanden projecten ad € nihil (was: € 0,5 miljoen negatief) en afschrijvingen materiële vaste activa ad € 26,6 miljoen (was: € 21,5 miljoen) aangepast.

Joint ventures

Joint ventures worden gewaardeerd tegen de netto-vermogenswaarde en niet proportioneel geconsolideerd. De toepassing van de netto-vermogenswaarde is gelijk aan die bij deelnemingen met invloed van betekenis.

Transacties met verbonden partijen

Alle transacties met verbonden partijen hebben plaatsgevonden tegen marktconforme condities.

Schattingen, aannames en veronderstellingen

Voor het opmaken van de jaarrekening zijn schattingen, aannames en veronderstellingen gedaan door het management, die van invloed zijn op de verantwoorde bedragen en op de niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa. De schattingen, aannames en veronderstellingen die zijn gemaakt, zijn gebaseerd op marktgegevens, kennis en ervaring uit het verleden en andere factoren die onder de gegeven omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De werkelijke resultaten kunnen echter afwijken van de gemaakte schattingen. Schattingen, aannames en veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Eventuele bijzonderheden ten aanzien van schattingen, aannames en veronderstellingen zijn hierna opgenomen bij toelichtingen van de balans- en resultaatposten.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor valuta-omrekening

Activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de valutakoers per balansdatum. Voor zover het koersrisico echter is gedekt, vindt waardering plaats tegen de desbetreffende termijankoersen. De verschillen verband houdende met wijzigingen van wisselkoersen worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt. In de winst-en-verliesrekening zijn omzet, kosten en resultaten omgerekend in euro's tegen de op het moment van de transacties geldende koers.

Vergelijkende cijfers

Indien noodzakelijk voor vergelijkingsdoeleinden is de rubricering van de vergelijkende cijfers aangepast (zie ook Consolidatie en Stelselwijziging).

Salderen

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- Een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen; en
- Het stellig voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. De derivaten worden verwerkt volgens de kostprijs hedge-accounting, hetgeen betekent dat de derivaten tegen kostprijs worden gewaardeerd. Voor de grondslagen van de financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost. Zolang het afgeleide instrument betrekking heeft op afdekking van het specifieke risico van een toekomstige transactie die naar verwachting zal plaatsvinden, vindt geen herwaardering van dit instrument plaats. Zodra de verwachte toekomstige transactie leidt tot verantwoording in de winst-en-verliesrekening wordt het met het afgeleide instrument samenhangende resultaat in de winst-en-verliesrekening verwerkt. De onderneming documenteert de hedgerelaties generieke hedgedocumentatie en toetst periodiek de effectiviteit van de hedgerelaties door vast te stellen dat er sprake is van een effectieve hedge respectievelijk dat er geen sprake is van overhedges. Naar de aard van de derivaten is de kans op een ineffectieve hedge minimaal. Per ultimo 2022 waren er geen derivaten en is hierdoor geen kostprijs-hedge accounting toegepast.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, verminderd met een lineaire afschrijving gebaseerd op de verwachte economische levensduur en eventuele cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met een lineaire afschrijving gebaseerd op de verwachte economische levensduur en eventuele cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. Over de waarde van de in de post gebouwen en terreinen opgenomen grond wordt niet afgeschreven. Met bouwrente is bij de waardering geen rekening gehouden. De kosten die worden gemaakt voor groot onderhoud na moment van ingebruikname worden slechts geactiveerd indien aannemelijk is dat deze kosten toekomstige economische voordelen zullen genereren en deze kosten betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. De boekwaarde van de te vervangen bestanddelen wordt als gedesinvesteerd beschouwd en ineens ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Alle overige onderhoudskosten worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

De vervaardigingsprijs van activa die in eigen beheer worden vervaardigd, bestaat uit kosten van materiaal, diensten, kosten van directe manuren en passend gedeelte van toerekenbare overheadkosten.

Bijzondere waardeverminderingen kunnen voorkomen als zich wijzigingen of omstandigheden voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van aan actief niet (volledig) terugverdiend kan worden in de toekomst. Jaarlijks wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat materiële vaste activa aan bijzondere waardeverminderingen onderhevig zijn.

Financiële vaste activa

Betreffen geldleningen op lange termijn die na eerste verwerking tegen reële waarde worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, niet ter beurzen genoteerde aandelen die gewaardeerd zijn tegen de verkrijgingprijs, niet geconsolideerde minderheidsdeelnemingen waarop invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen de netto vermogenswaarde, alsmede de latente belastingvordering die gewaardeerd is tegen de contante waarde van de verschillen tussen de commerciële en fiscale boekwaarde.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs dan wel de lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs, verminderd met verwachte verkoopkosten.

Onderhanden projecten

De ten behoeve van derden te realiseren projecten welke per balansdatum nog onderhanden zijn, zijn gewaardeerd op bestede kosten, waarbij ten aanzien van door eigen personeel bestede uren kostprijstarieven zijn gehanteerd. Winstneming vindt plaats gedurende het project op basis van de stand van zaken van het project op basis van de gemaakte kosten ten opzichte van de totale geprognoseerde kosten, verliezen worden bij constatering direct ten laste van het resultaat gebracht. Indien het projectresultaat niet betrouwbaar kan worden geschat, worden de opbrengsten verantwoord tot het niveau van de gemaakte kosten.

De post onderhanden werk omvat de termijnen die N.V. Juva gedeclareerd heeft van haar opdrachtgevers uit hoofde van onderhanden projecten, indien en voor zover de gemaakte kosten en gerealiseerde winsten, verminderd met de verliezen, de in rekening gebrachte termijnen overschrijden.

Onder de kortlopende verplichtingen worden de bedragen verantwoord die N.V. Juva per saldo verschuldigd is aan haar opdrachtgevers bestaande uit de gemaakte kosten en gerealiseerde winsten, verminderd met de in rekening gebrachte termijnen en verantwoorde verliezen.

Vorderingen

Vorderingen worden bij de eerste waardering verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen. De effectieve rente en eventuele bijzondere waardevermindingsverliezen worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Aan- en verkopen van financiële activa die tot de categorie vorderingen behoren, worden verantwoord op de transactiedatum.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en staan voor zover niet anders vermeld geheel ter vrije beschikking van de vennootschap.

Voorzieningen

Pensioenen

De (vroeg)pensioenverplichtingen van de werknemers zijn ondergebracht bij Stichting pensioenfonds ABP. De verschuldigde premiebedragen zijn rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening als pensioenlast verwerkt en de nog te betalen dan wel terug te ontvangen bijdragen zijn opgenomen onder de kortlopende schulden respectievelijk vorderingen. Indien op basis van de uitvoeringsovereenkomst met betrekking tot een ondernemingspensioen- / bedrijfstakpensioenregeling per balansdatum een verplichting bestaat, wordt een voorziening gevormd als het waarschijnlijk is dat de aanwending van een maatregelenpakket, dat nodig is voor het herstel van de per balansdatum bestaande dekkinggraad, zal leiden tot een uitstroom van middelen en de omvang daarvan betrouwbaar kan worden geschat.

Jubileum

De voorziening jubileumuitkering betreft de actuariel berekende contante waarde van de jubileumuitkeringen. In de berekening is rekening gehouden met de achterliggende diensttijd, de verwachte toekomstige salarisstijging, de leeftijden, het verwachte verloop van de medewerkers en de specifieke inhoud van de jubileumregeling. De jubileumuitkering is evenredig aan de diensttijd toegerekend en contant gemaakt tegen 2,58 % (2021: 1,00 %).

Langlopende schulden en overlopende passiva

Deze bestaan uit geldleningen op lange termijn, de overlopende passiva inzake ontvangen overheidssubsidies en de vooruit ontvangen eenmalige bijdragen van derden bij investeringen.

Geldleningen op lange termijn

De geldleningen op lange termijn worden, na eerste waardering tegen reële waarde, gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Overlopende passiva

Als overlopende passiva zijn de ontvangen overheidssubsidies verrekend met de vennootschapsbelasting. Deze verrekende energie investeringsaftrek heeft betrekking op investeringen in het warmtenet en wordt gepassiveerd en conform de gebruiksduur van betreffende warmtenet in mindering gebracht op de vennootschapsbelastinglast. Met dit in mindering brengen op de vennootschapsbelastinglast wordt gestart bij het in productie nemen van het warmtenet. De verwachte ingebruikname is begin 2024.

Vooruit ontvangen bedragen

De vooruit ontvangen bijdragen van derden bij de investeringen in de aanleg van infrastructuur en aansluitingen worden gepassiveerd. De amortisatietermijnen zijn gelijk aan de afschrijvingstermijnen van de betrokken activa.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden opgenomen na eerste waardering tegen reële waarde tegen geamortiseerde kostprijs. Kortlopende schulden zijn de schulden met een looptijd van ten hoogste één jaar, tenzij anders vermeld.

Overige activa en passiva

Alle overige posten in de balans worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Leasing

De groep als lessee

De onderneming kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Classificatie van de lease vindt plaats op het tijdstip van het aangaan van de betreffende leaseovereenkomst. Bij Juva is louter sprake van operationele leases.

In geval van operationele leasing worden de leasebetalingen lineair over de leaseperiode ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Netto-omzet

Het systeem van verantwoording van opbrengsten is gebaseerd op de in totaal in het kalenderjaar verrichte leveringen en diensten, onder aftrek van over de omzet geheven belastingen. De omvang van de omzet van de gedistribueerde energie wordt gereguleerd door de Autoriteit Consument & Markt (ACM) en wordt bepaald door de gefactureerde netwerkvergoeding te vermeerderen met de raming van de nog te factureren netwerkvergoeding en te verminderen met de raming van nog te factureren netwerkvergoeding ultimo vorige verslagperiode.

Bijdragen in de aanleg en betalingen ontvangen van klanten voor de gemaakte kosten voor de elektriciteits- en gasinfrastructuur worden als vooruit ontvangen opbrengsten op de balans verantwoord. De vooruit ontvangen opbrengsten worden geamortiseerd over de verwachte levensduur van de betrokken activa.

Geactiveerde productie

Dit betreft de kosten van eigen personeel in het kader van investeringsprojecten. De kosten zijn geactiveerd als materiële vaste activa. De kosten van het eigen personeel betreft salariskosten, sociale lasten, pensioenlasten, kosten van wagenpark en opleidingskosten.

Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten betreffen opbrengsten uit meterhuur en datacollectie.

Bedrijfslasten

De kosten worden berekend op basis van historische prijzen en toegerekend aan het verslagjaar waar zij betrekking op hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden van opnemen van voorzieningen. Direct aan eigen investeringsprojecten toegerekende en als zodanige geactiveerde kosten (voornamelijk kosten van eigen personeel en materialen) worden in mindering gebracht op de betreffende kostensoorten.

Kosten uitbesteed werk en (andere) externe kosten

Hieronder zijn begrepen de ten behoeve van de bedrijfsopbrengsten gemaakte kosten, voor zover deze kosten door derden in rekening zijn gebracht en kosten van grond- en hulpstoffen.

Personeelskosten

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vennootschap.

Voor de beloningen met opbouw van rechten, winstdelingen en bonussen worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van winstdelingen en bonusbetalingen worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd.

Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen

De afschrijvingen geschieden lineair over de aanschaffingswaarde, nadat de bijdragen van derden hierop in mindering zijn gebracht. Per categorie bedrijfsmiddel worden afschrijvingstermijnen gehanteerd die zijn gebaseerd op de verwachte levensduur van de desbetreffende bedrijfsmiddelen.

In het jaar van investering vindt afschrijving plaats ten laste van de winst-en-verliesrekening op basis van een halfjaartermijn.

Rentebaten en -lasten

Rentebaten en -lasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op ontvangen leningen.

Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting over het resultaat wordt berekend over het in de jaarrekening gepresenteerde resultaat naar geldende bepalingen en tarieven. Hierbij wordt rekening gehouden met permanente verschillen tussen het fiscale en het in deze jaarrekening gepresenteerde resultaat.

Aandeel in resultaat deelneming

Van deelnemingen waarbij de onderneming geen beslissende zeggenschap heeft, wordt het aandeel in het resultaat van de deelneming in de winst-en-verliesrekening verantwoord volgens de nettovermogenswaarde. Voor zover er niet volgens de nettovermogenswaarde wordt gewaardeerd, betreft het resultaat de in het verslagjaar ontvangen dividenden en eventuele waardeveranderingen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Onder de operationele kasstroom zijn kasstromen opgenomen uit hoofde van ontvangen en betaalde intrest van € 521.000 (2021: € 450.000) en betaalde winstbelasting van € 1.563.000 (2021: €4.376.000).

Het kasstroomoverzicht verklaart de mutatie in de liquide middelen aan de debetzijde van de balans.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Vaste activa

De samenstelling en het verloop van de vaste activa gedurende het boekjaar blijken uit de volgende overzichten.

1. Immateriële vaste activa

(bedragen x € 1.000)	Klantenportefeuille	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2022	-	-
Mutaties 2022		
Investerings	-	-
Afschrijvingen	-	-
Boekwaarde per 31 december 2022	-	-
Cumulatieve afschrijvingen	319	319
Aanschafwaarde per 31 december 2022	319	319

De gehanteerde afschrijvingstermijn is:
Klantenportefeuille 5 jaar

2. Materiële activa

(bedragen x € 1.000)	Bedrijfsgebouwen en terreinen	Gas	Elektriciteit	Overige vaste bedrijfsmiddelen	Onderhanden werk gas en elektriciteit	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2022	6.782	72.053	188.745	6.717	5.130	279.427
Mutaties 2022						
Investerings	90	6.109	19.333	805	2.248	28.585
Desinvesteringen	-	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	(45)	(7.055)	(18.398)	(2.075)	-	(27.573)
Boekwaarde per 31 december 2022	6.827	71.107	189.680	5.447	7.378	280.439
Cumulatieve afschrijvingen	7.684	71.025	236.325	12.898	-	327.932
Aanschafwaarde per 31 december 2022	14.511	142.132	426.005	18.345	7.378	608.371

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

Bedrijfsgebouwen	10-25 jaar
Gas	3-25 jaar
Elektriciteit	3-25 jaar
Overige bedrijfsmiddelen	3-10 jaar

Met ingang van 2016 wordt de veronderstelling gehanteerd dat de materiële vaste activa die meer dan 5 jaar geleden geheel zijn afgeschreven niet meer aanwezig zijn. Als gevolg van deze aanname zijn materiële vaste activa met een aanschafwaarde en cumulatieve afschrijving van € 226 miljoen (2021: € 214 miljoen) en boekwaarde van nihil, uit de materiële vaste activa waarde geëlimineerd.

Als gevolg van de stelselwijziging eenmalige aansluitbijdrage toegelicht onder toelichting algemeen is de eenmalige aansluitbijdrage die gesaldeerd was in de materiële vaste activa opgenomen onder de langlopende schulden, vooruit ontvangen bedragen. Het effect op cijfers ultimo 2022 bedraagt € 67,8 miljoen (hogere materiële vaste activa en langlopende schulden). De vergelijkende cijfers zijn overeenkomstig aangepast en effect per ultimo 2021 bedraagt € 68,0 miljoen (hogere materiële vaste activa en langlopende schulden).

3. Financiële vaste activa

(bedragen x € 1.000)	Balans 1-1-2022	mutatie	nieuw verstrekt	aflossing	dividend	resultaat	Balans 31-12-2022
Deelnemingen	5.243	-	5.900	-	(450)	1.082	11.775
Overige effecten	4	-	-	-	-	-	4
Latente belasting vordering	4.863	(1.223)	-	-	-	-	3.640
Overige vorderingen	8.080	-	1.069	(3.367)	-	-	5.782
	18.190	(1.223)	6.969	(3.367)	(450)	1.082	21.201

De latente belastingvordering van € 3.640.000 (2021: € 4.863.000) heeft hoofdzakelijk betrekking op de tijdelijke verschillen tussen de fiscale en de bedrijfseconomische waardering van de distributienetwerken. De fiscale waarde van de distributienetwerken is hoger dan de bedrijfseconomische waarde enerzijds, omdat de fiscale waarde meer recent is afgeleid uit de vervangingswaarde en anderzijds omdat fiscaal langere afschrijvingstermijnen wordt gehanteerd. Daar tegenover staat dat fiscaal rekening wordt gehouden met een afschrijvingsbeperking tot een restwaarde van 100% van de WOZ waarde voor onroerend goed in eigen gebruik en voor verhuurd onroerend goed. Realisatie van de tijdelijke verschillen is afhankelijk van de ontwikkelingen in het fiscale resultaat en de regelgeving de komende 50 jaar. Vanwege de onzekerheid die hiermee samenhangt, is voor het verschil dat naar verwachting binnen een afzienbare periode gerealiseerd kan worden een latente belastingvordering gevormd. In de berekening is rekening gehouden met een afzienbare periode van 25 jaar, op basis van de gemiddelde looptijd van afschrijvingsverschillen fiscaal en commercieel, waarbij rekening wordt gehouden met afnemende zekerheid van de positieve resultaten.

In de waardering van de vordering is een netto rentepercentage van 1,59 % (2021: 0,97 %) gehanteerd om de verschillen contant te maken. Op basis van totale verschillen tussen de fiscale en commerciële waarde van € 118,7 miljoen bedraagt de totale nominale latente belastingvordering € 28,0 miljoen, waarvan € 13,6 miljoen aan nominale latente belastingvordering is gewaardeerd tegen een contante waarde van € 3,6 miljoen, rekening houdend met afnemende zekerheid naar de toekomst van de positieve resultaten.

Verwacht wordt dat van het bedrag van de latente belastingvordering een bedrag van circa € 701.000 binnen een jaar wordt gerealiseerd.

Onder de overige vorderingen zijn verstrekte leningen u/g opgenomen, waarvan een bedrag van € 497.000 (2021: € 2.662.000) binnen een jaar wordt afgelost.

De niet-geconsolideerde deelnemingen betreffen:

Naam	Belang	Statutaire Zetel
Trias Westland B.V.	45%	Honselersdijk
Energie Transitie Partners B.V.	50%	Poeldijk
WNW Beheer B.V.	50%	Poeldijk
WNW C.V.	50%	Poeldijk

Het bedrag nieuw verstrekt aan deelnemingen in 2022 van € 5.900.000 betreft inbreng van kapitaal in WNW C.V.

De overige vorderingen betreft verstrekte leningen en voorschotten aan Trias Westland en Energie Transitie Partners. De verstrekkingen in 2022 betreft de rente 2022 op de achtergestelde lening aan Trias Westland B.V. voor het 2e doublet en voorschotten aan Energie Transitie Partners ten behoeve van ontwikkelingskosten voor 2 warmtenetprojecten.

4. Voorraden

De voorraden betreft voorraad gereed product en handelsgoederen. Per einde 2021 bedraagt de voorziening voor incurante voorraad € 918.000 (2021: € 872.000).

5. Onderhanden projecten

Het saldo onderhanden projecten van € 0,9 miljoen (2021: € 0,5 miljoen) betreft het nog te factureren bedrag aan opdrachtgevers. Samen met de kortlopende schulden opgenomen positie van per saldo vooruit gefactureerde bedragen aan opdrachtgevers van € 3,0 miljoen (2021: € 1,3 miljoen) is sprake van per saldo van vooruit gefactureerde bedragen aan opdrachtgevers van € 2,1 miljoen (2021: € 0,8 miljoen).

De totaal bestede kosten van deze onderhanden projecten bedragen € 5,5 miljoen (2021: € 5,1 miljoen), de gefactureerde termijnen € 9,2 miljoen (2021: € 7,4 miljoen) en het op deze projecten verantwoorde resultaat t/m 2022 € 1,6 miljoen (2021: € 1,5 miljoen), waarvan € 1,3 miljoen resultaat in 2022 is verantwoord (2021: € 0,9 miljoen).

6. Vorderingen

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Debiteuren	17.867	15.285
Belastingen	-	1.075
Overige vorderingen	-	136
Overlopende activa	6.603	2.152
	24.470	18.648

De belastingen te vorderen per ultimo 2021, betreft te vorderen vennootschapsbelasting. Per ultimo 2022 is sprake van een schuldpositie uit hoofde van de vennootschapsbelasting, welke is opgenomen onder de kortlopende schulden en overlopende passiva.

Onder de overlopende activa is in 2022 € 5,4 miljoen (2021: € nihil) opgenomen inzake reconciliatie vorderingen op leveranciers van meetverlies gas en netverlies elektriciteit.

Per ultimo 2021 was een bedrag van € 1,6 miljoen opgenomen als gevolg van (verwachte) nacalculaties van Autoriteit Consument en Markt welke in 2022 is afgewikkeld. Per ultimo 2022 is sprake van een schuldpositie uit hoofde van (verwachte) nacalculaties van Autoriteit Consument en Markt, welke is opgenomen onder de kortlopende schulden en overlopende passiva.

7. Liquide middelen

De liquide middelen ultimo 2022 staan ter vrije beschikking.

8. Groepsvermogen

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Stand begin boekjaar	134.730	138.105
Winst boekjaar	15.874	9.625
Rechtstreekse vermogensmutaties	-	-
Totaal resultaat	15.874	9.625
Dividend	(13.000)	(13.000)
Stand ultimo boekjaar	137.604	134.730

9. Voorzieningen

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Voor jubileumuitkeringen	407	370
Stand ultimo boekjaar	407	370

De looptijd van de voorziening jubileumuitkeringen is overwegend langer dan 1 jaar.

Het verloop van de voorzieningen gedurende 2022 is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	Jubileum- uitkeringen	Totaal
Saldo per 1 januari	370	370
Onttrekkingen	(4)	(4)
Dotatie	41	41
Saldo per 31 december	407	407

10. Langlopende leningen en overlopende passiva

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Langlopende schulden	107.000	107.000
Overlopende passiva	354	-
Vooruit ontvangen bedragen	67.831	67.955
	175.185	174.955

Langlopende schulden

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Stand begin boekjaar	107.000	107.000
Aflossingen	-	-
Opname nieuwe leningen	-	-
Stand ultimo boekjaar	107.000	107.000
Waarvan af te lossen in:		
Binnen 1 jaar	47.000	-
Binnen 1 tot 5 jaar	-	47.000
Na 5 jaar	60.000	60.000

De gemiddelde rentevoet van de leningen bedraagt 1,00%.

In 2018 is bij 2 kredietinstellingen een financiering voor € 45 miljoen aangetrokken voor 5 jaar tegen een vaste rentevoet van 1,01%. In 2020 is het 2e deel van de financiering van € 45 miljoen, opvolgende vervangende financiering aangetrokken van € 50 miljoen voor 10 jaar tegen een vaste rentevoet van 0,875%. Tevens is een tijdelijke kredietfaciliteit afgesloten waarbij maximaal € 10 miljoen kan worden opgenomen tot 31 december 2023 ter financiering van extra Tennet transportkosten, die pas later in tarieven kunnen worden verwerkt tegen variabele rente, waarvan per ultimo 2022 € 2,0 miljoen is opgenomen. Daarnaast is nieuwe financiering aangetrokken ten behoeve van nieuwe activiteiten van € 10 miljoen voor 10 jaar vast tegen 1,225% en is een financieringsfaciliteit afgesloten, waarbij in periode tot en met 31 december 2024 een maximale lening op kan worden genomen van € 13 miljoen, tegen een variabel of vast rentepercentage met een opslag op de referentierente van circa 0,8 % met een looptijd naar keuze van 5, 7 of 10 jaar. Tot

en met ultimo 2022 is er nog geen lening opgenomen van deze financieringsfaciliteit.

Voor de financiering van € 95 miljoen, de tijdelijke kredietfaciliteit van maximaal € 10 miljoen en de financieringsfaciliteit van € 13 miljoen is een zekerheidsstelling afgegeven, die inhoudt dat het solvabiliteitspercentage van de geconsolideerde balans Westland Infra Netbeheer B.V. tenminste 35% bedraagt. Daarnaast dient de ICR (bedrijfsresultaat/ totaal van financiële lasten) van Westland Infra Netbeheer B.V. tenminste 1,7 te bedragen en dient Westland Infra Netbeheer B.V. te voldoen aan de ratio's opgenomen in besluit financieel beheer netbeheerder.

Voor de financiering van € 10 miljoen is hypotheek gevestigd op het kantoorpand van N.V. Juva met een hoofdsom van € 10 miljoen te vermeerderen met 40% aan rente en kosten. Daarnaast is een zekerheidsstelling afgegeven die inhoudt dat het solvabiliteitspercentage van de geconsolideerde balans van N.V. Juva tenminste 35% bedraagt.

Per ultimo 2022 is een herfinanciering per 29 juni 2023 van € 51 miljoen afgesloten ter aflossing van dan af te lossen financiering van € 45 miljoen. Deze financiering is afgesloten bij 3 kredietinstellingen tegen een gemiddelde vaste rentevoet van 3,57%, onder dezelfde voorwaarden als de bestaande financiering die vervangen wordt en hierboven vermeld staat.

Overlopende passiva

Dit betreft de ontvangen overheidssubsidies die verrekend zijn met de vennootschapsbelasting.

Deze verrekenende investeringsaftrek heeft betrekking op investeringen in een warmtenet en wordt conform de gebruiksduur van het betreffend warmtenet in mindering gebracht op de vennootschapsbelastinglast.

Hiermee wordt gestart bij het in productie nemen van het warmtenet, naar verwachting begin 2024.

Het verloop van deze overlopende passiva gedurende 2022 is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Stand begin boekjaar	-	-
Toevoeging in boekjaar	354	-
Realisatie in boekjaar	-	-
Stand einde boekjaar	354	-

Vooruit ontvangen bedragen

Als gevolg van de stelselwijziging eenmalige aansluitbijdrage toegelicht onder toelichting algemeen is de eenmalige aansluitbijdrage die gesaldeerd opgenomen was in de materiële vaste activa thans onder de langlopende schulden, vooruit ontvangen bedragen opgenomen. Het effect op cijfers ultimo 2022 bedraagt € 67,8 miljoen (hogere materiële vaste activa en langlopende schulden). De vergelijkende cijfers zijn overeenkomstig aangepast en het effect per ultimo 2021 bedraagt € 68,0 miljoen (hogere materiële vaste activa en langlopende schulden).

Dit betreft de vooruit ontvangen bijdragen van derden bij de investeringen in de aanleg van infrastructuur en aansluitingen. De realisatie / amortisatie termijnen zijn gelijk aan de afschrijvingstermijnen van de betrokken activa.

Het verloop van de post gedurende het boekjaar is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Stand begin boekjaar	67.955	67.190
Toevoeging in boekjaar	5.065	5.840
Amortisatie in boekjaar	(5.189)	(5.075)
Stand einde boekjaar	67.831	67.955

11. Kortlopende schulden en overlopende passiva

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Schulden aan kredietinstellingen	-	-
Schulden aan leveranciers	7.011	5.533
Belastingen en premies sociale verzekering	4.645	4.264
Pensioenpremies	280	274
Overige schulden	5.856	4.706
Overlopende passiva	5.599	5.498
	23.391	20.275

Onder belastingen en premies sociale verzekering is € 1.987.000 (2021: € nihil) opgenomen inzake verschuldigde vennootschapsbelasting. Per ultimo 2021 was sprake van terug te vorderen bedrag aan vennootschapsbelasting, welke is opgenomen onder de overige vorderingen en overlopende activa.

Onder de overige schulden is een bedrag van € 3,0 miljoen (2021: € 1,3 miljoen) opgenomen inzake vooruit gefactureerd op onderhanden projecten. Voor een nadere toelichting zie 5. Onderhanden projecten.

Onder de overlopende passiva is een bedrag van € 2,2 miljoen (2021: € 2,5 miljoen) opgenomen als gevolg van (verwachte) nacalculaties van Autoriteit Consument en Markt waarvan in 2023 € 2,9 miljoen (2022: € nihil) en in 2024 € 0,7 miljoen negatief (2023: € 2,5 miljoen) wordt afgewikkeld.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa

Operationele leaseverplichtingen

Het wagenpark is op basis van operationele leasing in gebruik bij de vennootschap. In het resultaat 2022 is in de overige bedrijfskosten een last uit hoofde van operationele leasekosten van € 1.041.000 opgenomen (2021: € 840.000). De verplichtingen onder deze overeenkomsten vervallen als volgt:

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Binnen 1 jaar	649	648
Binnen 1 tot 5 jaar	1.064	1.236
Na 5 jaar	-	5
Totaal	1.713	1.889

Qestelde zekerheden

Een garantstelling van € 101.000 bij beëindiging van bedrijfsactiviteiten van EDSN.

Daarnaast een af te roepen borgstelling van € 812.000 door de 3 grote regionale netbeheerders inzake de financiering van EDSN en een (sponsor)garantie van € 750.000 inzake 50% van aan te houden bouwfaciliteit van € 1,5 miljoen bij een kredietinstelling door WNW CV voor zover nog niet volgestort.

Voorwaardelijke activa

Per ultimo 2022 zijn er geen openstaande materiële schadeclaims op leveranciers.

Investeringsverplichtingen

Voor de inkoop van kabels, meters en installaties zijn verplichtingen aangegaan van in totaal € 9,4 miljoen (2021: € 5,1 miljoen)

Financiële instrumenten

Algemeen

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam zijn bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten.

De primaire financiële instrumenten van de groep, anders dan derivaten, dienen ter financiering van de operationele activiteiten van de groep of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Tevens gaat de groep transacties aan in derivaten, met name renteswaps, om het renterisico af te dekken dat ontstaat uit de operationele en financieringsactiviteiten van de groep. Het beleid van de groep is om niet te handelen in financiële instrumenten.

De belangrijkste risico's, uit hoofde van de financiële instrumenten van de groep, zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico en het prijsrisico bestaande uit het valuta-, rente- en marktrisico.

Het beleid van de groep om deze risico's te beperken, luidt als volgt:

Kredietrisico

Het beleid van de groep is erop gericht om aan klanten geen andere kredieten te verstrekken dan normale leverancierskredieten. Maatregelen die worden toegepast om het debiteurenrisico te beperken, zijn actieve incasso en de inzet van incassobureaus. Met klanten, die verzoeken om een nieuwe aansluiting, worden betalingsschema's overeengekomen waarbij de klant een deel van het project voorfinanciert. Verder zijn er geen belangrijke concentraties van kredietrisico binnen de groep.

Liquiditeitsrisico

Juva loopt het risico dat er onvoldoende liquiditeiten aanwezig zijn om aan acute verplichtingen te voldoen.

De groep heeft hiervoor, buiten de afgesloten leningen, een krediet- en financieringsfaciliteit tot € 48,0 miljoen, waarvan per ultimo 2022 € 2,0 miljoen is opgenomen.

Valutarisico

De financiële resultaten en kasstromen van de groep worden vrijwel geheel gerealiseerd in de eurozone waardoor deze niet onderhevig zijn aan het risico van fluctuaties wisselkoersen.

Renterisico

De langlopende leningen van de groep hebben grotendeels vaste rentepercentages waardoor de groep de rentekosten van langere tijd vastlegt, maar wel het risico loopt meer of minder rentekosten te betalen dan de marktrente. Het renterisicobeleid van de groep is gericht op het beheersen van de netto financieringslasten voor fluctuaties in de marktrente. Hiertoe dekt de groep dit risico af door leningen tegen vaste rente af te sluiten dan wel interest rate swap contracten af te sluiten, waarbij de groep de variabele rente ruilt voor een vaste rente bij leningen met een variabele rente.

Markttrisiko

Het markttrisiko voor de groep is ten aanzien van het grootste gedeelte van de opbrengsten gering. De overheid reguleert via de Autoriteit Consument en Markt (ACM) de transporttarieven en daarmee het grootste gedeelte van de inkomsten van de groep.

Wel wordt een risico gelopen ten aanzien van de hoeveelheid meet- en netverliezen die afwijken van inschatting vooraf, welke worden verrekend tegen reconciliatieprijzen.

Reële waarde

De reële waarden van de in de balans en niet in de balans opgenomen financiële instrumenten van de groep luiden als volgt:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde		Reële waarde	
	2022	2021	2022	2021
Financiële activa:				
Financiële vaste activa	21.201	18.190	21.201	18.190
Vorderingen	24.470	18.648	24.470	18.648
Liquide middelen	2.957	8.178	2.957	8.178
Financiële passiva:				
Langlopende schulden en overlopende passiva	(175.185)	(174.955)	(163.072)	(174.084)
Kortlopende schulden	(23.391)	(20.275)	(23.391)	(20.275)

De reële waarde van de financiële instrumenten is bepaald met behulp van beschikbare marktinformatie en schattingsmethoden. De volgende methoden en aannames zijn gebruikt bij de bepaling van de reële waarde van de financiële instrumenten:

Financiële vaste activa

De marktwaarde van de overige vorderingen onder de financiële vaste activa is geschat aan de hand van de contante waarde van de toekomstige kasstromen tegen de geldende marktrente. De marktwaarde van de effecten onder de financiële vaste activa is gebaseerd op de zichtbare intrinsieke netto vermogenswaarde.

Liquide middelen, vorderingen en kortlopende schulden

De waarde in het economisch verkeer van de posten in liquide middelen, vorderingen en kortlopende schulden is geschat op de boekwaarde gezien de korte looptijd van deze instrumenten.

Langlopende schulden en overlopende passiva

De marktwaarde van de langlopende leningen is geschat aan de hand van de contante waarde van de toekomstige kasstromen tegen de geldende marktrente. De waarde van overlopende passiva en vooruit ontvangen bedragen is geschat op de boekwaarde.

Renterisico

De contractuele renteherzieningsdata of aflossingsdata indien laatstgenoemde eerder liggen en de effectieve rentevoeten van de zowel in de balans als niet in de balans opgenomen financiële instrumenten van de groep waarover renterisico wordt gelopen, luiden als volgt:

(bedragen x € 1.000)		2022				
	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar	Totaal		Gewogen gemiddelde effectieve rente
Vaste rentevoet						%
Financiële activa:						
Langlopende leningen	497	1.112	4.173	5.782		8,54%
	<u>497</u>	<u>1.112</u>	<u>4.173</u>	<u>5.782</u>		
Financiële passiva:						
Kredietinstellingen	47.000	-	60.000	107.000		1,00%
(inclusief renteswaps)						
Kredietinstellingen rekening courant	-	-	-	-		
	<u>47.000</u>	<u>-</u>	<u>60.000</u>	<u>107.000</u>		
Variabele rentevoet						
Financiële activa:						
Bank	2.957	-	-	2.957		0,20%

(bedragen x € 1.000)	2021				Gewogen gemiddelde effectieve rente
	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar	Totaal	
Vaste rentevoet					%
Financiële activa:					
Langlopende leningen	2.662	1.011	4.407	8.080	9,06%
	<u>2.662</u>	<u>1.011</u>	<u>4.407</u>	<u>8.080</u>	
Financiële passiva:					
Kredietinstellingen	-	47.000	60.000	107.000	0.96%
(inclusief renteswaps)					
Kredietinstellingen rekening courant	-	-	-	-	
	<u>-</u>	<u>47.000</u>	<u>60.000</u>	<u>107.000</u>	
Variabele rentevoet					
Financiële activa:					
Bank	8.178	-	-	8.178	-0,42%
	<u>8.178</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>8.178</u>	

De effectieve rentevoet van de financiële instrumenten gegroepeerd onder vaste rentevoet is vast gedurende de gehele looptijd van het instrument. De andere financiële instrumenten van de groep zijn niet in de bovenstaande tabel opgenomen, omdat ze niet rentedragend zijn en daardoor niet aan renterisico onderhevig zijn.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

12. Som der bedrijfsopbrengsten en kosten uitbesteed werk en andere (externe) kosten

	2022	2021
Exploitatie energie		
Netto-omzet	69.871	64.152
Netto-omzet realisatie eenmalige aansluitbijdrage	5.189	5.075
	75.060	69.227
Kosten uitbesteed werk en andere (externe) kosten	16.189	19.286
Brutomarge exploitatie energie	58.871	49.941
Overige activiteiten		
Netto-omzet	10.896	11.209
Kosten uitbesteed werk en andere (externe) kosten	5.694	6.054
Brutomarge overige activiteiten	5.202	5.155
Geactiveerde productie	5.770	5.123
Overige opbrengsten		
Opbrengst meterhuur en datacollectie	12.199	11.193
Totaal		
Netto-omzet	85.956	80.436
Geactiveerde productie	5.770	5.123
Overige bedrijfsopbrengsten	12.199	11.193
Som der bedrijfsopbrengsten	103.925	96.752
Kosten uitbesteed werk en andere (externe) kosten	21.883	25.340
Brutomarge	82.042	71.412

Als gevolg van de stelselwijziging eenmalige aansluitbijdrage toegelicht onder toelichting algemeen is de eenmalige aansluitbijdrage van klanten die gesaldeerd was in de materiële vaste activa opgenomen onder de langlopende schulden, vooruit ontvangen bijdrage. De realisatie in het boekjaar wordt verantwoord als netto-omzet uit realisatie van eenmalige aansluitbijdragen in plaats van gesaldeerd in de afschrijvingskosten. Het effect in 2022 op de verschuiving in presentatie van de cijfers bedraagt € 5,2 miljoen (netto-omzet realisatie eenmalige aansluitbijdrage en afschrijvingskosten hoger). De vergelijkende cijfers zijn overeenkomstig aangepast en het effect in 2021 op de verschuiving in presentatie van de cijfers bedraagt € 5,1 miljoen (netto-omzet realisatie eenmalige aansluitbijdrage en afschrijvingskosten hoger).

Als gevolg van de wijziging in de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving RJ 221 toegelicht onder toelichting algemeen stelselwijzigingen zijn de projectopbrengsten als onderdeel van netto-omzet gepresenteerd en niet meer als afzonderlijke mutatie onderhanden projecten.

De vergelijkende cijfers 2021 zijn overeenkomstig aangepast, zodat de wijziging onderhanden projecten van negatief € 0,5 miljoen is verwerkt als netto-omzet.

13. Personeelskosten

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Lonen en salarissen	17.267	16.036
Sociale lasten	2.441	2.191
Pensioenpremies	2.458	2.349
	22.166	20.576

De gehanteerde pensioenregeling van de vennootschap en haar Nederlandse groepsmaatschappijen is een pensioenregeling die is ondergebracht bij Stichting pensioenfonds ABP. De pensioenregeling kwalificeert als collectieve toegezegde bijdrage regeling.

De beleidsdekkingsgraad van het bedrijfstakpensioenfonds is per 31 december 2022 gelijk aan 118,6 % (2021: 102,8 %).

De actuele dekkingsgraad is per 31 december 2022 gelijk aan 110,9% (2021: 110,6%).

Vanaf 1 januari 2015 geldt de nieuwe Wet Financieel Toetsingskader Pensioenfondsen waarbij de beleidsdekkingsgraad (gemiddelde van laatste twaalf dekkingsgraden) hoger moet zijn dan het huidige vereiste niveau van 110% en de versoepelde vereiste grens van 105% en op langere termijn (12 jaar) hoger dan 128%.

Op basis van de beleidsdekkingsgraad per ultimo 2022 van 118,6% heeft er naast een tussentijdse verhoging van de pensioenen in 2022 een verhoging van pensioenen per 1 januari 2023 plaatsgevonden van bijna 12%.

Het aantal werknemers omgerekend naar een volledig dienstverband in 2022 bedroeg 258 (2021: 249), ultimo 2022 waren 266 personen in dienstbetrekking (2021: 262).

Ingedeeld naar bedrijvigheid:

(aantal)	Fte		Dienstbetrekking	
	2022	2021	2022	2021
Statutaire directie	1	1	1	1
Juva	79	78	83	84
Netbeheer	102	101	105	104
Anexo	73	68	74	72
Capturam	3	1	3	1
	258	249	266	262

WNT

Op 1 januari 2013 is de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. In deze wet zijn de regels vastgelegd over de maximale bezoldiging van bestuurders en topfunctionarissen in de (semi) publieke sector. Jaarlijks wordt de WNT-norm vastgelegd in een ministeriële regeling.

De WNT is van toepassing op de netbeheerder Westland Infra Netbeheer B.V. De WNT verplicht te rapporteren op persoonsnaam over de bezoldiging van topfunctionarissen. Daarnaast wordt transparantie gevraagd over bezoldiging van overige (interne) functionarissen die in het verslagjaar boven een gestelde norm uitkomen.

Hoewel de wet per 1 januari 2013 in werking is getreden, zal deze pas geleidelijk algemene werking krijgen. Voor zittende topfunctionarissen is overgangsrecht geformuleerd, wat er op neerkomt dat alle beloningsafspraken (inclusief contractuele beëindigingsvergoedingen) die zijn overeengekomen voor 6 december 2011 voor een termijn van vier jaar worden gerespecteerd (tot 1 januari 2017), waarna de overeengekomen bezoldiging in drie jaar wordt teruggebracht naar het geldende WNT-maximum. Westland Infra maakt gebruik van deze overgangsregeling. Het voor Westland Infra Netbeheer B.V. toepasselijk bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000.

Bij Westland Infra worden de leden van de directie en de leden van raad van commissarissen beschouwd als topfunctionaris in de zin van de WNT als leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen van de rechtspersoon. De governance van Westland Infra, Juva, Anexo en Capturam is in 2022 namelijk zo ingericht dat alleen de directie de beslissingen neemt over aangelegenheden die de gehele organisatie betreffen.

De MT-leden van Westland Infra geven leiding aan hun eigen afdeling en zijn in die hoedanigheid geen topfunctionaris in de zin van de WNT. Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking bij Westland Infra Netbeheer B.V. die in 2022 een bezoldiging boven individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Met uitzondering van de algemeen directeur F.P. Binnekamp die in dienst is van Westland Infra Netbeheer B.V. zijn alle arbeidsovereenkomsten aangegaan door N.V. Juva en wordt het totale loon uit dienstbetrekking bij N.V. Juva verantwoord, waarbij doorbelasting plaatsvindt naar Anexo, Capturam en de WNT-instelling Westland Infra Netbeheer B.V.

Bezoldiging topfunctionarissen – bestuurders met dienstbetrekking

Gegevens 2022				
(bedragen x € 1)	F.P. Binnekamp	P.M. Langereis	E.E.P. Croin	E.K. Brederode
Functiegegevens	Algemeen directeur	Directeur Westland Infra	Directeur Anexo	Directeur Capturam
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01- 31/12	01/01- 31/12	01/01- 31/12	01/01- 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	191.668	155.457	157.923	116.686
Beloning betaalbaar op termijn	24.305	22.467	22.454	21.989
Subtotaal	215.973	177.924	180.377	138.675
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	216.000	216.000	216.000	216.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	215.973	177.924	180.377	138.675
Bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021				
(bedragen x € 1)	F.P. Binnekamp	P.M. Langereis	E.E.P. Croin	E.K. Brederode
Functiegegevens	Algemeen directeur	Directeur Westland Infra	Directeur Anexo	Directeur Capturam
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01- 31/12	01/01- 31/12	01/01- 31/12	01/11- 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	195.065	154.767	154.235	17.566
Beloning betaalbaar op termijn	24.328	22.036	22.024	3.140
Subtotaal	219.394	176.803	176.258	20.706
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	209.000	209.000	209.000	34.929
Bezoldiging	219.394	176.803	176.258	20.706

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan:

F.P. Binnekamp

De bezoldiging 2021 vloeit voort uit geldende afspraken voor inwerking treding van de WNT en wordt de afbouwregeling toegepast. Dit leidt niet tot onverschuldigde betalingen. 2021 betreft het vijfde jaar van afbouw van de bezoldiging naar het geldende WNT-maximum.

De bezoldiging 2022 vloeit voort uit geldende afspraken voor inwerking treding van de WNT en wordt de afbouwregeling toegepast. Met ingang van 2022 is sprake van een beloning onder het WNT maximum.

Bezoldiging topfunctionarissen – toezichhouders

Gegevens 2022						
(bedragen x € 1)	B.C. Fortuyn	M. Valstar	J.C. Meyboom- Fernhout	F.J.M. ten Have	L.E. Sas	M.A.M. Kester
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01-31/12	01/01-30/06	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/07-31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	32.400	10.238	21.600	21.600	21.600	10.800
Individueel toepasselijk bezoldigings-maximum	32.400	10.711	21.600	21.600	21.600	10.888
-/- onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	32.400	10.238	21.600	21.600	21.600	10.800
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021						
(bedragen x € 1)	B.C. Fortuyn	M. Valstar	J.C. Meyboom- Fernhout	F.J.M. ten Have	L.E. Sas	N.v.t.
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	N.v.t.
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	N.v.t.
Bezoldiging						
Bezoldiging	31.350	20.900	20.900	20.900	20.900	N.v.t.
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	31.350	20.900	20.900	20.900	20.900	N.v.t.

De bezoldiging van F.J.M ten Have is in 2022 en 2021 uitbetaald aan de gemeente Midden-Delfland.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking bij Westland Infra Netbeheer B.V. die in 2022 een bezoldiging boven individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

14. Afschrijvingen vaste activa

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Klantportefeuille	-	-
Totaal van de afschrijvingen op immateriële vaste activa	-	-
Gas	7.055	6.837
Elektriciteit	18.398	17.554
Bedrijfsgebouwen	45	42
Overige bedrijfsmiddelen	2.075	2.123
Totaal van de afschrijvingen op materiële vaste activa	27.573	26.556

Als gevolg van stelselwijziging eenmalige aansluitbijdrage toegelicht onder toelichting algemeen is de eenmalige aansluitbijdrage die gesaldeerd was in de materiële vaste activa opgenomen onder de langlopende schulden, vooruit ontvangen bijdrage. De realisatie van boekjaar wordt verantwoord als netto-omzet uit realisatie van eenmalige aansluitbijdragen in plaats van gesaldeerd in de afschrijvingskosten. Het effect op 2022 op de de verschuiving in presentatie van de cijfers bedraagt € 5,2 miljoen (netto-omzet realisatie eenmalige aansluitbijdrage en afschrijvingskosten hoger). De vergelijkende cijfers zijn overeenkomstig aangepast en effect op 2021 op de de verschuiving in presentatie van de cijfers bedraagt € 5,1 miljoen (netto-omzet realisatie eenmalige aansluitbijdrage en afschrijvingskosten hoger).

15. Overige bedrijfskosten

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Algemene kosten	6.585	6.475
Distributie- en verkoopkosten gas en elektriciteit	4.203	4.089
	10.788	10.564

16. Rentelasten minus -baten

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Langlopende leningen	1.072	1.062
Overige rentelasten	47	67
Totaal rentelasten	1.119	1.129
Overige rentebaten	598	679
Totaal rentebaten	598	679
Per saldo een last van	(521)	(450)

17. Vennootschapsbelasting

(%)	2022	2021
Op basis van commercieel resultaat	25,8%	25,0%
Fiscale verschillen:		
<i>effect op latente vennootschapsbelasting</i>		
- Wijziging belastingpercentage latente vordering	0,0%	-1,1%
- Wijziging rentepercentage contant maken latente vordering	1,1%	0,0%
- Materiële vaste activa	2,5%	1,4%
<i>effect op acute vennootschapsbelasting</i>		
- Teruggave boete / boete niet belast / niet aftrekbare kosten	0,1%	0,1%
- Energieinvesteringsaftrek	0,0%	0,0%
Effectief belastingdruk	29,5%	25,4%

18. Aandeel in resultaat deelnemingen

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Resultaat niet geconsolideerde deelnemingen	1.082	(275)
Totaal resultaat deelnemingen	1.082	(275)

Vennootschappelijke balans (vóór resultaatbestemming)

(bedragen x € 1.000)	31 december 2022	31 december 2021
ACTIVA		
Vaste activa		
19. Materiële vaste activa	10.264	12.225
20. Financiële vaste activa	108.536	102.425
	118.800	114.650
Vlottende activa		
21. Voorraden	6.667	5.360
22. Vorderingen	32.264	33.997
Liquide middelen	2.648	1.663
	41.579	41.020
Totaal activa	160.379	155.670
PASSIVA		
Eigen vermogen		
23. Gestort kapitaal	910	910
23. Wettelijke reserve	720	68
23. Overige reserve	120.100	124.127
Resultaat boekjaar	15.874	9.625
	137.604	134.730
24. Voorzieningen	407	370
25. Langlopende schulden en overlopende passiva	10.354	10.000
26. Kortlopende schulden	12.014	10.570
Totaal passiva	160.379	155.670

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Resultaat deelnemingen na belastingen	15.212	8.973
Overige baten en lasten na belastingen	662	652
Netto resultaat	15.874	9.625

Toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening

Algemeen

Tenzij hieronder anders is vermeld, zijn de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zoals beschreven bij de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening, eveneens van toepassing op de waardering van deelnemingen in groepsmaatschappijen.

19. Materiële vaste activa

(bedragen x € 1.000)	Bedrijfsgebouwen en terreinen	Gas	Elektriciteit	Overige vaste bedrijfsmiddelen	Onderhanden werk	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2022	3.613	839	1.304	6.469	-	12.225
Mutaties 2022						
Investerings	-	339	422	650	-	1.411
Desinvesterings	-	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	(5)	(542)	(822)	(2.003)	-	(3.372)
Boekwaarde per 31 december 2022	3.608	636	904	5.116	-	10.264
Cumulatieve afschrijvingen	7.137	3.390	6.461	12.279	-	29.267
Aanschafwaarde per 31 december 2022	10.745	4.026	7.365	17.395	-	39.531

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:	
Bedrijfsgebouwen	10-25 jaar
Gas	3-25 jaar
Elektriciteit	3-25 jaar
Overige bedrijfsmiddelen	3-10 jaar

20. Financiële vaste activa

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	108.536	102.425
Minderheidsdeelnemingen	-	-
Overige vorderingen	-	-
	<u>108.536</u>	<u>102.425</u>

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

De deelnemingen in groepsmaatschappijen zijn gewaardeerd tegen netto vermogenswaarde. Het verloop in de balanspost gedurende het boekjaar is als volgt weer te geven.

(bedragen x € 1.000)	2022
Balans per 1 januari 2022	102.425
Agiostorting	-
Dividend	(9.101)
Winst groepsmaatschappijen	15.212
Balans per 31 december 2022	<u>108.536</u>

21. Voorraden

De voorraden betreft voorraad gereed product en handelsgoederen. Per einde 2021 bedraagt de voorziening voor incurante voorraad € 918.000 (2021: € 872.000). Dit betreft voorraad aangehouden voor de groepsmaatschappijen, waarvan kosten van voorraadverschillen en economische waardevermindering worden doorbelast op basis van activiteitsniveau.

22. Vorderingen

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Debiteuren	11	1
Vorderingen op groepsmaatschappijen	31.656	32.210
Belastingen	-	1.075
Overige vorderingen	-	136
Overlopende activa	597	575
	<u>32.264</u>	<u>33.997</u>

De post belastingen per ultimo 2021 betreft de terug te vorderen vennootschapsbelasting. Ultimo 2022 is sprake van een schuldpositie voor de vennootschapsbelasting, welke is opgenomen onder de kortlopende schulden en overlopende passiva.

De groepsverhoudingen zien toe op transacties uit de reguliere bedrijfsvoering. Als gevolg hiervan wordt er over deze groepsverhoudingen geen rente berekend.

23. Eigen vermogen

Aandelenkapitaal

Het geplaatste en gestorte aandelenkapitaal bedraagt 2.000 aandelen van € 455.

Gedurende het boekjaar hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Wettelijke reserve

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Balans per 1 januari 2022	68	182
Toevoeging vanuit de overige reserves	652	-
Vrijval naar overige reserves	-	(114)
Balans per 31 december 2022	720	68

Dit betreft een wettelijke reserve deelnemingen voor het positieve resultaattaandeel in Trias Westland B.V., waarvan Capturam de uitkering niet kan bewerkstelligen zonder beperkingen.

Overige reserves

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Balans per 1 januari 2022	124.127	121.052
Van / naar wettelijke reserve	(652)	114
Winst vorig boekjaar	9.625	15.961
Dividend	(13.000)	(13.000)
Balans per 31 december 2022	120.100	124.127

24. Voorzieningen

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Voor jubileumuitkeringen	407	370
Stand ultimo boekjaar	407	370

De looptijd van de voorziening jubileumuitkeringen is overwegend langer dan 1 jaar.

Het verloop van de voorzieningen gedurende 2022 is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	Jubileum- uitkeringen	Totaal
Saldo per 1 januari 2022	370	370
Onttrekkingen	(4)	(4)
Dotatie	41	41
Saldo per 31 december 2022	407	407

25. Langlopende schulden en overlopende passiva

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Langlopende leningen	10.000	10.000
Overlopende passiva	354	-
	10.354	10.000

Langlopende schulden

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Stand begin boekjaar	10.000	10.000
Aflossingen	-	-
Opname nieuwe leningen	-	-
Stand ultimo boekjaar	10.000	10.000
Waarvan af te lossen in:		
Binnen 1 jaar	-	-
Binnen 1 tot 5 jaar	-	-
Na 5 jaar	10.000	10.000

De rentevoet van de lening bedraagt 1,225%.

In 2020 is een nieuwe financiering aangetrokken ten behoeve van nieuwe activiteiten van € 10 miljoen voor 10 jaar vast tegen 1,225%.

Voor deze financiering van € 10 miljoen is hypotheek gevestigd op het kantoorpand van N.V. Juva met een hoofdsom van €10 miljoen te vermeerderen met 40% aan rente en kosten. Daarnaast is een zekerheidsstelling afgegeven, die inhoudt dat het solvabiliteitspercentage van de geconsolideerde balans van N.V. Juva tenminste 35% bedraagt.

Overlopende passiva

Dit betref de ontvangen overheidssubsidies verrekend met de vennootschapsbelasting.

Deze verrekende investeringsaftrek heeft betrekking op investeringen in een warmtenet en wordt conform de gebruiksduur van betreffende warmtenet in mindering gebracht op de vennootschapsbelastinglast.

Hiermee wordt gestart bij in productie nemen van het warmtenet, naar verwachting begin 2024.

Het verloop van deze overlopende passiva gedurende 2022 is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Stand begin boekjaar	-	-
Toevoeging in boekjaar	354	-
Realisatie in boekjaar	-	-
Stand einde boekjaar	354	-

26. Kortlopende schulden en overlopende passiva

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Schulden aan kredietinstellingen	-	-
Schulden aan leveranciers	5.060	3.663
Schulden aan groepsmaatschappijen	-	4
Belastingen en premies sociale verzekering	4.632	4.260
Pensioenpremies	280	274
Overige schulden	535	651
Overlopende passiva	1.507	1.718
	12.014	10.570

Onder belastingen en premies sociale verzekering is € 1.987.000 (2021: € nihil) opgenomen inzake verschuldigde vennootschapsbelasting. De groepsverhoudingen zien toe op transacties uit de reguliere bedrijfsvoering. Als gevolg hiervan wordt er over deze groepsverhoudingen geen rente berekend.

Accountantskosten (inclusief dochtermaatschappijen)

Ingevolge artikel 2: 382a BW 2 kunnen de honoraria van de accountant die betrekking hebben op diensten die gedurende het boekjaar zijn verricht als volgt worden weergegeven:

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Accountantsonderzoek jaarrekening	139	123
Andere controleopdrachten	67	77
Fiscale adviezen	-	-
Andere niet controlediensten	-	-
Betreft in 2022 de kosten van BDO Audit & Assurance B.V.	206	200

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa

Garantstelling

De N.V. Juva heeft zich ten opzichte van de verstrekkers van aan groepsmaatschappijen verstrekte (langlopende) leningen mede garant gesteld voor de nakoming van de rente- en aflossingsverplichtingen.

Daarnaast is (sponsor)garantie verstrekt van € 750.000 inzake 50% van aan te houden bouwfaciliteit van € 1,5 miljoen bij kredietinstelling door WNW CV zover nog niet volgestort.

Fiscale eenheid

De N.V. Juva is met andere groepsmaatschappijen opgenomen in de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en is derhalve hoofdelijk aansprakelijk voor de vennootschapsbelastingsschulden van de eenheid.

Hoofdelijke aansprakelijkheidsstelling

De N.V. Juva heeft voor haar groepsmaatschappijen die opgenomen zijn in overzicht van groepsmaatschappijen een hoofdelijke aansprakelijkheidsverklaring afgegeven zoals bedoeld in artikel 403, lid 1, sub f. Titel 9 Boek 2 BW.

Operationele leaseverplichtingen

Het wagenpark is op basis van operationele leasing in gebruik bij de vennootschap. In het resultaat 2021 is in de overige bedrijfskosten een last uit hoofde van operationele leasekosten van € 1.041.000 opgenomen (2020: € 840.000). De verplichtingen onder deze overeenkomsten vervallen als volgt:

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Binnen 1 jaar	649	648
Binnen 1 tot 5 jaar	1.064	1.236
Na 5 jaar	-	5
Totaal	1.713	1.889

Investeringsverplichtingen

Voor de inkoop van kabels, meters en installaties zijn verplichtingen aangegaan van in totaal € 9,4 miljoen (2020: € 5,1 miljoen).

Winstbestemming

Voorgesteld wordt € 8.000.000 uit te keren als dividend en het restant van resultaat van € 7.874.294 toe te voegen aan de overige reserves.

Bij de aanvaarding van dit voorstel door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt de winst als volgt verdeeld:

Dividend	EUR	8.000.000
Toevoegen aan de overige reserves	EUR	7.874.294
	EUR	15.874.294

Poeldijk, 24 mei 2023

De directie

F.P. Binnekamp

De raad van commissarissen

B.C. Fortuyn, voorzitter

F.J.M. ten Have

M.A.M. Kester

J.C. Meyboom-Fernhout

L.E. Sas

Overige gegevens

Statutaire regeling omtrent winstbestemming

De statutaire regeling omtrent de winstbestemming is neergelegd in artikel 31 van de statuten en luidt als volgt:

De winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, die deze geheel of gedeeltelijk kan bestemmen tot vorming van één of meer algemene of bijzondere reservefondsen en/of ten gunste kan doen komen aan verbruikers, dan wel verbruikersactiviteiten.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders en de raad van commissarissen van N.V. Juva

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van N.V. Juva te Poeldijk gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Juva op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2022;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Juva zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Controleprotocol WNT 2022 niet van toepassing

Voor de WNT verantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening heeft N.V. Juva gebruik gemaakt van de WNT-groepsverantwoording als bedoeld in artikel 5c lid 3 van de Uitvoeringsregeling WNT 2022. Op grond van de brief van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants d.d. 14 februari 2023 met kenmerk 2023-0000083914, hebben wij de werkzaamheden op grond van het Controleprotocol WNT 2022 niet uitgevoerd. Wij geven dan ook geen oordeel in hoeverre

de WNT toelichtingen in de jaarrekening 2022 voldoen aan de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT). Ons oordeel over de jaarrekening is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

B. Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak continuïteit

Zoals toegelicht in het onderdeel 'Continuïteit' op pagina 77 van de jaarrekening, heeft het bestuur de jaarrekening opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van het bestuur te evalueren omvatten onder andere:

- ▶ Het beoordelen van de continuïteitsveronderstelling door het bestuur op basis van onze kennis van de entiteit en onze controlewerkzaamheden;
- ▶ Het nagaan of de directie gebeurtenissen of omstandigheden heeft geïdentificeerd waardoor gereede twijfel kan ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven
- ▶ Het evalueren van de begrote (operationele) resultaten en daaraan gerelateerde kasstromen voor de periode 2023, rekening houdend met ontwikkelingen in de branche en onze kennis uit de controle;
- ▶ Het analyseren of de huidige en de benodigde financiering voor het kunnen continueren van het geheel van de bedrijfsactiviteiten is gewaarborgd, inclusief het voldoen aan de relevante convenanten;
- ▶ Het inwinnen van inlichtingen bij de directie over zijn kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door de directie verrichte continuïteitsbeoordeling.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de entiteit en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan, zoals beschreven op pagina 29 van het bestuursverslag.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren

overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Frauderisico	Controlewerkzaamheden en observaties
<p>Op basis van de controlestandaarden bevindt het bestuur zich in een unieke positie om verslaggevingsfraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken.</p> <p>Daarom besteden wij bij al onze controles aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het bestuur met name in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt; - De betrouwbaarheid van schattingen en schattingsprocessen; - Significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening. <p>Wij hebben daarbij bijzondere aandacht voor tendenties als gevolg van mogelijke belangen van het bestuur.</p> <p>Het in de controlestandaarden veronderstelde frauderisico rondom de opbrengstverantwoording wordt door ons alleen onderkend vanuit de unieke</p>	<p>Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's, zoals het proces met betrekking tot het verwerken en vastleggen van journaalboekingen en het opstellen van de financiële overzichten.</p> <p>Wij hebben de in het grootboek vastgelegde journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn aangebracht getoetst.</p> <p>Wij hebben significante transacties buiten de normale bedrijfsvoering getoetst.</p> <p>Wij hebben de oordeelsvormingen en beslissingen van het management bij het maken van schattingen bij het opstellen van de jaarrekening, zoals waardering van materiële vaste activa, waardering van debiteuren en de omvang van het netverlies geëvalueerd en getoetst of deze wijzen op mogelijke vooringenomenheid.</p> <p>Wij hebben inzicht verworven in de voor de entiteit relevante wet- en regelgeving, waaronder de Elektriciteits- en Gaswet. Wij hebben gesprekken gevoerd met de manager markt en regulering en met het bestuur om inzicht te verkrijgen in hoeverre is voldaan aan wet- en regelgeving. Ook hebben wij kennis genomen van de notulen van het bestuur en van het compliance proces. Wij hebben inlichtingen ingewonnen bij de externe juridische adviseurs over lopende rechtszaken en claims. Wij hebben een schriftelijke bevestiging verkregen van het management dat alle bekende aangelegenheden van (vermoeden) van non-compliance aan ons zijn gemeld.</p> <p>Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het bestuur.</p>

<p>positie van het bestuur om verslaggevingsfraude te plegen.</p> <p>Dit zou tot uiting kunnen komen in het te hoog verantwoord van de omzet middels memoriaalboekingen.</p>	
--	--

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur en andere relevante functionarissen, zoals de manager markt & regulering en de compliance manager.

Anders dan een door het management geconstateerd fraudegeval betreffende de clandestiene afnamen van aardgas, zoals vermeld op pagina 28 van het bestuursverslag, volgden hieruit geen signalen van fraude of niet-naleven van wet- en regelgeving die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

C. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ het bestuursverslag, bestaande uit de volgende hoofdstukken:
  - ▷ 2022 in het kort
  - ▷ Over Juva
  - ▷ Strategie
  - ▷ Governance
  - ▷ Onze resultaten
- ▶ de overige gegevens; en
- ▶ historisch overzicht.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

D. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking

van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 25 mei 2023

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

C.M. Steehouwer MSc RA

Historisch overzicht

(in EUR 1.000.000 tenzij anders aangegeven)	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Winst- en verliesrekening									
Bedrijfsopbrengsten	104	96	95	88	83	89	81	79	86
Kosten uitbesteed werk en andere (externe) kosten	-22	-25	-25	-22	-19	-25	-13	-16	-21
Brutomarge	82	71	70	66	64	64	68	63	65
Som der bedrijfslasten exclusief afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	-33	-31	-29	-27	-25	-24	-24	-24	-22
EBITDA	49	40	41	39	39	40	44	39	43
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	-27	-27	-20	-19	-18	-17	-15	-14	-14
Bedrijfsresultaat	22	13	21	20	21	23	29	25	29
Rentelasten minus -baten	-1	-	-1	-2	-2	-3	-2	-4	-5
Resultaat voor belastingen	21	13	20	18	19	20	27	21	24
Vennootschapsbelasting	-6	-3	-4	-4	-6	-5	-6	-4	-5
Resultaat na belastingen	15	10	16	14	13	15	21	17	19
Aandeel in resultaat van deelnemingen	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Groepsresultaat	16	10	16	14	13	15	21	17	19
Balans									
Vaste activa	302	298	229	228	220	219	206	204	197
Viottende activa	34	32	33	21	29	26	36	31	48
Totaal activa	336	330	262	249	249	245	242	235	245
Groepsvermogen	138	135	138	135	134	134	132	125	121
Voorzieningen	0	0	0	0	1	1	1	1	1
Langlopende schulden	175	175	107	90	90	90	90	90	100
Kortlopende schulden	23	20	17	24	24	20	19	19	23
Totaal passiva	336	330	262	249	249	245	242	235	245
Operationele cashflow	35	35	30	35	31	35	36	26	32
Dividend	8	13	13	13	13	13	13	13	13
Ratio's ACM									
EBIT rentedekking	19,2	12,2	13,2	10,2	9,2	8,2	10,6	6,3	5,6
FFO rentedekking	35,8	29,0	24,3	17,9	15,1	12,7	14,2	9,0	7,5
FFO / Schuld in %	29,8	24,9	29,1	29,2	29,4	29,0	33,3	29,0	30,7
Schuld / Kapitalisatie in % oude grondslagen	48,5	48,5	47,2	45,7	46,0	45,1	45,1	46,5	53,7
Schuld / Kapitalisatie in % nieuwe grondslagen	59,0	59,1							
Aantal medewerkers ultimo boekjaar in FTE	258	249	237	213	205	199	195	189	191
Transport gas in miljoen m³	862	1.172	1.120	1.130	1.145	1.178	1.139	1.133	1.088
Transport elektriciteit in GWh	1.204	1.547	1.683	1.755	1.741	1.678	1.632	1.488	1.418
Teruglevering aan TenneT in GWh	732	702	540	512	441	529	418	582	641

1 De cijfers 2022 en 2021 zijn na stelselwijziging in 2022 aangepast. De overige jaren zijn niet herrekend daar dit praktisch niet mogelijk is.

Begrippenlijst

Aansluiting

Een verbinding met het elektriciteits- of gasnetwerk.

ACM

Autoriteit Consument en Markt; ziet erop toe dat bedrijven eerlijk concurreren en beschermt consumentenbelangen. Daarnaast houdt zij toezicht op de energiesector door o.a. maximale tarieven vast te stellen voor de netbeheerders.

Assetmanagementsysteem

Een systeem met een samenhangende structuur van processen, activiteiten en data die samen de assetmanagementdoelstellingen en het assetmanagementbeleid realiseren.

BEI-LS

Bedrijfsvoering van Elektrische Installaties - Laagspanning; veiligheidsinstructie voor netbeheerders waarin veiligheidsprocedures staan die opgevolgd moeten worden wanneer men werkt aan of in de nabijheid van elektriciteitsnetwerken.

Congestiemanagementsysteem

Wanneer een tekort aan transportcapaciteit dreigt in een net kan een netbeheerder congestiemanagement toepassen. Dit gebeurt door prijsprikkels; een klant kan besluiten het net niet te benutten in ruil voor een financiële prikkel. Op deze manier wordt de beperkte beschikbare capaciteit zo goed als mogelijk benut.

Corporate Sustainability Reporting Directive

Een richtlijn die bedrijven verplicht vanaf 2024 te rapporteren over de impact van hun activiteiten op mens en milieu.

CO₂-footprint

Een meting van alle broeikasgassen wat vertaald wordt naar een CO₂-equivalent en krijgt als waarde ton, kg en/of gram.

Decentraal

Oplossingen worden veelal lokaal gerealiseerd. Daar waar voorheen sprake was van enkele grote (centrale) centrales ontstaan meer lokale oplossingen zoals zonnepanelen, geothermie, etc.

Dividendbeleid

Voornemen van wijze en hoogte uitkering resultaat.

Decentral system operator (DSO)

Een regionale netbeheerder met een balancerende rol. Op dit moment heeft voor elektriciteit alleen TenneT deze rol.

EBITDA

Earnings before interest, taxes, depreciation and amortization; operationele kasstroom

Energietransitie

De overgang van fossiele brandstoffen naar volledig duurzame energiebronnen zoals zonne- en windenergie. In de 'overgangperiode' wordt het aandeel conventionele energiebronnen, zoals kolencentrales steeds verder verkleind en wordt tegelijkertijd gewerkt om zo veel mogelijk energie te besparen. Het doel is uiteindelijk tot een volledig duurzame energievoorziening te komen.

EDP-audits

Electronic Data Processing; jaarlijkse audits die met name gericht zijn op hoe zorgvuldig een bedrijf met data omgaat.

FFO

Funds From Operations; som van netto winst uit gewone bedrijfsuitoefening, afschrijvingen, amortisatie en latente belastingen.

FTE

Fulltime-equivalent; omvang personeel

Geothermie

De energie die ontstaat door het temperatuurverschil tussen het aardoppervlak en diep in de aarde gelegen warmtereservoirs te benutten. Dit gebeurt door een aanvoer- en een retourleiding te boren naar de diepe aardlagen. Een warmtewisselaar tussen de aanvoer- en de retourleiding draagt de warmte (energie) over aan een warmtenet.

GWh

Gigawattuur; 1.000.000 kWh (kilowattuur)

Integrated reporting

Een samenvattende rapportage waarin we aangeven hoe duurzaam wij opereren en hoe strategie, governance, prestaties en voorzichten (maatschappelijke) waarde opleveren voor de korte, middellange en lange termijn.

ISO 9001

ISO 9001 is een norm die eisen stelt aan het kwaliteitsmanagementsysteem van een organisatie.

ISO 14001

ISO 14001 is de internationaal geaccepteerde standaard met eisen voor een milieumanagementsysteem. Het milieumanagementsysteem wordt gebruikt om een bij de organisatie passend milieubeleid te ontwikkelen en de uitvoering ervan te borgen.

ISO 55001

ISO 55001 specificeert eisen voor een assetmanagementsysteem binnen de context van de organisatie. Deze internationale norm kan worden toegepast op alle soorten assets en door alle organisaties ongeacht hun aard of omvang.

kVA

Kilovoltampère

Methodebesluit

Hiermee stelt ACM vast hoe de inkomsten (tarieven) voor de netbeheerders in de komende jaren worden bepaald en wordt voor een periode van drie tot vijf jaar vastgesteld. Onderdeel van het methodebesluit betreft de wijze waarop een efficiencykorting (de x-factor) wordt berekend waarmee de tarieven van jaar tot jaar dienen te dalen (of te stijgen).

MVO

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen; een vorm van ondernemen gericht op economische prestaties, met respect voor de sociale kant, binnen de ecologische randvoorwaarden.

MW

Megawatt

Netverlies

De energie die door warmteverlies (weerstand), lekkage, fraude of meeton nauwkeurigheid verloren gaat.

Onderbrekingsfrequentie

Het totaal aantal door onderbreking getroffen afnemers, gedeeld door totaal aantal afnemers.

Organisatie van openbaar belang (OOB)

Ondernemingen of instellingen die qua omvang of functie in het maatschappelijk verkeer van zodanige aard is dat een ondeugdelijk uitgevoerde wettelijke controle van de financiële verantwoording een aanmerkelijke invloed kan hebben op het vertrouwen in de publieke functie van de accountantsverklaring

Opslag Duurzame Energie (ODE)

Een heffing die is ingevoerd om de investering in duurzame energie te stimuleren. Je betaalt het voor stroom en gas.

PJ

Petajoule

SodM

Staatstoezicht op de Mijnen; toezichthouder op het gebied van gaspijpleidingen.

Solvabiliteit

Weerstandsvermogen; kengetal ter indicatie of op langere termijn aan verplichtingen kan worden voldaan. Wordt veelal berekend als vreemd vermogen gedeeld door eigen vermogen of eigen vermogen gedeeld door totaal vermogen.

Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie (SDE+)

De SDE+ is bedoeld voor bedrijven en (non-profit)instellingen die hernieuwbare energie gaan produceren.

TenneT

Houdt zich bezig met elektriciteitstransport en balanshandhaving tussen vraag en aanbod van elektriciteit en is de aangewezen netbeheerder van het landelijke hoogspanningsnet in Nederland, evenals het hoogspanningsnet in een deel van Duitsland (door de overname van het transportnetwerk van E.ON in Duitsland).

Uitvalduur

Het aantal minuten dat een gemiddelde afnemer met een aansluiting geen stroom of gas heeft als gevolg van storingen.

VCA

Veiligheid, Gezondheid en Milieu (VGM) Checklist Aannemers; een veelzijdig programma waarmee dienstverlenende bedrijven worden getoetst en gecertificeerd op hun VGM-beheersysteem.

VIAG

Veiligheidsinstructie Aardgas; een instructie voor netbeheerders waarin veiligheidsprocedures staan die opgevolgd moeten worden wanneer men werkt aan of in de nabijheid van aardgasnetten.

WKK

Warmtekrachtkoppeling; het gelijktijdig opwekken van warmte en kracht (elektriciteit). De kracht is afkomstig van een brandstofcel, verbrandingsmotor of gasturbine en wordt meestal aangewend om een generator aan te drijven die op zijn beurt elektriciteit opwekt. De vrijgekomen warmte wordt lokaal nuttig gebruikt voor bijvoorbeeld productie van warm water, stoom of hete lucht. In de glastuinbouw wordt tevens de vrijgekomen CO₂ benut als voedingsbron voor de gewassen.

WNT

Wet Normering Topinkomens; wet die bezoldiging van topfunctionarissen in publieke en semi-publieke sector maximeert aan norm gebaseerd op ministersalaris.

Wet Toezicht Accountantsorganisaties (WTA)

Wet Toezicht Accountantsorganisaties regelt het toezicht op accountantsorganisaties.